

Brassói Lapok

XL. évfolyam
45 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Vasárnap
1934. évi február 25

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott utján fizet. az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 6 lej, négy zeteentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82, szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK NAGYSZEBENT!

Eden

Nem sokat törődtek vele, hagyták, hogy utazzék. Annyian utaztak már és nem lett belőle egyéb, mint költség-számla, amelyet az elkövetkezendő háború kifizetendő terheként könyveltek el.

Általában az új államférfi utazik.

Most egyszerre ketten is.

Eden Berlinben, Suvich Budapesten tárgyal. Benes is utazik és Titulescu is szereti a vonatot.

Mindenki uton van és senkinek sem tudjuk, hogy mi van a podgyászában.

A diplomaták kofferjéhez nem nyulhat a vámrör, a diplomácia titkos és huzug.

A tömeg, a világ nem tudja, hogyan intézkednek róla és nélküle.

Most állítólag Eden ur csinálja a békét Berlinben. Azt közlik, hogy nagy eredményt ért el. Hogy meg lesz a leszerelés.

Borzasztó, de már nem hisz senki.

Nemcsak annak nem hiszünk, ha mondják, hanem már annak se hinnénk, ha látnánk magát a leszerelést. Akkor is kételkednénk, ha előttünk tőrnék össze a puskákat, meg az ágyukat. Akkor is azt gondolnók, hogy csak azért török össze, mert gyilkosabbat akarnak gyártani.

A nagy pusztulás örök utazói nem szerelhetnek le.

Hiszen mindannyian fegyverben utaznak.

Az ügyész, mint áldozat

A Stavisky-botrány újabb fejezete annyira megdöbbentő, hogy a kívülálló legfeljebb csak elakadt lélegzettel, ijedt csodálkozással figyelhet Páris felé.

Az európai jogrendhez szokott polgár teljesen értetlenül állt az amerikai gangster-szellemmel szemben és elképzelhetetlennek tartottuk, hogy ahhoz hasonló Európába is átszivárogjon.

Ime, itt van.

A politika álarcos lovagjai elteszik láb alól az ügyészt. Titokzatos autó a dijoni állomáson, hulla a sineken és ellúntek a bizonyítékok.

A gangszterek átköltöztek a tengerentúlról, áthozták zseb-géppuskáikat és négytárolják ezt a kiszikadt európai mezt minden reményvirágtól.

Nem az az igazi baj, hogy loptak és a tolvajok menekülni akarnak. Tolvajok mindig voltak és mindig keresték a menekülés lehetőségeit. A baj ott van, hogy a dípatos áramlat érvül sajátítja ki ezeket a megfélemedéseket a maga javára és pirulába pakolva maszlagként adagolja annak a megnyomorított emberlömeggnek, amelyet saját céljaira akar kihasználni.

A nagy örvényben így kavarog ez a huzug élet egy új életforma felé itt is, ott is. Ki és hogyan tudná a mai ember végzetét feltartóztatni.

A Stavisky kezze visszanyúl a sirból.

A dijoni gyilkosság miatt újabb zavargásoktól tartanak Párisban

Vérdíj a titokzatos gyilkosok fejére

A megölt Price fia vallomásra jelentkezik apja helyett
A Stavisky-botrány legújabb fordulatának következményei teljesen kiszámíthatatlanok

Páris, február 24.

A dijoni megdöbbentő bűntény ügyében, — amelynek Albert Price, a párisi ügyészség pénzügyi osztályának vezetője esett áldozatul, egyelőre csak lendületes intézkedések és fogadkozások történtek. Eredményt a nyomozás az első 48 órában még semmit sem tudott felmutatni azon kívül, hogy nagyjában tisztázta a politikai háttérű bűntény előzményeit. A Stavisky-ügyben szakértőnek tekintett Price halálának körülményeit, a gyilkosság lefolyását, egyelőre a legmélyebb homály takarja s a jelentések nem is említik, hogy a hatalmas felkészültséggel nyomozó rendőrség eddig utbaigazítást kapott volna a titokzatos Stavisky-maffiához tartozó gyilkosokra vonatkozólag.

A sajtó hiába követel gyors eredményt, a közvélemény hiába háborog és nyugtalankodik, egyelőre még remény sincs arra, hogy Price gyilkosai rendőrkézre kerüljenek. Stavisky kezei hosszúak, kinyulnak a chamonix-i temető hantjai alól is, biztosan és agyafurta mozgatva szövényes bűntényeinek életben levő szereplőit. S azok — legalább is egyelőre — biztos helyen érzik magukat a rendőrség embe-reitől.

KEMÉNY MEGTORLÁST ÍGÉR A KORMÁNY

A Doumergue-kormány azonban szinte becsületbeli ügyének tekinti a Stavisky-probléma tisztázását. Az ősz miniszterelnök hatalmra jutásakor is kijelentette, hogy a Stavisky-ügyben kiméletlenül szigorú vizsgálót vezet le és tekintet nélkül lesz arra, hogy a politikai élet kiválóságai közül kik keveredtek bele a veszedelmes kalandor piszkos üzembeibe.

Es most, hogy a Stavisky-bűnszövetkezet szükségesnek tartotta a veszedelmes terhelő adatok birtokában levő Price Albert meggyilkolását, a kormánynak bizonyítania kellett, hogy állja az ígértét.

Csütörtökön Doumergue miniszterelnök a dijoni gyilkosság ügyében megbeszélést tartott Cheron igazságügyminiszterrel és Sarraut belügyminiszterrel. Megbeszélésükön megállapították azt a megdöbbentő tényt, hogy a gyilkosok, vagy legalább is a dijoni titokzatos barátságok leleplezésére indított nyomozás a legteljesebb kilaftalanság jegyében indult meg és nem sok remény mutatkozik Price Alberti gyilkosainak leleplezésére.

Eppen ezért azt határozták el, hogy a nyomozás serkentésére vérdíjat tűznek ki a gyilkosok fejére.

A vérdíj összegét 100 ezer frankban szabták meg. Valószínű, azért tűzték ki ilyen szokatlanul hatalmas összegű vérdíjat a dijoni gyilkosok kézrekerítőjének, vagy nyomravezetőjének, hogy éppen a jutalom óriási összege sarkalja és serkentse a nyomozásban résztvevő rendőrségi alkalmazottakat és az önkéntes detektívek seregét. Mindenesetre: a vérdíj hatalmas összege jellemzi legjobban, hogy a Stavisky szellemétől megfertőzött francia közéletben ilyen csalétekre van szükség, hogy a rendőrség valamire jussón a nyomozás során.

Doumergue, Cheron és Sarraut a megbeszélésen arra is kitértek, hogy ez az újabb fejezet a Stavisky-ügy messze szétágazó szövevényében valószínűleg újabb rendezavarásokra és kiengedésekre ad alkalmat. Ezért megbeszéltek, hogy arra az esetre, milyen rendszabályokat léptessenek életbe, hogy az ország nyugalmit és rendjét föltétlenül biztosítsák, de a forradalmi harcok vérontását lehetőleg elkerüljék.

Az apát elhallgattatták — a fia fog beszélni

A volt külügyminiszter tiltakozik

A Stavisky-ügy kipattanása után a sajtó Paul Boncour külügyminisztert is azzal vádolta meg, hogy tudomása volt a hírhedt kalandor üzemleiről.

Boncour eddig hallgatott, de most nyilatkozott és a következőket jelentette ki:

— Saját személyemet illetőleg nem tartanám érdemesnek, hogy a rágalmakra válaszoljak s azokat cáfoljam. Azonban meg akarom adni a szükséges elégtételt és tisztázni akarom ettől a szennymalmaztól. A francia külügyminisztérium nemcsak hogy nem támogatta a vádakat, hanem ellenkezőleg: becsületességével és óvatos előrelátásával mentette meg újabb veszteségektől a francia takaréktökeket.

Megszólt a két kémkedéssel vádolt táncosnő is

A hétfőn megjelenő párisi lapok — a mint arról beszámoltunk — újabb leplező cikkeikkel azt állították, hogy Stavisky a ravaszul kitervelt pénzügyi szélhámosságok mellett kémkedett is, idegen hatalomnak szolgáltatva ki féltve őrzött államtitkokat. A lapok szerint Rita Georg és Marianne Kupfer táncosnők voltak Stavisky segítőitársai a kémkedésben.

Most a két meggyanusított táncosnő

megszólt s a lapoknak adott nyilatkozatában erősen tiltakozott a lapok állításaiival szemben. Stavisky ugyan ismerték, de államtitkok kifürkészésében semmiféle szerepet nem játszottak.

Újabb bizalomnyilvánítás a kormány részére.

A képviselőház csütörtök éjszaka ülését tartott, amelyen nagysietve megszavazta a kormány által beterjesztett költségvetést. Az új költségvetés bevételi előirányzata 48 milliárd 476 millió francia frank, kiadási végösszege pedig 48 milliárd 417 millió. A költségvetésnek tehát, legalább is az előzetes számítás szerint, egyensúlyban kell maradnia, sőt 59 millió többlet marad. A költségvetés megszavazásakor is megnyilvánult a képviselőház nagyfokú bizalma a kormánnyal szemben: 569 szóval 123 ellenében fogadták el a költségvetési javaslatot.

Ezalkalommal igen fontos pénzügyi felhatalmazást is szavaztak meg a kormány részére. Nevezetesen felhatalmazást kapott a kormány arra is, hogy szükség esetén a törvényhozó szervek megkérdezése nélkül szükségrendeleteket adjon ki és ezzel utján hajtsa végre pénzügyi intézkedéseket.

Tessék kívágni és eltenni!

13. sz. SZELVÉNY

a B. L. februári
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab februári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 február havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatóak **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Erdélyi írók pécsi szereplése

Pécs, február 24.

Az erdélyi Helikon írói magyarországi felolvasó körutjuk során csütörtökön Pécsen tartottak nagyikerű felolvasó estélyt a Janus Pannonius irodalmi társaság rendezésében. Surányi elnök megnyitja után Bánffy Miklós gróf üdvözölte az írók nevében az irodalmi társaságot. Azután Kemény János báró beszélt a Helikon megalakulásáról és az erdélyi magyar irodalom mai állapotáról.

Kós Károly nyomatás alatt levő történeti regényéből olvasott fel szemelvényeket. Dsida Jenő verseiből szavalt, míg Nyírő József székely novellát olvasott fel. Az estélyt Surányi elnök zárta be.

Az államot is beperelte a kolozsvári villanyüzem

Kolozsvár, február 24.

A kolozsvári villamosművek és a városi vízművek igazgatóságai kintlevő követeléseik felhajtása során megállapították azt is, hogy a kolozsvári igazságügyi intézmények, valamint az egyetemi klinikák évek óta nem fizették ki a fogyasztott villanyáram és víz díját. A követelés már több millióra rugott, az igazságügyi palota és a klinika azonban nem fizetett, illetve nem tudott kiutalást kapni az illetékes igazságügyi és egészségügyi minisztériumoktól. Végül is a villany és vízművek igazgatósága a város nevében pert indított. A perben most volt a tárgyalás a törvényszéken, ahol a minisztériumokat Bisotca miniszteriumi kiküldött képviselte. Bisotca azzal védekezett, hogy a fizetésre nem volt mód, mert a városi üzemek elfelejtették a számlákat kikészíteni. A védekezést a bíróság nem fogadta el, hanem kötelezte a minisztériumokat, hogy 15 napon belül fizessék ki a városi üzemek követelését.

Érdekes hír egy nagy- jelentőségű középisko- lai reformtervről

Bukarest, február 24.

A törvényjavaslatok között, amelyek nagy számban várnak megszavazásra, a Lupta értesítése szerint igen érdekes iskolaügyi tervezet is fog szerepelni rövidesen. A tervezett módosítás abban állna, hogy a mai 7 osztályos egységesített liceumot megtoldják egy osztállyal, a 8 osztályt pedig két ciklusba osztják. Az elsőben, amely 3 osztályt foglal magában, gimnázialis jellegű, általános kiképzést nyer a középiskolai növendék, a hátralévő 5 osztályos rész pedig két szakra oszlanék az egyikben inkább nyelveket és irodalmat tanítanak, míg a másikban gyakorlati tantárgyakat. A fődolog azonban, hogy úgy az alsóbb ciklusból a felsőbe való átmenetnél, mint az érettségi vizsgálatnál a tanügyi hatóságok igen szigorú ellenőrzést és kiválogatást alkalmazzanak. Ilyenformán akarják megakadályozni az „egyetemi tultermelés” a rengeteg érettségizett fiatal tödulását az egyetemi pályák felé, miközben a máris diplomával rendelkezők számára sincs már elhelyezkedési lehetőség.

Még három halálos ítélet Ausztriában

Megtalálták a védőőrség
titkos rádió-leadóját

Bécs, február 24.

A bécsi rendőrség házkutatást tartott a köztársasági védőőrség, a Schutzbund Marienhilf-utcai volt őrszobájában. A házkutatás meglepő eredménnyel végződött. A pincében, erős betonfal mögött 4 gépfegyvert, 250 puskát, 25 ezer töltényt, 500 kézigranátot és egyéb robbantószeret találtak. Itt volt a szocialisták titkos rádió-leadója is, amely a felkelés alatt dolgozott és irányította a vidéki fölkelő csapatokat.

A linzi rögtönítélőbíró az ostromálapot utolsó napján három forradalmárt halálra ítélte. Az elítéltek fegyverekkel támadtak meg egy katonai gépkocsit s utasait lelőtték.

A három halálra ítélt közül kettőnek, Schwinghammer és Geschwandtner munkásoknak megkegyelmezték, illetve büntetésüket életfogytiglani börtönre változtatták át. A harmadik elítélte, Bulgari munkás a linzi fegyház udvarán felakasztották.

Feltűnően enyhe ítéletet hozott a szatmári törvényszék a mózesfalusi kereskedő meggyilkolása ügyében

A felekezeti gyűléség mérgében főzött
falusi dráma utójátéka

Szatmár, február 24.

A B. L. annakidején részletes cikkben számolt be arról a gyilkosságról, amelynek áldozata Reisner Hermann mózesfalusi kereskedő volt, akit Mois Grigor ot-tani gazdálkodó az elmúlt husvétkor úgy vágott halántékra egy kővel, hogy harmadnapra belehalt sérülésébe.

Megirtuk azt is, hogy a gyilkosság szomorú és megdöbbentő következménye volt annak a lélekfertőzésnek, amit ezekben a románoktól-ziidoktól vegyesen lakott falvakban Berinde, a hírhedt borsai lelkész hintett szét. Ez a lelekkertőzés Reisner meggyilkolásával megteremtette első szomorú gyümölcsét: a felekezeti gyűléségből elkövetett emberölést.

Az ügyben néhány héttel ezelőtt tartotta meg a főtárgyalást a szatmári törvényszék. Egész sereg tanut hallgattak ki, azonban vallomásaikból semmi pozitívumot nem lehetett megállapítani.

Most folytatták a tárgyalást a szatmári törvényszéken ebben az ügyben. Váltakozó tanuvallomások pergőtűzében kereste az igazságot a törvényszék.

A vád és védelem képviselőinek perbeszéde után a bíróság ítéletet hirdetett, amely szerint Mois Grigor halálát okozó súlyos testisértés büntetésében találta bűnösnek és

öt hónapi fegháza ítélté. Az áldozat özvegyét kártérítési keresetével polgári utra utasította.

A feltűnően enyhe ítéletet úgy az ügyész, mint a védő megfellebbezték.

Husvét utánra marad az új konverziós tervzet elkészítése

Nagyon nehéz kielégítő megoldást találni

Bukarest, február 24.

A konverzió ügyéről heteken át csak az a jelentés érkezik, hogy a Brătianu Dinu liberális pártelnök elnökelete alatt álló külön bizottság szorgalmasan tanácskozik, újabb és újabb üléseket tart, számos tervezetet tanulmányoz át, de döntésig nem értett még a dolog. Most már biztosnak látszik, hogy csak husvét után fejele meg újból az adósságrendezési törvényt — és akkor sem tudni, hogyan. Különösen megnehezíti az elintézt a városi adósságok kérdése. Itt szép számmal van képviselve a hitelezők sorában a külföld is, ami még nehezebb teszi az adósságok enyhítését, részleges elengedését, vagy konvertálását — hiszen éppen most akarja a kormány a külföldi hitelt új életre keltetni és a külföldi tőkét ismét be-

csalogatni az országba.

Nehéz elképzelni viszont, hogy a kormány olyan végleges adósságrendezéssel álljon elő, amely kevesebbet nyújt az eddigi törvényeknél. Ezzel lovat adna az ellenzék alá és hangulatot keltene maga ellen a közvéleményben is. Amellett a liberális pártot és kormányt számos régebbi kijelentései is köti a konverzió ki-elcsesítéséhez és nem a szűkítéséhez.

Ilyenformán a kérdés roppant nehéz, nehezebb, mint régebben — amikor szintén senki sem tudott végleges és az érdekelteknek legalább tulnyomó részét kielégítő megoldást találni — és a konverziós bizottság nem tehet egyebet, mint halogatja és tovább tanulmányozza a fogas kérdést.

A legújabb székelyföldi átok: a tanügyi birság

Nem tudnak cipőt venni az iskolának és ezerlejes
birságot rónak a szülőre

Csíkszereda, február 24.

Malmokat hajtának el azok a könnyek, amelyek a székely szülők szeméből kisajtott a közoktatásiügyi hatalom azzal, hogy törvényadta szabad iskoláztatási jogukat semmibe sem vette.

Ujabb az iskolai mulasztások kiszabásával és behajtásával keserítik a hihetetlen rossz anyagi körülmények között élő székelyek életét.

Alig van község, ahol az iskolai mulasztások címén kirótt összegek egész kis vagyontok ne tennének ki. Minden községben 30—40, sőt nyolcvanas számokban szerepelnek a megbirságot szülők.

Legtöbb helyen a szolgálatba, vagy ipari mesterségre kényszerült gyermekek után is

horribilis birságokat szabtak ki. Végre is akarják azokat hajtani s a szülők kétségbeesetten szaladgálnak igazoló okiratok után. Az inasokról még aránylag könnyű szerezni a szükséges igazoló irásokat, de a cselédek, vagy a gyárban napszámban fűrészpont hordók iskolai mulasztását igazolni rettenetesen nehéz, sőt egyenesen lehetetlen, mert a fennálló törvények ilyen munkák vállalására nem adnak engedélyt. Ki gondolt a törvény megszövegezése pillanatában arra, hogy 1934-ben a Székelyföld legtöbb községében a szülők nem lesznek képesek gyermekeik eltartására. Munkába fogják azokat is.

Nem szörványos, sőt egyenesen gyakorinak lehet nevezni azokat az iskolamulasztási eseteket is, amikor

az iskolakötelesek szülői nem tudják a csi-

ki zord éghajlati viszonyoknak megfelelően gyermekeiket felruházni.

Mert bármennyire hozzá is van szokva a székely gyermek a zord éghajlathoz, mégsem lehet 20—30 fokos dermesztő hidegben mezít láb iskolába küldeni.

Azonban ez az eset sem szerepel a közoktatási törvényben, mely szigorú birsággal sújtja az iskolamulasztókat. Erre sem gondolt senki a törvény megszövegezése pillanatában. Azonban most vannak, sőt tulnyomó többségben ilyenek vannak.

Igy aztán el lehet képzelni, mit jelent az olyan székely háznak a sokszáz, sőt ezer lejes birság, ahonnan ruházat hiányában nem voltak képesek iskolába küldeni a gyermekeket.

Viszont a törvény törvény. Nem ismer kivételeket s így a behajtásokra került a sor azoknál is, akiknek gyermekeit hivatalból névelémszéki, vagy más birtal csinált indok alapján az állami iskolákba írták be, de a felekezeti rendesen jártak. Ez az eljárás egy egész csomó székely családot fog tönkretenni, ha az illetékesek idejében nem törlik a kiírt birságokat, tekintettel a rettenetes gazdasági helyzetre, mely előre nem sejtett nyomorúságba rángatta őket.

Munkástüntetések Csehszlovákiában

Rozsnyó, február 24.

Csehszlovákiában tegnap két helyen zajlott le elkeseredett munkanélküli-tüntetés. Rozsnyón a Rimamurányi vasművek nagyszámu elbocsátott munkása közül kétszázan a rozsnyói városháza előtt gyülekeztek és munkát és kenyert követeltek. A csendőrség puskatűzzel verte szét őket. Nagyobb munkástüntetés volt Püstyében is, ahol a városházát valóságos megrohmozta a tömeg. Itt is a karhatalom szorította vissza és zavarta szét őket.

Sortűz a szerb határon: egy halott, egy sebesül

Belgrád, február 24.

Velico-Srb és Dradiste-Roman határmenti községeknél megdöbbentő tragédia játszódott le a Duna hullámain. A szerb partról 6 szerb halász csónakon indult halászni. Nem tudni biztosan, szándékosan-e, vagy véletlenül, a román part közelébe kerültek. Ekkor a román határőrök, akik lövésre készen tartott fegyverrel figyelték a csónakot, sortűzet adtak a halászokra. A golyók egy halászt megölték, egyet súlyosan megsebesítettek.

A véres határincidensről értesítették a szerb külügyminisztériumot is, amely Bukarestben megtette a lépéseket, hogy vegyes bizottság tisztázza a tényállást s megállapítsa, ki a felelős a román határőrök sortűzében meghalt halász életéért.

**Szerezzen
butoraink
minőségéről
információt
vevőinktől!**

CÍMJEYZEKET KESZSÉGGEL KÜLDÖNK

**SZÉKELY &
RÉTI** Butorgyár Rt.
TC.-MUREŞ

FIÓKOK: BUCUREŞTI, BRAŞOV

Suvich budapesti útja létrehozta az olasz-magyar-osztrák gazdasági szerződést

Olasz lapok külpolitikai tájékoztatásai a középeurópai kérdésekről

Róma, február 24.

Az olasz külügyi államtitkár budapesti látogatásával és tanácskozással kapcsolatban végre megszólalt az olasz sajtó is. Nyilván a kisanant-államok részéről elhangzott aggodalmaskodó megnyilatkozások birták rá a megszólalásra, mert — bár nem egyenesen — de észrevehetőleg ezekre az aggodalmakra válaszol, amikor az olasz-osztrák-magyar összefogás időszerűségéről és lehetőségéről értekezik.

A leghatározottabb és legérdekesebb kétségkívül a Laboro Fassista hosszú külpolitikai fejtegetése. A lap szerint a Dollfuss-Gömbös-Mussolini találkozó egyelőre még korai hír, a mit egyes államok tulzott aggodalma dobott föl. Osztrák-magyar, vagy éppen osztrák-olasz-magyar vámegység a jelenlegi körülmények között teljesen kizárt dolog. Olaszországnak egyéb elképzelései is vannak s ezekből az elképzelésekből soha nem volt szándéka kihagyni Németországot. A dunai államok talpraállításának kérdésében Németország mellett, már pedig Mussolini külpolitikájának a középponti erejét éppen a dunai államok talpraállítása adja meg.

Az olasz terv tökéletes kiépítésére azonban mindaddig nem kerülhet sor, amíg Olaszország nem kap határozott választ a német álláspont-ra vonatkozólag. A német kormány nem adott még választ az olasz emlékiratra sem, már pedig az osztrák kérdés Olaszországnak nagyon fontos s ezt minél hamarabb tisztázni kell. Németországnak végre meg kell értenie, hogy Olaszország barátja, de Ausztria függetlensége sarkpontja az olasz politikának s ebben a kérdésben engedékenységről szó sem lehet.

Az olasz lap cikke csak részben cáfolat. Tulajdonképpen célja talán nem is annyira az olasz-magyar-osztrák vámegység jelenlegi lehetetlenségének a kimutatása volt, mint inkább Németország helyzetének a tisztázása. Tény az, hogy Olaszország első gazdasági és politikai terveiben Németország mindig úgy szerepelt, mint az olasz elképzelések egyik legfontosabb tényezője, az utóbbi időben azonban Ausztria kérdése eléggé súlyos és komoly ellentétet támasztott Mussolini és Hitler között.

Az olasz emlékirat, amelyre a Laboro Fassista céloz, Ausztria ügyére vonatkozik.

Mussolini határozott ígéretet akar kapni Németországtól arra, hogy Ausztria független marad.

A Heimwehr alátámasztásával és az osztrák fasizmus diadalra segítésével Mussolini már megmutatta azt, hogy a német törekvések útját más oldalról is el tudja vágni. A jelenlegi megnyilatkozás ajánlatfőle Németországnak: Ausztriának függetlennek kell maradnia, ezért a német lemondásért azonban Olaszország adni is tud. Adja azt a lehetőséget, hogy a középeurópai új gazdasági elrendeződésben az olasz befolyás mellett Németország is helyet kap.

FRANCIAORSZÁG: INKABB A KISANTANTOT!

Az olasz terv gyakorlati kialakulása természetesen igen közelről érdekli Franciaországot is. Már most bejósolható, hogy amennyiben Mussolini tervét elgáncsolni nem lehet, bizonyos versenytűzés kezdődik majd meg Németország és Franciaország között. Németország önmagáért szalad, Franciaország pedig közvetlenül a kisanant-államok érdekében, közvetve azonban önmagáért is, a francia befolyás érdekében és a német befolyás kiszorításáért.

Igen jellemző a Le Temps cikke Suvich magyarországi látogatásával kapcsolatban. A lap óvatosan rámutat arra, hogy Olaszország szerepe és fellépése Középeurópában kikerülhetetlenül szükséges. Ezért történt a francia-olasz közlekedés is, amire ugy Franciaországnak, mint Olaszországnak szüksége volt. Olaszországnak kellett a francia hozzájárulás, hogy munkába fogjon, Franciaországnak pedig biztosítania kell az olasz terv keretében a francia szempontok érvényesülését.

Az kétségtelen, — írja a Le Temps, — hogy Olaszország szorosabb osztrák-magyar együttműködést akar megteremteni, az olasz védelem és befolyás alatt. Ezt Franciaország is helyesli, ha az együttműködésbe bevonják a kisanant-államokat is. Ausztria függetlenségét ugyanis nemcsak Németországgal szemben védik a szerződések. Pillanatnyilag tehát az olasz-kisanant közlekedésre van szükség, ezt kívánja a józan ész. Az akadályokat el kell hárítani az utból.

Olaszország tehát két irányban játszik. Egyik oldalon Németországot szorítja, engedékeny

segre az osztrák kérdésben, a francia közlekedéssel és a francia elgondolások tartásával, másrészt a kisanant-államokat és Franciaországot nyugtalanítja azzal, hogy az új alakulatban Németországnak inkább lehet része és szerepe, mint a kisanant államoknak.

MEGSZÜLETETT AZ OLASZ-MAGYAR-OSZTRÁK GAZDASÁGI SZERZŐDÉS

Esti telefonjelentéseink szerint a berlini német lapok azt a hírt közlik, hogy

Budapesten létrejött az osztrák-magyar-olasz gazdasági megállapodás, annak az egyezménynek az alapján, amely Magyarország és Ausztria között már régebben megszületett.

Az egyezmény mai formájában nem jelenti a közös vámterületet. Ebben a pillanatban arról van szó, hogy Olaszország is belépett abba az egyezmény-keretbe, amely Ausztria és Magyarország között a fokozottabb árucserét van hivatva előmozdítani.

Suvich megállapodott Budapesten abban,

A vegyes cukorbizottság újabb konferenciája alkalmával sem döntött

Az utolsó és döntő tárgyalások március elsején lesznek

Bukarest, február 24

A vegyes cukorbizottság tegnap ismét ülésezett az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban. Szóba kerültek azok a tárgyalások, amelyek időközben magánaton folytak le a cukorgyárosok és a cukoripartermelők között. Döntésre ezalattal sem került a sor.

hogy Rómában, Bécsben és Budapesten hivatalos szervek legyenek az árucseré elénkítése és sima lebonyolítása érdekében, Olaszország vállalta, hogy nemcsak árucseré alapján vásárol Magyarországtól és Ausztriától, hanem készpénzért is, hogy a két gazdaságilag gyengébb állam deviza-készletét növelje s egyben az osztrák és magyar külkereskedelemnek nagyobb és egyre fokozódó teret nyújt a trieszti kikötőben.

A német lapok is hangsúlyozzák, hogy ez az egyezmény egyáltalában nem irányul még Németország ellen s egyáltalában nem csökkenti a német-magyar árucserét, amit Magyarország és Németország között külön egyezmény szabályoz.

Csütörtökön este, valószínűleg az egyezmény megkötése után, Kánya Kálmán külügyminiszter a Nemzeti Kaszinóban vacsorát adott Suvich tiszteletére. A vacsorán az olasz külügyi államtitkár egész kísérete megjelent, ott volt az olasz követ, Colonna herceg is, a magyar kormány tagjai és számos közéleti előkelőség.

A bizottság február 28-án ismét összejött s ekkor már határozni akarnak a gyárosok és termelők közti vitás ügyben. Március 1-én a megszabott vetési területeknek a gyárak részéről történt túllépését tárgyalják, 2-án pedig megkezdik a gyárosok és termelők közt kötendő egyezmény megszövegezését.

Ágyu helyett talán mégis rózsaszín terem Edén kertjében

Optimista hangok a német-francia megegyezés lehetőségéről

Berlin, február 24.

Eden angol főpecsétör párisi, majd berlini látogatása és a leszerelés kérdésében folytatott tanácskozásai egyre nagyobb feltűnést keltenek. Addig, amíg a francia sajtó úgy látta, hogy az angol főpecsétör berlini látogatásának sem lesz több sikere, mint a párisinak volt, nem fordított a nemzetközi diplomácia nagyobb figyelmet a dologra. Edén azonban feltűnően sokáig maradt Berlinben. Nyilatkozott is a német és az angol sajtónak, hosszú és beható tárgyalásokat is folytatott Hitlerrel és a kancellár legszorosabb körével s mindezek a jelenségek arra mutattak, hogy az angol politikusnak volt mit tárgyalnia Berlinben és Hitler tudott olyan dolgokat mondani a leszerelés kérdésében, ami Edent érdekelte.

Most már a dolog sokkal érdekesebb és jelentőségesebb is, méltó arra, hogy Franciaország foglalkozzék vele s hogy a nemzetközi diplomácia is műsorra vegye.

Egyes jelentések szerint kétségkívül összefüggés van máris Edén eredményesnek tetsző berlini tárgyalásai és az között a beszéd között, amit Sir Simon angol külügyminiszter csütörtökön Glasgowban tartott. Az angol külügyminiszter arra az ellentétre célozva, amely Anglia és Franciaország között a leszerelés és a német-francia viszály kérdésében kétségkívül fennáll, kijelentette, hogy az angol kormány erős reménye szerint rövidesen véget ér az a vita, amely Anglia és Franciaország között van. A két államnak jóindulatú tárgyalásokba kell kezdenie egymással, amint szükséges ez a német-francia viszony megjavítása érdekében is. Anglia kijelenti, hogy ő igazán nem akar a külföldi beavatkozás politikáját folytatni s a legszívesebben visszavonulna az idegen államok kérdéseitől, nem szor

Edén különben újra nyilatkozott a német sajtó képviselőinek. Kijelentette, hogy nagyon elégedett azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket Berlinben sikerült folytatni, mert ezeknek a tárgyalásoknak a során tiszta képet nyert a német felfogásról és a német kormány álláspontjáról.

Az az érzése, hogy a leszerelés érdekében indított kezdeményezése nem lesz hiábavaló s európai útja határozott eredménnyel jár.

Köszöni, hogy Németországban olyan szívesen fogadták és örül, hogy találkozhatott Hindenburggal is.

A német sajtó természetesen nagyon hősesen foglalkozik Edén nyilatkozatával. A kormányhoz közelebb álló lapok megállapítják, hogy bár nem volt szó a leszerelési egyezmény tartalmának végleges megállapításáról azonban a felmerült kérdéseket közösen és alaposan megvizsgálták s mindkét fél arra a meggyőződésre jutott, hogy nemcsak érti, hanem értékeli is a másik fél álláspontját. Edén bizonyosságot tett arról, hogy Anglia nagy megértéssel közeledik Németországhoz s nem zárkozik el attól, hogy esetleg külön megegyezéssel támassza alá a német kívánságokat, természetesen abban a mértékben, ahogyan azt MacDonald eredeti tervszövege is megengedi.

A Berliner Tageblatt szerint Edén Berlinben meggyőződhetett arról, hogy Németország nem akarja veszélyeztetni a békét s nem akarja kedvezőtlenül befolyásolni a jól felszerelt államok leszerelési készségét és hajlandóságát sem.

Edén egyébként pénteken elhagyta Berlint. Rómába utazott, hogy Mussolinivel folytatassa tovább a tárgyalásokat. Ez a tény megint csak alkalmat ad a francia sajtónak arra, hogy az angol főpecsétör útját idegesen és fokozott türelmetlenséggel figyelje.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvizz megkezdésével szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el.

Szerencsés számok

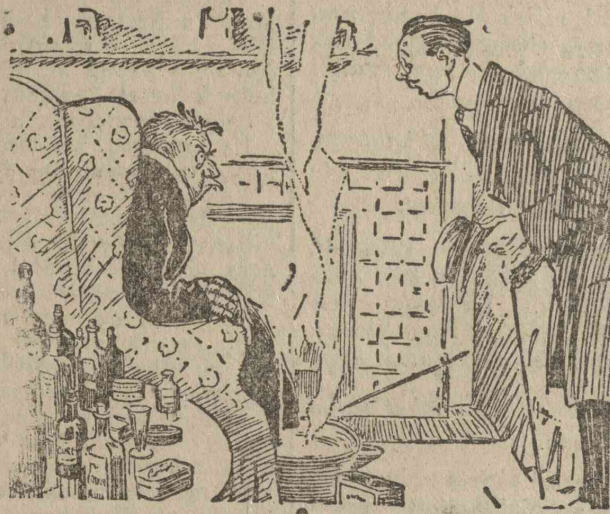
Bukarest, február 24.

Az állami osztálysorsjáték ötödik osztályának második húzási napján a következő számok nyertek:

200 ezer lejt: 31877.
100 ezer lejt: 67351 26039 27589.
70 ezer lejt: 79562.
50 ezer lejt: 34562 59022 19484.
20 ezer lejt: 59775 53065 22471 3991.
15 ezer lejt: 7294 2591.
10 ezer lejt: 56662 43192 44090 53918.

Kihúztak továbbá nagyszámú kisebb nyerményt.

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hűléses megbetegedés esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhogy dicsérünk is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togal oldja a húgysavat** és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ők mind **Togal-t** szednek most! **Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!** Az összes gyógyszerárakban és drogeriákban. Lei 52.—. A Togal-tabletta svájci készítmény!

Egy izgalmas és nagyon mai regény:

Bartók Bélával a cimszerepben

Lehet-e ünnepelni Romániában a nagy magyar zeneszerzőt, aki körül most szenvedélyes csata folyik

Temesvár, február 24.

A jószándék nem először törik meg azok ellenállását, akik mindenekfelett a demagógia szárnyán igyekeznek elérni azt, amire tehetségük nem minősíti. Van egy kisszámú csapat, amelyik legalább a művészetben keresztül próbálja megteremteni azt az egyetértést és közleledést, amit a politika eddig elmulasztott.

Itt van ez a Bartók-ünnepség. A B. L. jelentette elsőnek, hogy a romániai zeneszerzők honorálni kívánják Bartók Bélának a román zene körül szerzett érdemeit. Romániában született, Nagyszentmiklóson: emléktáblával jelölik meg a szülőházát és sorozatos ünnepségeket rendeznek, amelyek, ha Bartók Béla áll is a központjában, mégis a román zene ünnepe. Minden elő volt készítve, teljesen kidolgozva a műsor és Urlețianu Radu karnagy aki a lelke volt ennek az egész tervnek, beteg, lázasan dolgozott heteken keresztül,

tilt, hogy az ünnepség méltó legyen a román zenéhez és Bartók Bélához. S amikor minden készen volt, közeléptek a keskenyvágyú politikusok és kimondották:

magyar zeneszerzőt nem lehet ünnepelni Romániában még akkor sem, ha elévülhetetlen érdeme van a román zene körül, még akkor sem, ha ezért az uralkodó a legmagasabb művészi érdemmel tüntette ki, ha tagjával választotta is a Román Akadémia, dísztagjával a Román Zeneszerzők Egyesülete.

Mit jelent mindez ahhoz, ha ezeknek az érdemeknek ledorongolása árán meg lehet szerezni a tántoríthatatlan hazafi jelzőjét.

MEGINDUL AZ OFFENZÍVA

Tagadhatatlan, hogy Bartók ellen nemcsak egyoldalról indult meg a támadás. Mi azonban nem kívánunk foglalkozni rendőrségi ténykedésekkel. A rendőrségnek hivatása... de a keskenyvágyú

politikusok után akcióba léptek olyanok is, akikről ezt alig lehetett feltételezni, élükön Brediceanu Tiberiu brassói bankigazgatóval és neves zeneszerzővel.

Brediceanu eljuttatta feljelentését nagy illetékes hatóságokhoz, mint Imbroana Avram államtitkárhoz. De ezenkívül gondoskodott arról is, hogy a román sajtó tudomást szerezzen Bartók Béla „politikailag veszedelmes” személyéről.

A román zeneszerzők egyesülete azonban nem volt hajlandó megriadni a demagógiától és ülést hívott egybe a Bartók-kérdés tisztázására. Erre az ülésre meghívták Brediceanút, hogy igazolja súlyos vádjait, de meghívták Imbroana államtitkárt is, aki eddig hajlandó volt azoknak igazat adni, akik tüzzel-vassal hadakoztak Bartók ellen.

Az ülésnek volt azonkívül még egy érdekessége:

részt vett rajta Bartók Béla is, aki mégis bejutott az országba.

BREDICEANU TIBERIU VESSZŐFUTÁSA

A zeneszerzők egyesületének ülésén a nagy román zeneszerző: Enescu elnököl. Az ülés megnyitása után Enescu bejelentette, hogy, végtelen sajnálatára, más irányú elfoglaltsága miatt, nem tud az ülés végéig ittmaradni, de megállapítja, hogy

nem azonosítja magát azokkal, akik a Bartók elleni hajszát rendezték, mert Bartók Bélának joga van az összes román zeneszerzők hálájára, azokért a szolgálatokért, amit a román zenének tett.

Ezután a kategórikus nyilatkozat után Brailoiu Constantin zeneakadémiai tanár, a zeneszerzők egyesületének vezértitkára ismertette az ügy előzményeit. Védelmébe vette Bartók Bélát, ismertette Bartók hatalmas zenetörténeti munkásságát és felszólítja Brediceanút, hogy ebből a felbecsülhetetlen értékű munkásságból mutassa ki a felsorakoztatott vádakat.

Utána Brediceanu Tiberiu sietett fel a színpadra és ideges mondatokban jelentette be, hogy

néhány Máramarosból kapott levéllel igazolja vádjait,

amelyeknek írói szerint Bartók Béla nem a románsághoz méltóan kritizálta a román népzene.

Brailoiu azonnal reflektált Brediceanu szavaira. Nem tartja eléggé megfelelőnek Brediceanu általánosságban hangoztatott vádjait.

Brediceanunak kötelessége kimutatni, melyik könyvében vagy cikkében írta Bartók az inkriminált dolgokat.

Erre azonban Brediceanu nem válaszolt. Érdekes párbeszéd fejlődött ki Brediceanu és Noua-Otescu, a bukaresti zeneakadémia rektora között. Noua-Otescu felhívta Brediceanu figyelmét arra, hogy

rendőri feljelentésnek nem lehet súlyos tudományos vitában.

Ha Brediceanu igazolni akarta volna vádjait, tudományos eszközt kellett volna igénybe venni és nem rendőrségi feljelentést.

Brediceanu itt közbeszólt:

— Az én munkáim elég hatékonyak ahhoz...

De Brailoiu vezértitkár nem engedte végigmondani:

— Az ön zongorakiséretre írt dalai lehetnek művészi munkák, de nincs köztük a zenei tudományhoz. Az ön kötelessége az lett volna, hogy

tudományos uton ahhoz a közönséghez szóljon, amelyhez Bartók is szólott, nem pedig a rendőrséghez fordulni.

Ez volt az általános hangulat és Brediceanu végül is kénytelen volt elzárni a hangulat előtt deferálni. Visszavonta a vádjait és üdvözölte Bartók Bélát.

HOGYAN JÖTT BE MÉGIS BARTÓK BÉLA?

Hogy mégis bejöhett Bartók Béla, az egy nagyon kulturált ur: Popescu-Necsești miniszter és — akármilyen furcsán hangzik — a legsovinisztább román napilap, az Universul érdeme. Két magasrangú állami funkcionárius interveniált Brediceanu akciójával kapcsolatban Popescu-Necsești miniszternél, hogy utasítsa a határrendőrséget Bartók Béla visszaküldésére.

Aki világít, — gyanus!

Áramellenőrök háborgatják a szatmári polgár éjszakai nyugalma

Szatmár, február 24

Áramtolvajok.

Ez egy új szó. Szatmáron hozták divatba. Elvégre annyi mindent lopnak, hogy az sem túlságos meglepetés, ha a villanyáramot is lopják.

Vannak villanyfogyasztók, akik általában fizetnek. Ezek bejelentik, hogy lakásukban — mondjuk — öt égő ég, öt égő után fizetik az áramdíjat, de öt égő helyett hetet égetnek.

Szóval meglopják a villanyműveket. Ez egyszerű, közönséges és nem kell hozzá túlságosan sok felfáng.

Vannak azonban ravaszabb tolvajok is. A feltalálók. Akik feltalálták, hogy a villanyóra egy kis drót bekapcsolásával, nem jár. Másodikától huszonötödikéig áll az áramóra, huszonötödikén kiveszik a drótot, az óra négy napig pontosan mutatja az elfogyasztott áramot. Elsején jön az ellenőr. Leolvassa az áramfogyasztást, megállapítja, hogy ebben a hónapban kevés villanyt fogyasztott és elmegy. A család az ellenőr távozása után a bűvös drótot visszadugja. A művelet minden hónapban megismétlődik. A haszon az elfogyasztott áram mennyiségével áll egyenes arányban.

Persze, sokáig ezt sem lehetett csinálni. Mint mindenre, így erre is rájöttek. A villamosmű igazgatóságának feltűnt, hogy bár az áramfogyasztás semmivel sem csökkent, a villamosmű bevételei

Lopják a villanyáramot és ezt szenvedni ma mindenki Szatmáron

hónapról-hónapra apadtak.

Mert ez a találmány gyorsabban lett népszerű, mint a rádió.

Legalább is Szatmáron.

A villamosmű gondolt merészet és nagyot és áramellenőröket nevezett ki a tolvajok ellenőrzésére s felszólította a város közönségét, hogy akinek tudomása jut ilyen áramtolvajlás, azonnal jelentse be a villamosüzemnek s az áramtolvajra kirótt büntetésből az illető feljelentő jutalékot kap.

Szóval a szatmári villanyüzem is bevezette a denúciáns rendszert.

Miért ne tette volna?

A pénzügyi kormányzattól tanulta, amely már régóta biztatja hasonlóra a pogárait és a monopolhágások feljelentőinek megfelelő részesedést biztosít a büntetéspénzekből.

Igy tehát a legújabb szatmári foglalkozási ág: a villanydenúciáns.

De a hivatalosan kinevezett áramellenőrök sem hagyják magukat. Nekik is jutalék jár a büntetéspénzekből és a sok műkedvelő áramellenőr erősen veszélyezteti ezt a jövedelmet. Buzgóknak tehát a hivatásos áramellenőrök, de ez a buzgózkodás már a békés polgárok éjszakai nyugalma is veszélyezteti.

Megtörténik, mintahogy meg is történt már, hogy éjszaka bezörgetnek a polgári lakásokba az áramellenőrök és ha világot látnak, személyesen kívánnak

Svábhegyi Szanatórium

(Budapest centrumától 12 percre)

Ideális subalpin klíma, ideális étkezés, ellátás.

Legnagyobb luxus. — Mérsékelt árak. Kúra, sport, szórakozás.

Aznap jelent meg azonban az Unioersulban egy hallatlanul áradozó cikk Bartók Béláról

és a miniszter olvasta ezt a cikket. Amikor felkeresték, a miniszter ezzel a cikkel válaszolt és kiegészítette azzal, hogy nincs oka az Unioersul hazafiságában kétkedni, tehát ennek az intrikának valószínűleg más hátere van s nem Bartók tudományos munkássága.

A román zeneszerzők azonban nem nyugszanak bele abba, hogy mégis el kell maradni az emléktábla leleplezésének. — Brailoiu vezértitkár mindent elkövet, hogy Bartók teljes elégtételt kapjon.

Az emléktábla addig a raktárban hever és hirdeti:

Aci s'a născut la 25 Martie 1881.

BELA BARTÓK,

falá a muziceii apusene și invățător cercetător al cântecului țărănilor unguri, români și slavi.

Au însemnat acest loc la 25 Februarie 1934 Societatea Compozitorilor Români

și

Orchestra Simfonică Municipală din Timișoara.

Mi leirtuk, mert talán soha sem kerül helyére. Leirtuk egy utókor számára, amelyik talán csak szánalmasan fog mosolyogni az okatlan gyűlöletnek eme dokumentuma felett.

Asztalos Sándor

meggyőződni arról, hogy nem lopják-e a villanyt?

Éjszaka, mint a fronton a járőrök, úgy cirkálnak a városban az áramellenőrök és ahol világosságot látnak, oda becsüngenek.

Aki az ágyban olvas: gyanus.

Akinél vendégek vannak: gyanus.

Aki villanyfényt mellett beszélget a feleségével: gyanus.

Mindenki gyanus, aki él.

Hátha lopja a villanyt?

Aki nem akarja magát kitenni annak,

hogy valamelyik buzgó áramellenőr éjszakai nyugalma megzavarja, annak

már este nyolc órakor le kell feküdnie.

Vagy ha nem fekszik le, egyiptomi sötétségben elmélkedhet a tiz csapásról, melyek közé annakidején illetékes körök

elfelejtették fölvenni a szatmári áramellenőröket.

Érthető ez a tulbuzgóság. A villanyüzem részéről érthető. Csak nem magyarázható. Hogyne vigyáznának szegények az áramtolvajokra? Valahol csak be kell hoznia a pénzbeszedők sikkasztására? Vigyázni kell az áramtolvajokra, még akkor is, ha néhány zug áram-fogyasztó miatt egy sereg pontosan és rendesen fizető polgár éjszakai nyugalma megzavarodik, indokolatlanul háborgatnak és életüket elkeserítik.

Van egy híres angol mondás: Az én házam — az én váram.

Ezt többé a szatmári villanyfogyasztó nem mondhatja el.

Hogy is mondhatná, amikor felállítja a vacsorája mellől, megszakítja a csókját, amelyet szerelmese ajkára adott, belegázolnak életébe, nyugalma, otthonának békéjébe, lakásának csöndjébe, csak azért, hogy meggyőződjének: vajjon nem lopja-e a villanyt?

Az én házam az én váram — így mondják ezt Angliában.

De hol van Anglia Szatmártól?

Baradlai László

MARLENE
DITRICH

„Énekek Éneke”

A
LUX-
MOZGÓBAN

HIREK

Saját repülőgép

*

Külföldi lapok arról adnak hírt, hogy a repülőgépek ára bámulatosan leszállt. Ugyannyira, hogy a jövőben nem tartozik az elérhetetlen vágyak közé a saját repülőgép... Minden kereső ember saját repülőjén startolhat a munkahelye felé.

Repülőgép már lenne — hümmög az olvasó, aki albertben olvassa a harmadnapos újságot — csak hol van a munkahely, hová repülhesse magát? Rettenetesen messze van tőle az a repülőgép, a technika nem jelent számára semmit, közte és a repülő között tömör ködök gomolyognak, amelyek egy udvari lakás lichthőfjának szennyes világításában kezdenek oszladozni, de feljebb, higiénia-magasságig, kényelemtoronyig, repülőgép-szucsra nem látni el...

Az olvasó szeretné megnézni az óráját, hogy kiszámítsa, mennyi idő alatt ér el pillanamon a munkaközvetítőbe, de az órája zálogházban van momentán (és mindörökké). Az olvasónak sok minden eszébe jut a poton pénzért vásárolható repülőgépről, felvonnul előtte mindaz az occasió, melyben eddig része volt. Így például: „a beszerzési áron alul” elkelt emberéletek, melyeket úgy dobáltak a piacra, mint a kiselejtezett ócska holmit. A dömpingáron hirdetett álmot, melyből nagyobb tétellel vásárolt mindenki, míg a készlet tartott... Barátunk, az olvasó, kifosztva és megtépázva áll a sok alkalmi kincs között. Arra eszmél, hogy a technokrácia eme ragyogó korszakában, ahol minden óerette történik — lejtőre jutott. A tavaszi viharból gyári hangkonzero lett, a hétférföldes csizmából persenygautó, a parázsoesszéből távolbalátókészülék, madárcsicsergésből gramofonlemez, érző-érző lélekből automata-ember, racionalizált üzemből egy csavar, egy pont, egy szám.

Valóságot nyertünk és álmot vesztettünk — sóhajtja az olvasó és rezignáltan böngészi a lelkendező újság apróhirdetéseit, a repülőgép mögötti mezőnyt, nincs-e számára egy talpalattnyi hely, hol saját elfáradt agyával könyvelhet.

Itt volna minden és borzasztó, hogy mennyire nincs itt semmi.

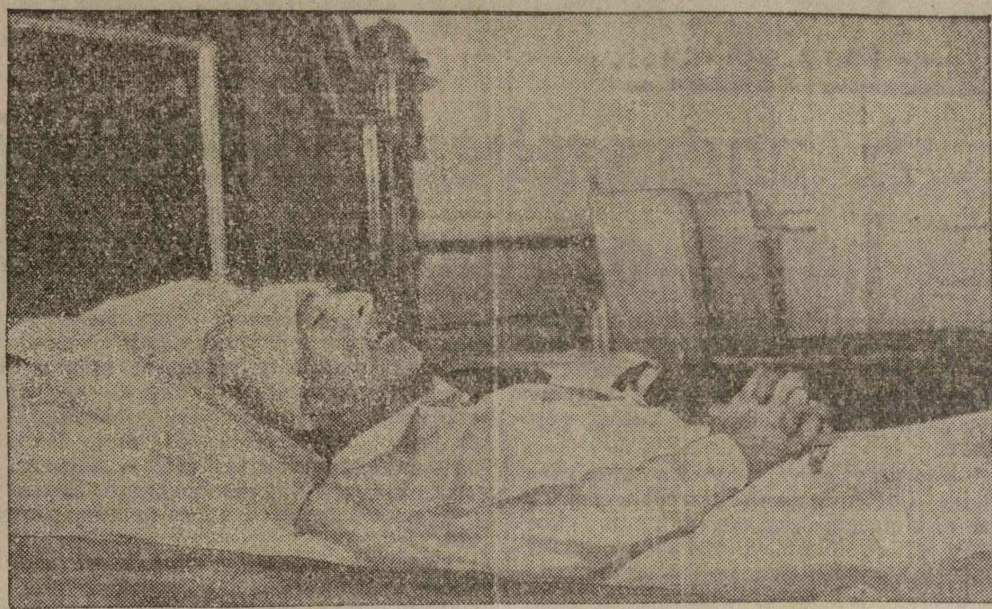
— **IDŐJELENTÉS.** A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint változó felhőzet, további enyhülés várható. Keleten kisebb lecsapolódások lehetségesek.

— **Károly király 500 lejt utalt ki egy kis inasnak.** Bacauból jelentik: Lupu Moise fodrászinas igen nagy pénzzükében lévén, azt eszelte ki, hogy egyenesen a királyhoz fordul segítségért nagy bajában. Meg is írta szépen a kérvényt és bizodalommal várta a segítséget. Nem is csalódott, mert néhány nap múlva utalványt hozott a posta, amelyen a királyi udvar megküldte a kért 500 lejt a kis inasnak, aki hálás foházkodások közepette vette át a pénzt.

— **A cenzura ellen.** A cenzura kérdésében jelentett be felszólalást Petrovici Goga-párti képviselő. Ugyátszik, ez lesz a bevezetése a gogisták kormányellenes támadásának.

— **A japán léghajózást kettős csapás érte.** Tokióból jelentik: A japán léghajózást hatalmas veszteségek érték. A Korea tartományában fekvő Exheijo felett két katonai repülőgép a ködben alacsonyan repült és nekiütközött egy hegy-csúcsnak. Mindkét gép lezuhant és izzóorrá tört. A gépekben ülő 5 repülőistát szörnyethalt. A két gép pusztulásánál azonban sokkal jelentősebb a „Musubiti” a legnagyobb japán repülőgépgyár egésze. Mint Moszkvában átérkező jelentés közli, tegnap eddig kiderítetlen okból tűz ütött ki a Nagoia városban fekvő repülőgépgyárban, amelynél nagyobb Japán nem rendelkezik. A tűz a gépteremben keletkezett és ijesztő gyorsasággal terjedt át az összes termekre és gyáregedményekre. Az egész gyár, a gépberendezésekkel együtt, a lángok martaléka lett. A tüzőtörtnak csak a gyár körül levő hangárokban álló gépeket sikerült kimenteni.

ALBERT BELGA KIRÁLY A RAVATALON

ABLAK

„Azt hiszem a legszebb pesszimizmussal találkoztam. Minap a klubban, ahol egy asztal körül vagy hatan beszélgettek, meséltek a pesszimizmusról.”

Egyszer csak azt mondja az egyik fotós:

— En olyan pesszimista vagyok, van egy egész sorsjegyem, évek óta mindig megújítom és soha meg se nézem a nyereménylistát.

— Te örült, hát ha mégis nyersz egyszer!

A pesszimista fölemeli a fejét, odaragyo megdicsőülve:

— En?

Brassóban élvezhetetlen a rádió, mert sehol sincsenek a motorok leblokkolva

Brassó, február 24.

Rendeteg panaszt hallottunk és hallunk városzerte arról, hogy a rádiók nem szólnak rendesen és Brassó város legtöbb részén teljesen hasznavehetetlen ez a szórakozási eszköz.

A baj ott van, hogy Brassóban a motorok nincsenek leblokkolva.

Panaszkodik elsősorban a közönségnek az a része, amelyik nehéz pénzért rádiót vásárolt és évi 600 lejt fizet a rádió használatáért, holott ilyen körülmények között nem tudják használni. Panaszkodnak azután a rádióelárusítók, akikről már nem akar vásárolni a közönség az előbb említett ok miatt.

A rádió élvezhetési jogát nemzetközi törvény védi, aminek Románia is aláve-

tette magát.

Törvény írja elő ugyanis azt, hogy a motorokat blokkoltatni kell s ezt a törvényt nemcsak jogában volna végrehajtani a PTT-nek, hanem kötelessége volna végrehajtani országzserje.

A PTT nem teszi. Pedig 600 lejt adót szed be a rádióhallgatóktól s 3000 lejt a rádióelárusítóktól. A motorok blokkoltatása nem jelentene túlságos megterhelést a tulajdonosoknak. Aránylag kis költséggel mindenki megcsinálthatja.

A PTT-nek módjában áll ezt az üdvös kényszert végrehajtani.

Ha már kitalálták a rádiót, élvezzük Brassóban is.

Mert így, a mi számunkra még nem találták ki.

A letartóztatottak neveit nem közlik. — Sulyos szerencsétlenség történt a városi téglagyárban. Kriska János munkásra rázuhant egy többmázásos kő. A munkásnak eltört mindkét lába, mindkét karja és betörték a bordái is. Életben marad, de örök életére nyomorék lesz. — A rendőrség letartóztatta Lakatos Manci zsebtolvajnót, akit többrendbeli ékszerlopásért kerestek. — Binder Ferenc Pata-utcai pékségéd ellen feljelentést tették, hogy lopja a pékségét és csal. Rendőri bizottság szállított ki, amelytől a 48 éves pékségéd annyira megijedt, hogy kiment a mellékhelyiségbe és borotvával felvágta ereit, majd átmetszette a nyakát is. Sulyos állapotban szállították a kórházba.

* **Földi Mihály:** A csábító. A magyar irodalom élő jelei közül kimagaslak Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemcsak az érdekes és izgalmas mesés szöveg, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis sulyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadására vászonkötésben a korábbi 320 lejt helyett most 80 lejtért kapható minden könyvkereskedésben, vagy a Brassói Lapok könyvosztályánál, Brassó, Kapu-utca 56–58, az udvarban. Kérje a Franklin szennációk jegyzékét.

— **A csökönyös vádlott.** Csikszeredáról jelentik: Bajko István gyergyóditrói gazda ellen hosszabb idő óta sulyos testi-sértés miatt folyik bünygyi eljárás a csikszeredai törvényszéken. Bajko a bünygyében kitűzött tárgyalásokon egy esetben sem jelent meg. Több alkalommal adtak ki ellene elővezetési parancsot, de a csökönyös nem tudta azokat végrehajtani, mert a gazda minden egyes esetben ismeretlen helyen tartózkodott. A legutóbbi tárgyaláson az ügyész indítványára országos körözést adtak ki a csökönyös vádlott ellen. A körzőlevél alapján tegnap a ditrói csökönyös letartóztatta és a csikszeredai ügyészségre kísérte Bajkot, ahol ügye végleges letartóztatásáig előzetes fogságba helyezték.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— **Csehszlovákiában egyelőre marad a régi szolgálati idő.** Prágából jelentik: Kormánykörökből származó hírek szerint a cseh kormány egyelőre elejtette a katonai szolgálati idő felemelésére vonatkozó tervét. Az engedékenység egyik magyarázata az, hogy a költségvetésben nem tudtak kellő fedezetet nyújtani a szolgálati idő felemelésével járó költségtöbbletnek.

— **Titulescu gyengélkedik.** Titulescu külügyminiszternek ismét fülbántalma vannak. Tegnap délelőtt orvosi beavatkozásnak vetették alá. A baj bizonyára most is hamarosan elmúlik, mint előző alkalommal, bár hőmérséklete emelkedőben van.

— **A szülők maguk jelentették fel bűnbeesett leányukat.** Nagyváradról jelentik: A Nagyvárad melletti Szentjános község csendőrsége letartóztatta Máthé Margit 22 éves leányt, akinek szülei jelentették a hatóságoknak, hogy leányuk élettelen csecsemőt hozott a világra. A gyanu az, hogy a gyermek élve született, meg s az anya csak azután tette el a lá alól. A váradi ügyészség elrendelte gyermek hullájának felboncolását.

— **Akinek a gyomra fáj,** bélműködése megkezdte, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve teheressárga, annak naponta egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet rendbehozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a **Ferenc József** viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

A képviselőházban csak szombaton kezdődik a felirati vita

Bukarest, február 24.

A képviselőháznak pénteken kellett volna megkezdnie a trónfelirati vitáját. Mivel azonban **Tatarescu** miniszterelnök hűléséből még nem épült fel egészen, viszont szeretne személyesen részt venni a vitában, kivánságára azt csak szombaton kezdik meg. Pénteken a képviselőház csak kisebb jelentőségű ügyeket intézett, mint a különféle képviselőházi bizottságok megalakítása.

Tatarescu miniszterelnök különben csütörtökön este lakásáról rádióbeszédet tartott a tragikus véget ért Albert belga király emlékére.

A trónfelirati vita a képviselőházban különben előreláthatólag nem lesz viharos. Csak négy szónok iratkozott fel beszédre, míg a többiek beírják a pártfőnökök felolvasandó nyilatkozataival. Így nyilatkozat felolvasását jelentették be: **Bethlen György** gróf és **Szabó Béni**, a Magyar Párt részéről, **Mihalache** a nemzeti-parasztpárt és **Bratianu György** az ifj liberálisok nevében. Nyilatkozatot olvas fel **Goga Oktávián** is. **Goga** köréből előre jelzik, hogy a szélsőjobb oldali áramlathoz sodródó „népvezér” heves támadásokra készül a kormány ellen, vagy már a felirati vitában, vagy közvetlenül azután. Interpellációt jelentett be **Goga** politikai kérdésekben is.

GRÓF CSAKY GYÖRGYNÉ IRJA: Alldandóan Bécsben lakom, nyolc hónap előtt látogatóban voltam Kolozsvárt és akkor rokonaim ajánlották a Perlott fogpasztát és szárvizet. Bécsben is mindig csak a Perlott készítményeket használom.

A TARSADALOMBIZTOSITAS egységesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyar nyelvű kiadásban megjelent. Fordította **Ormai István** tanácsos. Ára 35 lejt. Posta szállítással 45 lejt. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

A nagyszebeni munkanélküli pincérek fekete ruhában havathánynak

Van Nagyszebenben egy egészen különleges munkanélküli réteg, amelynek sulyos sérélni vannak.

A legutóbbi nagyszebeni szemlényben számoltunk csak be arról, hogy ebben a városban szerencsésen meg van oldva a munkanélküliség kérdése.

A fiatal munkások, akik munka nélkül vannak, a város közmunkáinál vannak foglalkoztatva becsületes napidíjak és bérek mellett, míg a városi szellemi munkanélküliek a városi közigazgatási szerveknél találnak megfelelő munkát és keresetet.

Ezért nincs is jelentősebb panasz Nagyszebenben a munkanélküliek táborában. Kivéve egy réteget, 26 pincért, a kiknek javarésze a nagyszebeni nagyszámú menő nyári kerthelyiségekben dolgozott és most, télen, minden kereseti lehetőség nélkül állanak.

A nagyszebeni pincérek tehát, panasza mentek a városi munkanélküliek segélyező bizottságához, ahol a jegyek és vendéglői számlacédulák utáni illetékekből igen jelentős összegnek kellett már összegyűlnie a munkanélküliek javára.

A bizottság vezetői ezekkel a szavakkal fordultak a nagyszebeni pincérekhez:

Dolgozni nem szégyen! Menjenek havat lapátolni...

És a pincérek busan fordultak ki egyetlen fekete ruhájukban az ajtón. Volt olyan vállalkozó szellemű közöttük, aki eleget is tett a munkanélküli bizottság felszólításának. De csak egy napig. Mert egy nap alatt úgy elázott a fekete ruhája, amely egyetlen kincse és megélhetési kelléke, hogy abba hagyta a hólapátolást és inkább hideg szobában didereg élelem nélkül feleségével és gyermekeivel.

A nagyszebeni munkanélkülieket segélyező bizottságnak sürgősen segítenie kell a pincéreken. Van közöttük, akit szellemi munkára fel lehet használni és a többieknek a befolyt illetékekből természetben, vagy készpénzben segélyt kellene adni, mert megérdemlik. Igaz, tudjuk és halljuk, hogy sok helyen diplomás emberek is havat lapátolnak... Azok viszont nem akarnak egyetlen fekete ruhájukban nyáron a vendéglőkben felszolgálni...

Azoknak már nyári munkára sincs reményük.

Egy új nagyszebeni üzletág a — jegycsalás

A sulyos gazdasági helyzet, amelyekről habonló soron tengődő kortársaim annyi komoly és kevésbé komoly elmefuttatásban számolnak be a türelmes olvasónak, Nagyszebenben egy új üzletágat létesített.

Nagyszeben, amely gyönyörű vidékével és sportra kiválóan alkalmas területeivel tényleg predestinálva van a „téli üdülőhely” címre és ellegre, kedvezményes áron kereshették fel néhány hét óta az ország minden részéből az utasok.

Nagyszeben idegenforgalma ezalatt az idő alatt tényleg fel is lendült és az idegenforgalom jótékony mértékben éreztette hatását a nagyszebeni gazdasági viszonyokra is.

És egyúttal egy új üzletágat is megszült.

Néhány nagyszebeni vállalkozó szellemű fiatalember, más foglalkozás és árucikk hiányában, a Nagyszebenbe érkezett, vagy elutazni vágyók jegyeivel valóságos cserekereskedelmet bonyolított le.

A nagyszebeni „jegycsalók”, mert ilyen elnevezéssel illeti őket a rendőri jelentés, valóságos fiók-vasuti pénztárat állítottak fel, amely már érezhető versenyre kelt a CFR-rel. Végül is azonban, mint annyi esetben, úgy most is az igazságszolgáltatás akadályozta meg ennek a kétségen kívül leleményes és tehetséges üzletagnak a továbbfejlesztését.

És az üzletág művelői jó ideig nem utazhatnak a CFR vonalain még megváltott egész jeggyel sem...

Széna vagy szalma...

A nagyszebeni időközi-bizottság ellen heves ostromot indítottak a szászok

Nagyszeben városának élén, hosszas éveken keresztül, az egymás után következő pártok váltakozása alatt, szász főpolgármester, dr. Goritz állott, akivel a kisebbségek méltán meg is voltak elégedve...

A liberális kormány uralomrajutásával egyidejűleg, mint ahogy arról annakidején részletesen beszámoltunk, a kormány felügyelőket küldött le a nagyszebeni városházára és a belügyminisztériumi kiküldöttek — úgy látszik — alapos munkát is végeztek és eleget tettek kiküldetésüknek, mert jelentésük után pár napra elmozdította a kormány a nagyszebeni polgármestert és annak helyébe időközi-bizottságot nevezett ki, amelynek élére egy fiatal román ügyvéd, dr. Iván került.

Az újonnan kinevezett bizottság akkor felvette a tárgyalásokat a szászokkal s azok képviselőinek a bizottságban három helyet ajánlott fel.

Ugyanakkor jött létre azonban a szászok és a kormány között a választási

egyezmény, amelynek folyományaképpen a szászok a jobboldali hitlerista szervezetek feloszlását ígérték meg a felajánlott képviselői helyekért a kormány (vajjon tényleg megtörtént-e az ígért teljesítés?) és úgy látszik, ugyanakkor olyan ígéretet is kaptak a szászok, hogy Nagyszebenben és Segesváron visszakapják a szász polgármestereket.

Legalább is erre vallanak az utóbbi hetek eseményei.

A szászok kijelölt vezetői, akiknek a bizottságban kellett volna képviselőiük a szászok érdekeit, sűrű és ismételt meghívások ellenére sem jelentek meg a nagyszebeni időközi bizottság ülésein, a mely így csak román tagjaival ülésezhetett.

Ez a hangtalan bojkott, úgy látszik, a szászok vezetőinek utasítására történt, mert az utolsó napokban Nagyszebenben ellenőrizhetetlen, de mégis jelentős formában az a hír terjedt el, hogy a szászok rohamot intéztek a nagyszebeni román bizottság ellen és a városháza élére

ismét a szász főpolgármestert akarja elhelyezni.

A nagyszebeni interimárbizottság jelenlegi vezetősége azonban erőlyesen cáfolja ezeket a híreket, azzal az indoklással, hogy a községi választások amugy is lezajlanak néhány hét múlva, nem valószínű tehát, hogy a kormány, most közvetlenül a választások előtt, nevezze ki egy újabb interimárbizottságot.

A helyzet most az Nagyszebenben, hogy az ottani városházára egy belügyminisztériumi inspektor szállott ki és ellenőrzést végez.

Hogy ennek a revízióknak csupán rendes hivatalos jellege van, vagy az tény, leg a szászok sorozatos rohamainak tulajdonítható, azt csak az ezután következő események fogják eldönteni.

A szászok addig is remél...

Viszont a magyarságot, amely elég szép arányszámmal foglal helyet Nagyszeben lakosságában, senki meg nem kérdezi óhajai felől...

Ugyan minek is?

Nagyságos

Városi Főorvos urnak

Nagyszeben

Mélyen tisztelt Főorvos ur! Utolsó lehelitem és sóhajom, innen a „komfortos” nagyszebeni közkórházból Ön felé száll. Ezennel szíves tudomására hozom ugyan, hogy Nagyszebenben (nem is merem leírni, hogy hány ezer lakosa van ennek a szép városnak, mert az egész világ szégyelni fogja magát) nincsen mentőkocsija. Ez, tetszik tudni egy olyan zárt kocsi, mely elé lovak vannak fogva és amelynek az a hivatása, hogy sulyos betegeket, vagy haldoklókat szállítson be lassu trappban a kórházba, hogy azok össze ne rázzák magukat (Egyes helyeken, — de ez hihetetlen — autóval történik a betegszállítás.) Ilyen azonban, hála az Önök gondoskodásainak, nincsen az Önök különben szép fekvésű és szórakoztató városukban. Van azonban helyette egy nyitott targonca, olyanszerű, mint amilyen a tisztos székelyek szoktak rendelkezési helyeikre szállítani és ezekre rakják fel a vállalkozó szellemű „mentőket” a hozzám hasonló szerencsétleneket, akiket aztán gyalog visznek a járókelők épülésére végig a nagyszebeni utcákon, esőben, jégben, fagyban, vagy ha szerencséje van a betegnek, kánikulában. Engem is ilyenén hoztak be néhány nappal ezelőtt husz fokos hidegben és az ingyenes orvosi pélelmény azt állapítja meg, hogy ismeretlen okokból tüdőgyulladást kaptam. Az „ismeretlen ok”. Nagyságos Főorvos ur, a nagyszebeni mentőkocsi hiánya. Ezt minden kezdő Sherlock Holmes megállapíthatja. Legyen szíves tehát sürgősen gondoskodni arról, hogy nehozzám hasonló „betegséggel” gyarapodjék a nagyszebeni halálozási lista.

És ha már panaszkodni van szó, megemlítem, hogy a nagyszebeni közkórházban sem a legrózsásabb állapotok uralkodnak. Most nagyon rosszul érzem magam és erről nem referálhatok részletesebben. Ha azonban az „isteni gondviselés”, a melyre Önök annyit és annyiszor hivatkoznak, gondoskodik rólam és felgyógyulok, akkor erről is részletesen be fogok számolni a legközelebbi alkalommal.

Addig is azonban őrizkedni fogok, nehogy a nagyszebeni mentőkocsisok csufolt targoncáira kerüljek, mert ha Önök nem is, de én 1934-ben szégyelem magamat az emberek előtt.

A felgyógyulásig, vagy legrosszabb esetben a Halálig, szívélyesen üdvözli

Egy mentőkocsi helyett targoncán szállított
HALDOKLÓ

Nagyszeben törhetetlenül ragaszkodik kereskedelmi és iparkamarájához

Nem lehet a brassói kamarához csatolni a nagyszebeni hasonló intézményt, mert a két kamarának homlokegyenest ellenkező érdekei vannak

A halálraítélt erdélyi kereskedelmi és iparkamarák sorában igen jelentős pozíciót töltött be a nagyszebeni kereskedelmi és iparkamara amely Nagyszeben és Szebenmegye fejlett gyáriparának, élénk kereskedelmének és iparának érdekeit a legintenzívebben szolgálta.

A eddigi, még egészen ki nem kristályosodott tervek szerint a nagyszebeni kereskedelmi és iparkamarát a brassói kamarához akarják csatolni a törvényben körvonalazott és előírt alkamaraként.

A nagyszebeni kereskedelmi és iparkamara most részletes és mindent felölelő emlékiratot dolgozott ki, amely kimutatja ennek az új rendszernek és a brassói kamarához való csatolásnak a lehetetlenségét.

A nagyszebeni kamara érdekes beadványában először azt mutatta ki, hogy a kamara vezetősége már évek óta az

ezt megelőző kormányok, de a jelenlegi uralkodórendszerrel is egy új és Nagyszeben forgalmára igen hasznos vasuti vonal kiépítését szorgalmazza az illetékeseknél.

Ez a vasuti fővonal, amely Nagyszeben vasuti főpontját fejlesztené, ezáltal ennek a városnak az idegenforgalmát is hatalmas mértékben fellendítené, a nagyszebeni gazdasági körök elképezése szerint a következő lenne:

Kurtics—Alvinc—Nagyszeben—Ramnicul-Valcea—Curtea de Arges—Bukarest—Konstanca.

Az elképzelés már szakszerűen ki van dolgozva és a CFR is magáévá tette a tervet, úgyhogy azzal a legközelebbi genfi nemzetközi vasuti konferencia első helyen fog foglalkozni.

Abban az esetben, ha a román vasutagazgatóság engedélyt kap erre a vasut-vonalra és azt ki is építi, Brassó, amely a várossal összekötő vonalon al-

kotja ezt a gőcpontot, sokat vesztené jelentőségéből és így abban az esetben, ha a nagyszebeni kamarát hozzá csatolnák, a két kamara között a kérdés fölött állandó surlódások lennének napirenden, amely a két kamara egészséges menetét károsan befolyásolnák.

A nagyszebeni kamara emlékiratában arra is hivatkozik, hogy a Nemzeti Bank tíz országos fiókja közül egy Nagyszebenben, az ország 12 ipari felügyelősége közül egy szintén itt és a 14 munkaügyi felügyelőség egyike szintén ebben a városban van. Ilyenformán, ha csak 5-6 kamarája maradna az országnak, akkor is járna egy Nagyszebennek.

A szebeni iparkamara különben csak a megye területén 2168 ipari és kereskedelmi cégről, 101 gyárról és a többi mint ötezer kereskedelmi és ipari alkalmazottól vezet nyilvántartást, a megyében vannak az ország legjelentősebb posztó, szőnyeg, üveg, sör és kőgyára, az ezekre való hivatkozás tehát indokolt a nagyszebeni kereskedelmi és iparkamara fenntartása érdekében.

Az érdekes és elgondolkodtató emlékirat arról számol be befejezésül, hogy a multévi nagyszebeni árumintavásár sikerén felbuzdulva, a nagyszebeni iparkamara ezental minden évben rendez most már országos jelleggel bíró árumintavásárokat és ezáltal az országos mintavásár városává akar kifejlődni, akár csak Németország Lipcséje.

A kereskedelmi és iparkamara vezetősége kihangsúlyozza azonban, hogy a mintavásárt akkor is megrendezi, ha a kamarát csak alkmarává alacsonyítják vagy ha teljesen megszüntetik is.

A nagyszebeni gazdasági körök nem hagyják magukat mesterségesen megfojtani.

Az importált székely-virtus

Annyi kitűnő magyar különlegesség, — a magyar szindarab után, úgy látszik, — a magyar szindarab után úgy látszik, Nagyszebenben egy újabb magyar cikket vezettek be, a székely-virtust, mint export cikket...

Egy nagyszebeni magyar vendéglőben a napokban olyan jó magvaros, Csikba, vagy Gyergyóba illő tánc a bicskázás zajlott le. A legények, (nagy egy kicsit székely stílusban beszéljünk), egy fehérrépi miatt egy kicsit összemennek és ennek a barátságos találkozásnak emberáldozata is lett egy Székely János nevű legény személyében, aki meg is halt a helyszínen, míg a felesége beleőrült a tragédiába.

Maga az esemény mindenképpen tragikus és elgondolkodtató. Nem lehet azonban szó nélkül elmenni amellett, hogy a német és román lapok ezalkalommal, a tragikus történet okául, a székely-virtust szervirozzák fel inycenc olvasóközönségüknek és megállapítják, hogy ez a magyar székely faji jelleg immár export cikk lett, mert abból most már Nagyszebenben is lehet kapni, nemcsak a Székelyföldön. Brávó kollega urak! Aruba bocsátjuk tehát ezennel néhány lejtért a magyar virtust. Kikiáltási ár néhány lej, aszerint, hogy mibe kerül Önöknek egy ilyen lapszenzáció. És vegyenek belőle, Önök is. Szívesen adunk

K Ö Z G A Z D A S Á G

A magyar faimportőrök hallani sem akarnak a román-osztrák-cseh faegyezményről

A három állam úgy emelte az árakat, hogy a minőségi osztályozási egy tokkal megemelte

A romániai kistermelőknek sem tetszik a három állam árkartelle

Arad, február 24
Megírtuk, hogy a középeurópai fatermelő és exportáló államok, Románia, Ausztria és Csehszlovákia a közelmúltban eladási egyezményt kötöttek az eladásra kerülő áruk egységes osztályozására és az eladási feltételekre, valamint egységes árak megállapodására. Megírunk azt is, hogy a magyar piac, amely ellen talán elsősorban irányul az eladási kartell, élénken rezonált a három állam eladási kartelljének megkötésére. A magyar piac élénk nyugtalansággal és heves tiltakozással fogadta a román-cseh-osztrák kartell megalakulását és, mint jelentettük, a magyar fatermeszkedelemből van szánva arra is, hogy faháborút kezd a három állam ellen.

Mit történt Bukarestben?

Beszámolónk során a román export egyik reprezentánsától nyilatkozatot kaptunk, amely azt igyekezett bebizonyítani, hogy a magyar piac nyugtalansága indokolatlan, mert a három állam egyezménye nem irányul Magyarország ellen. Nem érinti kizárólag Magyarországot. Most azután kiderült, hogy Bukarestben, ahol a romániai termelők a közelmúltban értekezletet tartottak a kartellnek Románia részéről való elfogadásának ügyében, tehát, hogy Bukarestben ezen az értekezleten érdekes és gondosan leplezett megállapodások jöttek létre.

Csak most derült ki, hogy mi is történt Bukarestben, ugyanis az értekezlet résztvevői és főképpen rendezői gondosan kerültk a nyilvánosságot, jóllehet nyilvánvaló volt, hogy a megállapodás amelyet itt kötnek, előbb utóbb mindenképpen nyilvánosságra kerül majd. Az újonnan megállapított árakat nem lehet titokban tartani és ugyanez áll az újonnan megállapított eladási feltételekre és osztályozási normákra is.

Áremelés, minden vonalon

Igy tehát természetes, hogy minden titkolódzás ellenére ma már nyilvánosságra került a bukaresti kartell-megállapodás, amelynek részletei a következők: Az elmúlt évben — állapították meg a tárgyalásokon a résztvevők — mind az a termelő vállalatok, amelyek a legáltalánosan állottak összeköttetésben, egyenes eladási feltételeket, áruosztályozást, árakat és árakat állapítottak meg az árkiráltság számára, amit sikerült zökkenő és minden fennakadás nélkül keresztülvinni. Most elhatározták tehát, hogy az erdélyi piac számára is új áruminősítést, fizetési feltételeket és árakat állapítanak meg. Az újonnan megállapított áruosztályozás egy teljes áruosztályolást jelent, tehát az eddigi VI. osztályt fa V. osztályú minősítéssé, az V. osztályt pedig IV. osztályúvá avaszták. A megállapodás értelmében Erdély számára a következő árumegjelölések lesznek:

Tombant, Alexandrin, IV. osztály, V. osztály, Sulyár, Gyalutár I. oszt. Gyalutár II. oszt. Rövidáru sgld., Rövidáru sulyár, Léc és zárlec sgld. Az új árakat temesvári paritásán állapították meg, az egyes nagyobb göcponok paritás táblázatát kapnak majd. Néhány minőségénél a következők az új egyesítés-árak (Ab Temesvár)

Alexandrin F. lej 1500, IV. oszt. lej 1200, V. oszt. lej 1100, Sulyár lej 900, Léc és zárlec lej 1050.

Az árakat tehát szintén emelték. Elmentésben a tárgyalásokkal kapcsolatosan nyilvánosságra került nyilatkozattal, amely azt hangoztatta, hogy a minőségi osztályozás enyhítésével ellentétben, az árakat mérsékelten csökkentették. Az áremelés mérsékelt ugyan, de hozzájárul a tulajdonképpeni áremeléshez. A tulajdonképpeni áremelés az osztályozásnak egy klasszissal való eltolásában jut kifejezésre.

Változás történt a fizetési feltételeknél is, amennyiben az azonnali készpénzfizetésnél ezentul 3 százalékos, hárminc napon belül történő kiegyenlítésnél pedig 2 százalékos lesz a kasszaskotó.

Nem lehet keresztülvinni az új kartell tervét

A megállapodások tehát létrejöttek, azonban kérdés, hogy megteremthető-e az új kartell. A válasz erre a kérdésre ez lehet csupán: nem. A CAPS különböző okok miatt nem csatlakozik a megállapodásokhoz, mint ahogyan nem csatlakozott a Regna, valamint a Comertul Lemnului és több közepértelmező sem. Kétséges, hogy a nagyszámú kistermelőt meggyerhetik-e, mert ezek a kistermelők a momentáni üzletkötésekre vannak berendezkedve és nem tudnak spekulatív üzletekben résztvenni.

Az egyes osztályokba sorozandó áruk körülírása papíron megtörtént. Február tizenkettedikén kellett volna az új szortírozást az egyik erdélyi vállalat gőzfű-

részen az eladónak gyakorlatilag bemutatni. Ez azonban ismeretlen okból elmaradt s így az eladás megkezdése valószínűleg még elhúzódik. A helyzet ugyanis az, hogy a közép- és kistermelők — mint már jeleztük — nem csatlakoztak a megállapodáshoz és így a velük lefolytatandó tárgyalások még elhúzódhatnak.

Külföldi vonatkozások

Nagyban befolyásolja természetesen az egyezmény sikerét a magyarországi és a tengerentúli export és nem utolsósorban a belföldi szükségletek alakulása. A kérdést tehát végeredményében a kereslet és kínálat egymással örök törvényszerűségi viszonyban álló állása szabályozza majd. Már pedig az export ügyével bajok vannak. Magyarország még mindig nem nyugodott meg a CIB (Co-

Egész sereg nyersanyagot kivonnak a kontingentálás alól

Az új rendszer április elsején lép életbe

Bukarest, február 24
A napokban írják alá a minisztériumi határozatot, amely elrendeli a kontingentálási kivétel-behozatali hivatal létesítését. Az új kontingentálási rendszer — amelynek részleteiről nemrég beszámoltunk — április 1-én lép életbe. Addig a fentemlített hivatal megszervezésével telik el az idő.

Közlő végül a jelentés, hogy egy csomó nyersanyagot — még nem tudni pontosan, melyeket — kivonnak az árubehozatali korlátozás alól.

Ugyancsak április elsején lép életbe a monopoliázak legnagyobb részét megszüntető törvény.

Az első részletes jelentés arról, hogy

Mely cikkek adója csökken az új forgalmi és fényüzési adótörvényben

Bukarest, február 24

A napokban közöltünk egyes részleteket az új forgalmi és fényüzési adótörvényből és megírtuk, hogy az érdekeltek körök közbenjárása folytán a javaslat még az utolsó percben is módosítások történhetnek. Változtatások tényleg történtek és alant közöljük az új törvény egy csomó rendelkezését, amelyek — remélhetőleg — most már véglegesnek tekinthetők.

Az eddigi 16,50 százalékos helyett 11 százalékos adó alá eső átcsoportosított áruk: Bőrcipők bármilyen bőrből, divatgombok, terményekből (burgonyából, répából, vagy más növényből) lepárolt szeszből, cukorral és aromával kombinálva (likőrök), rum, konyak, márvány, alabástrom, gránit, porfir, onix, aragonittárgyak, továbbá ugyanazon kövekből készült tárgyak, ha darabonként 10 kilónál súlyosabbak, továbbá ugyanazon kövekből készült tárgyak 10 kilónál kisebb súlyban is, ha butorathoz vagy belső használatra készültek, mint például tintatartók, papírnymók, érmek, szobrok, stb., alumíniumtárgyak, finom anyagokkal kombinálva is, rézlámpák, fali és asztali órák, zsebóraalkatrészek ezüstből, vagy aranyozva, stb. stb.

Az eddigi 16,50 százalékos helyett 5 százalékos forgalmi adó alá átvitt áruk (zárójelben az adóparagrafus, illetve az adótörvény árutáblázati száma): bőrcipők, antilop, kecske, krokodil vagy glaucutánzzal különben a cipők a fenti csoportba esnek (17). Csipkék (21). Loryonok és szemüvegek (121) stb.

Az eddigi 16,50 százalékos helyett a 2,40 százalékos adó alá: Személyautó-karoszérikák (88). Gramofonok vagy másfajta beszélőgépek és azok alkatrészei, lemezeket is beleértve (252). Csövek, tokok, vedrek ölméből, vagy hasonló egyszerű ölmőtárgyak, amelyek krémek, paszták és hasonló csomagolásra szolgálnak (199) stb., stb.

Az eddigi 11 százalékos helyett 2,40 százalékos adó alá eső áruk: Tehergépkocsikaroszériák, ha befejezetlenek is, (195). Laminin és hasonló zsiradékok (85) stb.

Az eddigi 1 százalékos alól is mentesített áruk: Fenyőtörzsek, bükkfátörzsek, cserfátörzsek, diófátörzsek, stb. Szörmebőrök, mint bárány, juh, kecske, szavas, kutya, cserzettlen állapotban. Állatbőrök, mint bivaly, tehén, ökör, borjú, kecske, bárány, juh, sertés, gida, szőrrel, vagy anélkül, nyersen, sózva, vagy szárítva. Marhahurok, hólyagok és más nyers állati maradványok nyerskövek 15 centiméternél vastagabbak, kővezet, vagy építkezések részére, stb. stb.

Az eddigi 16,50 százalékos adó alól a mentesített árukhoz: egyedül a fűcán.

Az eddigi 11 százalékos helyett 5 százalékos adó alá esnek:

Egészben vagy részben bőrrel bevont botok, lovaglókorbaécsok és hasonlóak. (11). Bőrkésztyűk, varrva, vagy készített anyagból begyártva, egyfajta vagy különféle bőrből (15). Fonott gyalpjukezttyük bimezve, vagy bőrdíszítéssel is (19). Kávasszenciák (61). Csokoládé és annak készítményei, tabletta, por vagy bármilyen formában, akár más élelmiszerekkel keverve (62). Minifajta befőtt, cukorral vagy anélkül, vagy más édesítő anyagokkal keverve, bármilyen csomagolásban (68). Szirupok és gyümölcslevek, cukorral vagy szesszel, vagy anélkül (70). Rózsatörzsek (95). Exotikus fák nyers állapotban, mint cédrus, paliszander, szantálfa, stb. (96). Parkették (101). Asztalosmunkák, mint ajtók, ablakok, lépcsők, stb. készen, vagy félkészén (102). Kisebb asztalosmunkák, mindenféle fajta, mint dobozok, tartók, dohánytartók, játéktáblák, sak, dominó, festve vagy más anyagokkal kombinálva (11). Vasláncok, vagy vasdrótok, egyszerűek vagy kombináltak, avagy nikkelezettek (170). Csomagolásra szolgáló vaslemezéből készített tárgyak, mint kulcsok, dobozok, stb., festve, zománcozva nikkelezve, vagy litografálva is (174). Cégtáblák, plakátok, mutatótáblák, kisebb táblák és hasonló tárgyak vaslemezéből, litografálva, zománcozva, nikkelezve és festve is (175). Idetartozik azután nagy csomó vas- és üvegtárgy és készítmény, valamint számos egyéb áru.

mité International de Bois) égisze alatt tömörült román-osztrák-cseh eladási kartell megalakulásának tényébe. A magyar export körül éppen az új kartellalakulás szempontjából bajok vannak.

A Magyar Fatermelők, Kereskedők és Faiparosok Orsz. Egyesülete hallan sem akar az új árkonvencióról. Minden nemü tárgyalási lehetőséget gondosan kerülnek, a felajánlott tárgyalások visszautasítják, ha a három eladó állam árkonvenciójáról lenne szó. Bejelentett az egyesület, hogy az eladási és az árkonvenció létrejötte esetén minden esz-közöllel ellentáll. Magyar szakkörök hang sulyozzák, hogy a három állam eladási kartellje úgy a magyar kereskedők mint a magyar fogyasztók közönség érdekeit is sérti.

Faháború Magyarországgal?

Ebben a kérdésben egyébként a fake reskedelmi érdekeltségek és a felfeldolgozó ipar egyöntetűen kívánnak fellépni. Szükség esetén azt akarják elérni, hogy magyar kormánytól, hogy engedélyezze olyan országok fatermékeinek vámmentes bevitelét, amely államokkal Magyar ország ezidőszent nem áll szerződési viszonyban. Így akarják a három termelő, illetve exportőr államot arra kényszeríteni, hogy a magyar szakmai érdekeket sértő megállapodástól eltekintsenek. Ez a lépés pedig a faháború nyílt kirobbanását jelentené.

A közgazdaság hírei

TERMÉNYÁRAK

(Székelyudvarhely.) Buza 65—68, rozs 53—55, kukorica, száraz 35—38, nyers 27—28, árpa 26—28, zab 20—23, paszuly 58—60, krumpli 16—17, tej litere 3—4, tojás 1 lej.

OSZTRÁK BORSZÁLLÍTÁSOK AZ USA-BA.

(Bécs.) Az első szállítmányok után hamarosan újabb megrendelések érkeztek Ausztriába Amerikából. Ezek a megrendelések 12.000 hl. pezsgőborra és kb 1500 hl. hordós borra vonatkoznak. Kontingent még nem állapították meg, de az Amerika felé már utnak indított osztrák bizottság reméli, hogy nagyobb kontingent sikerül elérni.

A DÉVAI KAMARA HELYETT KÉT FIÓKOT SZERVEZNEK

(Bukarest) A munka- és egészségügyi minisztérium elrendelte, hogy a dévai munkakamarának két fiókját állítsák fel, egyiket Petrozsényben, a másikat Gyulafehérváron.

AKTIVAK VAGYUNK

(Bukarest) A pénzügyminisztérium statisztikai hivatala elkészítette a decemberi kereskedelmi kimutatást. Eszerint 1933 év utolsó hónapjában behoztak az országba 1.107.463.000 lej értékű árut és kivitték 1.131.481.000 lej értékűt. A külkereskedelmi mérleg tehát 24.016.000 lej fel aktiv volt. Megjegyzni a kimutatás, hogy a decemberi kivitel úgy mennyiségileg, mint értékbelileg alatta maradt a novemberinek, ami újabb bizonyítéka a román export hanyatlásának.

ELLENTÉTEK A JUGOSZLÁV NEMZETI BANKBAN

(Belgrád.) Nagy feltűnést keltett, hogy a jugoszláv nemzeti bank igazgatótanácsa lemondott azért, mert egy új törvény megtiltotta a tanács tagjainak, hogy érdekeltségük legyen a jegybanknál. A tanács lemondása indoklásul kijelentette, miszerint módot akar nyújtani a részvényeseknek olyan vezetőség választására, amely jobban hozzájárulhat a gazdasági viszonyokhoz.

A MÁRKA STABIL MARAD

(Berlin.) Schacht dr., a német birodalmi bank elnöke, a német bankárok központi szövetségében hosszú előadást tartott, amelyben kihangsúlyozta, hogy a márkát semmi körülmények között sem értékelik le. Erről ugyanis különféle hírek keringtek, amelyek azonban, mint a bankkormányzó kijelentette, teljesen alaptalanok.

AZ 1931-ES VÁLTÓBLANKETTAK ÉRVÉNYESBEN MARADNAK

(Bukarest.) A pénzügyminiszter határozata szerint az 1931-es vízjeggyel ellátott váltóblanketták továbbra is érvényben maradnak. Ezen váltók ismertetőjele: az 1931-es vízjegyre reá lesz vezetve az 1934-es évszám, ugyanolyan színben, mint a fix bélyeg.

AZ IDEGENEK BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYE

(Bukarest.) A munkügyi minisztérium határozata szerint az idegenek bevándorlása, lakhatás, iparűzés, valamint utlevél iránti kéréseket ezentul a Bevándorlási Bizottság (Comisia de migrațiune) fogja elintézni.

Az angol „éhségmars” csapatai közelednek London felé

London, február 24.
Az „éhségmars”, amelyről a napokban hírt adtunk, közeledik az angol főváros-hoz. A tizenkét nagy menetoszlopban az ország minden részéből összeverődött munkanélküliek szombaton nyomulnak be a fővárosba és vasárnap rendezik meg — előreláthatólag — óriási méretű tüntetésüket, elsősorban a képviselőház előtt, amely éppen most tárgyalja a munkanélküli segélyről szóló új törvényt. A javaslatlaltal ugyanis a munkanélküliek a legkevésbé sincsenek megelégedve.
Londonban megtették minden lehető karhatalmi intézkedést, hogy a tüntetés nagyobb következményű megmozdulássá ne fajuljon.

Az éhségmenet előőrsé, néhány száz munkanélküli, pénteken délután már megérkezett a londoni külvárosokba.

Elfoglalta a trónt az új belga király

Brüsszel, február 24.
A szerencsétlenül járt Albert belga király utódja, III. Lipót pénteken délután a parlamentben letette a királyi esküt, amit 101 ágyulós adott tudtul a népnek. Az uralkodó francia és flamand nyelven tartotta meg trónfogaló beszédét, kijelentve, hogy atyja szellemében akarja tovább vezetni az ország ügyeit a mai nehéz és zavaros nemzetközi helyzetben. Megjegyezte azonban, hogy az alkotmány módosításra szorul. A világpolitikát illetően Belgium mindig kész a béke megalapozására.

A trónfogalás alatt a rendőrséget, különösen a parlamenti palota körül, megerősítették, mert olyan hírek keringtek, hogy a kommunizmus meg akarja zavarni az ünnepségeket.

Felirati vita pofozkodással a belga képviselőházban

Egymásnak mentek a vita hevében az indulatos honatyák

Brüsszel, február 24.
A belga képviselőház Albert király temetésének lezajlása után ülést tartott. Ennek az ülésnek mindössze csak az volt a célja, hogy a Lipót trónörökösnek küldendő hódoló feliratot megszavazza. A képviselőház ülését olyan felszólalások, majd olyan heves botrányok és verekedések zavarták meg, amelyek sehogysem voltak összeegyeztethetők az uralkodóválasztás hangulatával.

A hódoló felirat vitájában Borguignon flamand képviselő élesen bírálta a javasolt szöveget és méltatlankodva fejtette ki, hogy az uralkodó ház semmit sem tett a flamand nép érdekében s mindenütt csak a pallonoknak kedvezett.

Borguignon felszólalását heves zaj és vita követte. A vihar azonban alig esenvedett el, a kommunisták újra felkavarták a kedélyeket. A párt megbízott szónoka leszögezte, hogy a kommunisták nem kívánják képviseltetni magukat a hódoló feliratot megszövegező bizottságban.

Egy másik kommunista képviselő pedig azt fejtette ki, hogy Albert király halálának körülményei igen sokféle mendemondára adnak okot, viszont a kormány semmit sem tesz a közvélemény

Mit végzett Suvich Budapesten?

Az olasz külügyi államtitkár nyilatkozata, a kiadott hivatalos jelentés, a berlini hírek és az „osztrák-magyar” cáfolatok

Budapest, február 24.

Suvich olasz külügyi államtitkár pénteken délután fogadta a magyar sajtó képviselőit és terjedelmes, nagy feltűnést keltő nyilatkozatot adott. A nyilatkozat homályosságánál és célozgatásainál fogva kiválóan alkalmas arra, hogy a külpolitikai körök figyelmét felhívja és sokféle találgatásra adjon alkalmat.

A külügyi államtitkár mindenekelőtt arról beszélt, hogy ő azokat a látogatásokat adta vissza, amiket Mussolininél Gömbös magyar miniszterelnök és Kánya külügyminiszter tettek. Természetes, hogy ezt az alkalmat megragadta arra is, hogy eszmecsereket folytasson a két ország közötti barátságos kapcsolatokról. Hangsúlyozza azt, hogy eszmecserekről és nem tárgyalásokról volt szó. Magyarország és Olaszország között olyan mély barátság van, hogy ez alkalmas a teljesen közös külpolitikai célkitűzésekre. E külpolitika sarkpontja mindig az egysúly és kiegyenlítődés alapelve. Olaszország teljesen átért Magyarországhoz helyzetét és tudja, hogy ez a helyzet kötelezően megköveteli a két ország között a bizalmas együttműködés és kölcsönös megértésnek minden előfeltétele megvan s mindkét ország vezetőinek az álláspontja az, hogy kerülni kell az általános és szükségszerűen homályos szélesebb keretű kérdéseket s ezek helyett tisztá, pontosan megfogalmazott közeli célkitűzéseket kell előtérbe állítani, mert ezek megvalósításán keresztül elkövet-

keznek azok a megoldások is, amelyek felé lassan bár, de állandóan halad mindkét ország.

Suvich nyilatkozata után a délutáni órákban a magyar külügyminiszterium hivatalos jelentést adott ki a lefolytatott tárgyalásokról. A kiadott hivatalos jelentés is azt állapítja meg, hogy Suvich látogatása csak viszonzás volt a magyar politikuskor római látogatására. Ezzel egyidejűleg azonban alkalom kínálkozott arra is, hogy megbeszéljék a két ország közötti közösen érdeklő politikai és gazdasági kérdéseket.

Olaszország és Magyarország közös külpolitikai célkitűzéseinek előterében a középeurópai államok helyzetének megoldása és gazdasági megszilárdítása szerepel. A két ország közötti baráti viszony alkalmas arra, hogy közös megbeszélések során előkészítsék a talajt a mélyebb és tartósabb középeurópai megoldásokra. A mostani tárgyalások tehát, amelyek inkább gazdasági jellegűek voltak, tulajdonképpen a későbbi és pontosabb tenékenységekhez tették meg a szükséges előkészítő lépést.

A berlini rádió, majd a berlini lapok is olyan híreket közöltek, hogy Suvich Magyarországon megállapodott volna Gömbössel a közös gazdasági és külpolitikai irányelvekben. E berlini hírek sze-

rint a kisantant-államok új megszervezésé nagy hatalmi erőt hozott a szövetség keretébe és így szükségessé vált ennél az új hatalomnak az ellensúlyozása egy hasonló államszövetség létrehozásával.

Budapestben illetékes helyen erőteljesen cáfolják a berlini híreket. Megállapítják, hogy egyáltalán nincsen új állam-blokkról szó.

A Budapesti lefolytatott tárgyalások ele nem irányul sem a kisantant, sem a hatalmak ellen, s az, amiért Suvichnak a magyar kormány irányadó tényezőjével tárgyalnia kellett, sokkal inkább gazdasági, mint politikai jelentőségű.

Késő esti telefonjelentésünk szerint a magyar újságírók Suvichtól megkérdezték azt, hogy vajon bekövetkezik-e márciusban Gömbös, Dollfuss és Mussolini közös találkozója? Suvich kijelentette, hogy reménye szerint erre valóban hamarosan sor kerül, bár ebben a pillanatban még nincs megállapítva, hogy Gömbös mikor utazzik Rómába.

Bécsből is jönnek cáfolatok. Dollfuss nyilatkozott és tagadja, hogy szó volna az Ausztria és Magyarország közötti közös vámterületről. A két állam között olyan szoros barátság van és gazdaságilag is annyira szoros kapcsolatot létesítettek a meglevő szerződések, hogy az adott körülmények között a közös vámterület nem is szükséglet.

redik abba a bizonyos kémkedési ügybe.

Pénteken ismét hírt érkezett a szélhámos leányról a váradi rendőrséghez, a mennyiben a krajovai rendőrség körözlevelet adott ki Knauer Margit ellen.

A köröz levelet a következő előzmények után adta ki a krajovai rendőrség:

Knauer Margit hónapok óta Krajovában tartózkodott, ahol közelebbi ismeretségbe került Popescu komisszárral, a krajovai állomási rendőrség vezetőjével és családjával. A komisszárné nagyon megszerette a leányt, akinek multját nem ismerték s így az mindennapos vendég lett a házuknál.

Egyik közelmúlt napon a leány nagy örömmel állított be Popescuékhoz. Azzal,

hogy vége a szegénységnek, mert meghalt egy dusszagdag nagynője, aki hatalmas vagyont hagyott rá. Az örömet olyan csodálatos őszinteséggel játszotta meg, hogy Popescu komisszár 8000 lejtt adott neki kölcsön, amivel fedezhesse az örökség körül felmerülő előzetes költségeket. Napnap után csalta ki a komisszárektól a kisebb-nagyobb összegeket ezzel a trükkel végül — kerekét oldott.

Popescu kapitány azonban tisztán látta a helyzetet és jelentést tett az esetről a krajovai rendőrségnek. A komisszár kára ezrekre megy, mert apró részletekben rengeteg pénzt csalt ki tőle a szélhámosnő.

A nyomozás országszerte folyik.

Titulescu betegsége komolyra fordult

Bukarest, február 24.

Lapunk más helyén közöltük, hogy Titulescu külügyminiszter tegnap fájdalmas fülmütéten esett át, amely után hőmérséklete emelkedést mutatott a sikertült műtét ellenére is. Újabb hírek szerint Titulescu állapota rosszabbodott. A láz tovább is tart és a jelek most már azt

Fájdalmas fülmütéten esett át a külügyminiszter

mutatják, hogy a betegség komolyra fordult. Az orvosok attól tartanak, hogy a sorozatosan megismétlődő fülbántalmak esetében súlyosabb fülbajjává nővik ki magukat.

A külügyminiszter betegségét nyilván a diplomáciai utazások alkalmával szerzte, amelyekben az utóbbi időben különösen bőven volt része.

A kormány nem engedte, hogy Argetoianu „tolakodjék”

Bukarest, február 24.

A képviselőház péntek délutáni ülésén Uica tábornok hadügyminiszter benyújtotta az 1934-es korsztrály behívásáról szóló törvényjavaslatot, majd Argetoianu lepte meg a képviselőházat. Megelőzőleg maga a kormány is beterjesztett egy törvényjavaslatot, amely a konverzió, helyesebben a legutóbb március 1-ig meghosszabbított moratórium újabb meghosszabbításáról szólt. Ismeretes, hogy a kormány által beígért új és az adósságkérdést véglegesen rendező konverziós törvényt csak husvét utánra lehet várni, tehát feltétlenül szükséges a moratórium meghosszabbítása. Argetoianu sietett parlamenti kezdeményezés címén benyújtani a javaslatot, kimutatni óhajtván, hogy ő az eredeti konverziós törvény szerzője, visel elsősorban gondot az adósságokra. Kérte a javaslatra a sürgősség kimondását is.

A kormány azonban nem akarta átengedni az ellenzéknek az újabb halasztásnyújtás dicsőségét. Vasile Sassu ipar- és kereskedelemügyi miniszter sietett ki-

jelenteni, hogy semmi szükség Argetoianu javaslatára. A kormány tudja, hogy a meghosszabbításra szükség van és ő maga jön még kellő időben a sürgősség javaslatával. Ellenzi a javaslat megszavazását és a sürgősség kimondását.

Argetoianu válaszolt a miniszternek, kijelentvén, hogy ha a kormánynak gondja lesz a moratórium meghosszabbítására, akkor a dolog valóban rendben van.

Ezután a javaslatra Argetoianu által kért sürgősséget elutasították.

A képviselőház szombaton kezdi a trónfelirati vitát, amely, hir szerint, csak keddig tart. Újabb jelentések szerint mindegyik párt, illetve pártvezér megelégszik azzal, hogy egy felolvasott nyilatkozatban fejezze ki véleményét, illetve esetleges kifogásait, vitát azonban nem kezdenek. Egy kivétel azonban itt is akadt. Cuza professor lesz az egyetlen, aki bejelentése szerint beszédet óhajtatani a trónfelirati vita során is.

Egy nagyváradi szélhámosnő krajovai szereplése

Ismét feltűnt a hirhedt Knauer Margit, akit először kémkedésért ítélték el

Nagyvárad, február 24.

Ismét felszínre került Knauer Margit kalandosmultu nagyváradi kémnő és szélhámosnő neve.

Knauer Margit 9 évvel ezelőtt vonta magára a közérdekűklődést, amikor a nagyváradi rendőrség jól beszervezett kém-szervezetet leplezett le, amelynek ő is tagja volt. Akkor a törvényszék — jöllehet a kémkedési ügy összes okmányai el-tűntek, de mert a leány bevallotta rész-ségét — 10 évi fogságra ítélte, amit a hadbíró-ság is megerősített. Elítélése után 5 évre királyi kegyelmet kapott s kiszabadulva a fogságból, nagyobb szélhámos-ságokat követett el Váradon. Ezért ismét 5

és fél évet kapott a törvényszéktől, amit a tábla is helyben hagyott s Knauer Margit ezt is kitöltötte.

Amikor kijött a börtönből — eltűnt hazáról. Özvegy édesanyja sem tudta, hogy merre jár.

Knauer Margit előkelő családból származott, apja Lovag Knauer Károly többszörös háztulajdonos és a békeévekben egyik közjegyzői iroda vezetője volt.

A leány jeles eredményekkel végezte iskoláit s érettségi vizsgájának letétele után a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál kapott hivatalnoknői állást. Knauer Margit jó munkanévelés bizonyult és szép karrier állott volna előtte, ha bele nem keve-

Vasárnapi lapok

A B. L. V A S Á R N A P I M E L L É K L E T E

Barta Lajos:

A BÉCSI CSATATER - VILÁGCSATATER

Bécsnek a köztársaság megteremtése óta három forradalmi története volt. Az első az infláció rohadt és rohasztó napjaiban, amikor a pusztuló pénz haláltánában orgiát ült a spekuláció és a nyomorba süllyedt tömegek közt farsangját élte a gazdagodás autós és pezsgős tobzódása. Akkor egy napon az elkeseredettek hirtelen összeverődött serege csak megjelent a Ringen. Végigment a hatalmas köruton, mint valami alvilágból fölmerült tépett és kétségbeesetten felforralt hadsereg, melynek az utcáról felszedett kö az egyetlen fegyvere, beverte néhány tündöklő kirakatnak az ablakát. A fantasztikus had egyszerre csak benn volt a legelkelőbb körüti szállodákban, ellenállás nélkül rohamozta meg a plüszöngyegyekkel borított lépcsőket, besorozta a fényes parketteket és irtózatos elkeseredésében mindössze annyit tett, hogy az emeletről az utcára hajította néhány szállodai szalon foteljeit... Aztán ahogyan jött, el is tűnt az inflációnak ez a fantómos, lázadó tünényé, mely a maga öngyilkos hangulatát a keserűségnek ebben a formájában élte ki pillanatokra és az akkor annyira megbecstelenített világ fölhalmozott lázadási anyagához képest ájult gesztusokban tombolt ki magát. Ezek az ájult gesztusok csak fölrajzolták, a levegőbe vetítették egy forradalom drasztikus körvonalait, de elég volt a rendőrség megmozdítása, hogy ezeket a készülő körvonalakat szétüsse. A forradalom ezen árnyjátékainak a Ring volt a fölvonulási területe.

A második forradalmiság lángokkal csapott föl 1927-ben, mert az igazságügyi palota égése volt a magaracsapó fáklyája. Ez a forradalmiság egy munkások ellen hozott bírói ítélethől pattant ki, melyet a népiélet felülbíralt és egyoldalúnak, igazságtalannak talált. Már magának a népiéletnek a keletkezése, kifordulása is forradalmiság volt. Ez a szétrobbanása a nép megszokott magartásának spontán tettekké sűrűsödött és már lángokban is állt az igazságügyi palota. Mint a tűz a papirokat, a bírósági aktákat, a butorokat, ajtókat, ablakárnyakat, függönyöket egyre nagyobb, hatalmasabb lángokká fakasztotta, úgy nőtt ki a spontán kitérés forradalmi mozdulataiból a népmegmozdulás vad és kavargó, áttekinthetetlen mozgása és már beláthatatlan társadalmi célokat akaró tömegakciója. Ez a forradalom a város belsejében robbant ki, sűrűsödött meg és egy ideig ott kavargott a lángoló palota körül, bevilágítva a nappali fényben égnekverődő lángoktól és sodortatva meg emberekből kitörő, fékjét vesztett lángokból. Aztán egyre jobban terültek szét a lángok fönt és egyre jobban folyt szét a láng lent. Mint a meggyújtott olaj, kezdett a forradalom szétömleni más utcákba és más terekre, más koponyákba és több és több idegzetbe. De már szóltak a rendőrség fegyverei, először csak a kézi puskák, aztán már az autós száguldó puskák, végül már a fitt és az utcákat berohanó gépfegyverek. Előre kitűzött célok nélkül, önmagából növe és céljában önmagából egyre nagyobbra dagadva kezdett hömpölyögni a forradalom. Előre kitűzött céllal, egyre nagyobb szervezettel száguldott szét az utcákon a rendőri akció és a halál. Ennek a forradalomnak a Ring, a Mariahilferstrasse, a Schottentor, Börseplatz, a Wipplingerstrasse és ennek a körzetnek belső utcáhalálzata volt a színhelye. A nyitott utcáblakok, a nyitott üzletajtók előtt, a járókelők szemeláttára ömlött szét a forradalom és rohogott nyomában a halál. Szemünk előtt sülték el a puskák, estek el az utcán a fegyvertelen emberek. Szemünk előtt vonarlott végsőt és esett össze,

zuzódott darabokra ez a forradalom. Amely gyorsan nőtt meg, olyan gyorsan omlott a golyók által lyuggatva össze. A lyukak nem a levegőben, de az emberi testekben voltak megállapíthatók. Másnap üres, tiszta és szabad volt ennek a forradalomnak a csatater.

A harmadik forradalom most kezdett történelmet csinálni. Ez a forradalom kivonult a város belsejéből és a perifériákra húzódott, azokba a hatalmas házakba és azokba a nyáron virágos, most letarolt kertekbe, melyek Bécsben a munkásság magánéletének lejártszódási területei. Ez a forradalom a történelmi harcok robbant ki váratlanul, mint vad és robogó szikra, a demokrácia, vagy diktatúra világfeszültségéből. A beteg világ egyik legbetegebb pontján, kis országban, nagymultu, világméretes, de hajdani szerepét veszített városban, mint a világtörténelem és a végtelen emberiségi csata hirtelen magaslatot figurái vérben és tűzben álltak egyszerre fegyveresen szemben a bécsi munkásság élcspatai és az osztrák fasizmus katonai ereje. A munkásság nagy palotatömbökbe elbarrikádózva, virágoskertekben, mezőkön, földesúrok mögé húzódva defenzívában, a fasiszta hatalom fegyveres ereje offenzívában! A két front közötti nem a két erőcsoport, de a bukás és keletkezés, az összeomlás és a születni készülő emberiségi világformák gigászi feszültsége vet szikrát és lángot. És a bécsi csatater: — világcsatater.

Ismerni kell ezt a csatateret! Ezeket a városi házakat és ezeket a munkáskerteket! Ezek a házak abból a szociális gondolkodásból születtek, mely módját tudta ej-

teni a gazdagok és nagyon gazdagok megadóztatásának a gyengék, kicsinyek és szegények javára. Nagy háztartások, a paloták urainak kifizetett cselédhérei után szedett adókból vásárolta a várospolitika azokat a téglákat, amelyekből házak és paloták épültek a munkásság számára. A Rothschild-ház bécsi szolgásműhelye után fizetett külön városi illetékből házrészeket lehetett emelni évente. Világhírű inkarnációi voltak az épületek ezen gigászi annak a gondolatnak, hogy meg lehet a gazdagokat adóztatni annak veszélye nélkül is, hogy megcsökkenjen életszínvonaluk. A kis és nagy Rothschildok pénzereiből kicsépezt cseppekből dagadtak kapitálumokká kő, vas, téglá, beton, márvány, üveg. A Fuchsenfeld, a Reumann, a Mateotti, a Sandeleiten, a Karl Marx kapitálumok nemcsak lakások, nemcsak embereknek menedéket adó falak, de hatalmas nevelőintézetek is voltak: öntudatra, a szabadság bátorására, a lakáskultúra szépségeire nevelték az embereket a minden oldalról fénytől és világosságtól vert, levegőket hasító falak között...

És ezekben a palotákba, melyek a munkásság tömegeiből kidagasztott alkotórónok voltak vasba és betonba formált kolosszusai: vanult a munkásság fegyveres defenzívában, meghalni. A bolsevizmus vádjá alatt saját piramisainak belsejében fegyveres önvédelemben esni el! Milyen tragédia ez!

És ezek a kertek! Nagy katasztrófa szülte ezeket a virágos kerteket, a városnak egykor még irtatlan domboldalain, ahol csak a természet teremtve nőtt az égbe fű és fa. 1914-ben Hohenzollernek és Habsburgok

világraszóló nagy és véres üzetbe, a háborúba fogtak és ennek a városnak dolgozó emberei éheztek: nem volt kenyérük és főzelékük. Akkor szertelen élet-ösztöntől és a levegőben szétterjedt halálfélelemtől üzve, kiirtották a gazdátlan halmokon a bozótokat, kitépték a fűvet és a vad gyökereket, arcuk nehéz verejtékével fölásták az ösföldet és a sárból főznivalót fakasztották. A katasztrófa elsöpörte a Habsburgokat, de az emberek ittmaradtak és az idők változásával átfinomították az éhségkereteket. Ösemeber örömmel és magas kulturával virágokat és gyümölcsöket neveltek. Tavasz és nyári tündéri világok ragyogtak ezekből a kis kertekből. Mint virágból álmódott szönyegek feküdtek ezét messze halmokon és a város számtalan tetőivel és nagy mutatoujj-tornyaival végtelen virágzásba volt mártva. A kis ember csinálta ezeket a kerteket, nappal, éjjel, fénnyel, levegővel szövetekezve hozta ki az egykor gazdátlan földből a pompát. A kis ember az egyszerű munkás, akinek élete otthon olyan, mint egy milliószor és milliószor megismétlődő olajnyomat, megmutatta itt, hogy ő volt évezredekkel, ez előtt is már az, aki a világot a virágok szépségére és költségére tanította. Az elsváritott köléttel, a bekaszárnyázó robbant szemben, ragyogó tulipánokká, csodálatos rózsákká és tüneményes dáliaikká varázslott kedvével igazolta magát, mint költő a világ előtt...

Ezekben, a most még téli dermedt kertekben éjszakánként most gépfegyverek szóltak és munkások véres fejlestek el a rózsabokrok közé ásott sáncokban.

Ez a bécsi csatater!

EGY POLGAR VALLOMASAI

Írta: MARAI SANDOR

2

Apám is úgy érezte, hogy uriember nem fizet bért és nem lakik idegen házból s mindent elkövetett, hogy hamar saját házába költözhessünk. De addig még eltelt jó idő, másfél évtized is. A „saját házába” én már csak látogatgató jártam le, nagy diák voltam már akkor s nincs is jó emlékem arról a fölöslegesen-tágas, csaknem fényűző épületről. Gyermekkorom „bérház”-ban telt el. Ha ezt a szót gondolom: „otthon”, a Fő-utcai ház széles udvarát látom, a hosszú rásos folyósókat, a nagy porolót és a villanymotoros kutat. Azt hiszem, sivár, idomtalan ház volt ez. Senki nem tudta, hogyan került oda, lakóit nem fűzte össze barátság, még szomszédolás is alig. Ebben a házban már kasztok éltek, osztályok, felekezettek. A régi házakban, a földszintekben, még családok éltek, ellenségek, vagy barátok, de föltétlenül olyan emberek, akiknek oldhatatlan köztük volt egymáshoz.

Két zsidó család lakott a házban: egy „neológ”, „haladó”, világi és polgári, sult, gazdag zsidó család, akik a második emelet egész utcai frontját bérelték, meglehetősen zárkózottan és gögösen éltek s nem keresték a házbeliek ismeretségét s lenn a földszinten, hátul az udvarban, egy másik „orthodox”, Lengyelországból bevándorolt, nagyon népes zsidó család, akik szegények voltak és egész különös módon szaporák, állandóan érkeztek újabb rokonok, születtek gyermekek, s

mind együtt éltek hátul az udvarban, három sötét szobában, mely néha, ünnepeken, úgy nyüzsgött a vendégek, családtagok zivajától és sürgéstől, mintha döntő elhatározásra készülne a gyűlés résztvevői. Ezek a „szegény zsidók” jórészt galíciai öltözetet viseltek még és szigorúan megtartották a vallási parancsokat, — én ugyan nem is tudom, a valóságban olyan szegények voltak-e? — s a ház keresztény lakói mindenesetre jobb szemmel nézték őket, mint a zárkózott, gazdag neológokat. Elfőrdult az is, hogy a földszint „szegény” zsidó családjából egyesek levágatták a különös hajviselést, mintegy civil-ruhába öltöztek, eldobták a káftánt, a rókamálás föveget, megnyiratkóztak, megberetváltak, módos, korabeli ruhákba öltöztek, — ez a nagy átváltozás elég gyorsan bekövetkezett legújabbjénél, a gyermekek már polgári iskolába jártak, sőt egyesek közülük beiratkoztak a gimnáziumba is. Tíz-tizenöt év alatt nem akadt már több kaftános zsidó a házban, de a városban is alig. Olyan sok gyermek volt itt, hogy nem is emlékszem már külön-külön rájuk. Az apa később nevét is megmagyarosította s ezt a különös nevet vette föl: Jónap. „A Jónap-család mindenestől bizalmasabb és nyájasabb viszonyban élt a ház keresztény lakóival, mint a másik, az előkelő, „neológ”-család. Párfogó hangon beszéltek róluk a házban, csaknem gügyögve: ők voltak „a mi zsidaink”, akik „nagyon derék, tisztességes emberek” s csaknem büszkék voltunk rá, hogy ebben a mi nagy,

modern bérházunkban zsidók laktak, igazi zsidók, ahogy ez illeti is. A második emelet előkelő zsidó lakóival keveset találkoztunk. Ezek igazán nagyvilági életet éltek, sokat utaztak, gyermekeik a katolikus középiskolákban nevelkedtek, az asszony — egy sovány, szomorú, szívhajos asszony — nagyon szépen zongorázott és a fővárosban varratta ruháit. A ház polgári és kispolgári asszonyai persze igrigkedtek rá. Weinrébné asszonyság toalettjei szemet szurtak és rossz vért szültek; magam is méltatlannak és illetlennek éreztem, hogy Weinrébné, akik „megiscsak zsidók”, szélesebben és előkelőbben élnek, mint például mi s Weinrébné elegánsabban öltözködik, többet zongorázik és kocskázik, mint az én édesanyám. „Mindennek van határa”, — így gondoltam. Jónapék, a gyermekekkel is, már jobban megértettük egymást. Anélkül, hogy alázkodtak volna, zsidóságuk egyszerű beismerésével s ahogy ragaszkodtak is hozzá, ételleikkel, ruhaviseleteikkel, különös ünnepi szokásaikkal, idegen és zagyva nyelvjárásukkal, ahogy titokzatosan keverték a német jidisch és a magyar szavakat, önként vállalt, hangsúlyozott idegenszerűségükkel inkább csak exotikus törzsnek láttuk őket, akiket kissé szánni is lehet s minden jótét keresztény léleknek illik pártfogolni az ilyen gyámtalan idegeneket. Anyám befőtött küldött le néha Jónap néni, aki minden ősszel gyermekágyban lábadozott a Jónapék húsvétkor szép, tiszta fehér kendőben maceszt küldtek fel ajándékba, melyet udvariasan megkísztünk, érdeklődve szemlélünk, de azt hiszem, nem nyult hozzá senki, a cselédek sem. Szántuk és elfogadtuk Jónapék, de valahogy úgy, mint a szelídített négerket. Anyám néha társalgott is Jónapnéval, persze csak az emeletről, nagytakarítás

Négy férfi egy nő szerelmének sodrában

A boldog házasság lelki vajadásait festi „A modenai orvos”

Castano-Köszeghy Marianne nagyszerű és izgalmas írása
a B. L. februári ajándék-regénye

Amíg a világháború előtti években egyre-másra kifogásolták, sérelmezték az irodalombírák, hogy a nő-regényeket is csaknem mind, kevés kivétellel, férfiak írták, — az utóbbi másfél évtized, ez a felforgatásban és felfordulásban annyira tömör korszak, ebben a tekintetben sem hagyta a régiben a helyzetet. Se szeri, se száma már manapság a nőirta nő-regényeknek, az olyan könyveknek, amelyekben nő rajzol, fest meg női életet. Női sorsokat s tárja elénk az írásművészet jól-rosszul kezelt eszközeivel és kifejezőmódjaival a női lélek titkait, világítja meg indulatainak, keserűségeinek szenvedélyeinek, diadalmas örömeinek rejtélyes rugóit. Van már bőven nő-író is, aki beavatottan, illetékességgel és hivatottsággal gazdagítja műveltségünk saját neme különleges lelki és más ügyesbajos dolgainak, vajadásainak, folytonosan hullámzó vágyainak, törekvéseinek különböző formákban való kifejezésével, tolmácsolásával, feldolgozásával. Egyre jobban, hamisítatlanabbul megismerjük a nő igazi világát, a nő valódi életét, illetőleg azt is belőle, ami sajátosan és egyékesen női, jellegzetes minden Éválnya érzelmi, lelki berendezkedésére és állásfoglalására, főleg persze a legosztó-nősebb s ennél fogva leglényegesebb kiélési formájában, a szerelem terén.

De bár rengeteg ujabban a nőirta nő-regény is, még mindig kevés köztük a valóban őszinte, közvetlen, leplezetlenül nyílt s ugyanakkor igazán irodalmi értékű írás. Ezek száma azonban mindenesetre szaporodik most egygyl: *Castano-Köszeghy Marianne* regényével, — „*A modenai orvos*”-sal.

Mert a kitünő nagyváradi írónő regénye — címe ellenére is — nőregény. Mégpedig a javából.

Egy művelt, felvilágosodott, öntudatos nő megkapó, egyenes és finom vallomása életének érzelmileg zajos, viszontagságos, váltakozóan gyötrelmes és örömteljes, boldogságos első feléről, pontosabban második negyedéről. Arról az életszakáról, amelyben öntudata, agya, szelleme még folyton viaskodik és harcol ösztöneivel, szenvedélyeivel, szívével s még többnyire utóbbi győzedelmeskedik, amíg ez a marcangoló küzdelem is el nem ér-

kezik a kiegyenlítődéshez, a lelki és szellemi felülemelkedés fensikjának derűs, verőfényes, megnyugtató tisztaságára.

Közvetlen, mesterkéletlen írás ez, nyoma sincs benne az elbeszélés olcsó hatásokra vadászó fogásainak és fondorlatosságainak s mégis érdekfeszítő, izgalmas, sokszor magával ragadó, éppen azáltal, hogy valóságos nyers őszinteséggel és leplezetlenséggel mutatja ki Kálló Zsuzsánnának, a fölényesen művelt, önálló és öntudatos nőnek büszke nőnek gyarló, általánosan női gyengéit, a szerelmi élet sodró tengerén.

Ilyen megdöbbentő s egyben rokon-szenvenves, megható élethűséggel keves regény tárta elénk a modern felszabadult nő lelki kettősségét, kétféleségét, hogy úgy mondjuk: kétlakiságát s azokat a belső viszályokat, amelyek ebből származnak. Kálló Zsuzsánnát, a regény hősnőjét, nem egyszer sodorja szerelmi vágya, szenvedélye olyan cselekedetekbe, helyzetekbe, amikor öntudatos énjé kénytelen megmosolyogni, sőt ostorozni magában a fékezhetetlen örök Évát, mert rájön, hogy szerelme védelmében ugyan-azokhoz az általa megvetett módszerekhez folyamodik, mint a legegyszerűbb legkezdetelegesebb nőtársa. Füllent, sőt hazudik, „közönséges” módon féltékenykedik, meg bosszút áll éppen akkor, amikor nem kicsinyes, hanem nagylelkű, nagyvonalu akar lenni ama bizonyos művelt énjének belátása és elhatározásai szerint.

Igazi párjának akaratlan, de mégis szenvedélyes keresése, aztán a megtartásért vívott, sokszor ellentmondásos harcra annyira emberi és hamisítatlanul női, hogy nem akadhat olvasó, akár nő, akár férfi, aki ne mondaná rá Kálló Zsuzsánnára fájdalmas és örömes vajadásaira, lelki szenvedéseire és diadalaira:

— Igazi! Így volt velem is, ezt megéltém, átéltem én is!

Már pedig az a jó regény, amelyben mindenki, vagy majdnem mindenki „saját” élményeket talál, mintha maga mesélné...

A modenai orvos harmadik szerelme Kálló Zsuzsánnának, a magabizó, nagyműveltségű, önálló, fölényes nőnek. Előző megpróbáltatásai, csalódásai után ez

mutakozik a révnék, a kies, boldogító öbölnek a kék, napos olasz ég alatt.

De — mint semmit — a boldogságot sem adja ingyen a Sors, az Élet.

Két ember — két világ. Mindegyiknek multja van, amikor összetalálkoznak, multjaszabta és befolyásolta jelene s a két világnak összhangba kell jönnie.

Kálló Zsuzsánnának, a sokrabecsült írónőnek, aki nyilván megtalálta párját a modenai orvosban, sok tépelődéssel, lelki viszályal kell megvásárolnia magát a belső boldogságot. Mert a házasság, ennek formai része és az együttélés, még nem az. Megértés kell, a kölcsönös szerelmi szenvedések és megpróbáltatások megértésén és megbocsátásán, értékelésén át. Ez nem megy könnyen. Ellenhatásokat vált ki s gyakran még tetézi a lelki gátlásokat. A nehezen fegyelmezhető indulatok, szenvedélyek jóideig ágaskodnak, tiltakoznak még. Kálló Zsuzsánnának sem jut mindjárt „egyenésbe” az élete azáltal, hogy felesége lett a modenai orvosnak, ennek a szép, nagyszerűnek és tökéletesnek tetsző férfinak.

S még szenvednek, idegesen keresnek mindketten, Kálló Zsuzsánnának még egy szerelmet kell átélnie, hogy a két világ kiegyensúlyozódjék, összhangba jöj-jön, egyesüljön a boldogságban...

Nő, férfi, aki elolvassa ezt a finom, mély és meleg hangulatu regényt, egyaránt nemes szeszációkat él át. Egy befelé is tisztán látó, önbíró nő izgalmas szerelmi életén át közelebb férkőzik a női lélek s ennek tükrében a férfi szerepének megértéséhez. Együtt szenved, vajdik s ujjong Kálló Zsuzsánnával, de a modenai orvossal is, meg két elődjével s különösen a negyedikkel: a kiábrándulási révén szintén magas lelki színvonalra emelkedő pesti egyetemi tanárral.

Négy férfi egy nagyszerű nő szerelmének örvénylő sodrában: ez *Castano-Köszeghy Marianne* regényének a tulajdonképpeni magva, de sokkal több magánál a történetnél, mert ugyanennyi lelki, érzelmi világ forrongását, szenvedélyes magga- és párjakeresését vetíti elénk avatott nő-elbeszélésben.

Az irodalom is, a közönség is sokat nyer ezzel az életregénnyel!

FORGALOMBIZTONSÁGI RÁDIO-TÁVBESZÉLŐ AZ AMERIKAI TEHERVONATOKON

Amerikában a rendkívül hosszú vasutvonalakon aránylag sokkal kevesebb vonat közlekedik, mint Európában. mert a nagy távolságok miatt inkább nagyobb és gyorsabb szerelvényekkel bonyolítják le a forgalmat. Így nem ritkaság 130—140 vagonból álló tehervonat sem. Ennek folytán a mozdonyvezető nehezen tud érintkezni a szerelvény utolsó kocijában tartózkodó fékezővel. A távolság ugyanis oly nagy, hogy sem a sip, sem a fényjel nem elég megbízható.

E hiányosság megszüntetése érdekében a közelmúlt napokban egyik vasúttársaság úgy a mozdonyvezető, mint a fékező fűlkéjénél rádió adó-vevő berendezést és antennát szereltetett fel s így egyetlen gombnyomásra könnyen érintkezhetnek egymással.

Az első próbatételek rádiótelefonjai olyan sikeresen működtek, hogy a vasúttársaság hiralása szerint a jövőben egyetlen vonatról sem fog hiányozni a modern üzenetközvetítési eszköz.

SIKERÜLT FÉMSZÁLNÉLKÜLI IZZÓLAMPÁT ELŐÁLLITANI

Az angol technikus-köröknek a közelmúlt napokban nagy feltűnést keltő találmányt mutattak be. Ugyanis egy elektromérnöknek sikerült fémszálnélküli izzólámpát előállítani. Az új izzólámpáról ezideig annyit sikerült megállapítani, hogy egy ismeretlen gázt tartalmaz, mely hasonlóan, mint a Neoncső, az áram behatására kellemes fehér fényvel világít. A vonatkozó kísérleteknél igen kielégítő eredményt érték el, amennyiben a fémszálnélküli izzólámpa áramfogyasztása 40 százalékkal kisebb a jelenleg használatban lévő típusoknál.

VILLAMOS ZSEBÓRA

Petaton genfi órásmester egy olyan zsebórát készített, melyet a szerkezet helyében elhelyezett akkumulátor tart működésben. Az akkumulátor kapacitása egy évig elegendő és újra feltölthető. Petaton ezidőszerezt az irányban folytatja kísérleteit, hogy a villamos zsebórakból egészen kisméretű típusokat készítsen.

ÜZLETSZERZŐ REKLÁMTÁVIRATOKAT RENDSZERESIT A NÉMET POSTA

A német postavezérigazgatóság érdekes újítást vezetett be, megvalósítva az üzletszerző reklámtávíratok rendszeresítését. A birodalmi posta vezetősége abból az elgondolásból indult ki, hogy az érkező távíratok után mindenki érdeklődve nyúl, így a távíratoknak reklámcélokra való kihasználása igen sikeres lehet.

Ezt a belföldi forgalomban megvalósított üzletszerző reklámtávíratot igen alacsony díjtételek mellett azonos szöveggel legalább 1000 példányban lehet feladni.

közben, lekiáltott néhány barátságos szót. „No, kedves Jónapné”, — mondta anyám s az elnyűtt, parókás, örökké-szoptató asszony csendesen így felelt: „Igen, nagyságos asszony.” Nem hiszem, hogy anyám a társadalmi különbséget akarta éreztetni a szegény zsidóasszonnyal, mikor egyszerűen „kedves Jónapné”-nak szólította; erre semmi szükség nem volt, Jónapék ismerték ezt a különbséget s eszükágában sem volt bizalmaskodni; csak sokkal később vettem észre, hogy Jónapék legalább olyan gondosan ügyeltek a maguk elkülönözöttségére, mint a keresztény családok, igen, talán még féltékenyebben s a maguk furcsa módján gögősebben, tartózkodóbban vonultak el minden közeledési lehetőség elől, mint mi tettük azt. Nagyjából tehát inkább pártfogolták a ház lakói a „szegény zsidókat.” Ünnepeiket, rendkívüli szokásaikat jóindulattal beleegyezéssel szemléltük. Weinrebék persze már nem építettek sátrat az udvaron, mikor az ünnep ezt így kívánta, templomba ritkán jártak s apám egyszer csodálkozva, kissé méltatlankodva mesélte, hogy együtt utazott Weinrebékkel, akik a vasúti kocsiában délszakra termett, vattába csomagolt, friss szőlőt ettek, március végén, — egész este erről beszéltünk elképedve és nyugtalanul, — különösen anyámat izgatta fel ez az „illetlenség”.

A két zsidó család nem járt össze soha. Weinrebék szemmel láthatólag egy más csillagzatban éltek. A férfi gyáros volt, üveget gyártott a környéken, sokat utazott, elhízott, vastag, kopasz ember volt, aki rosszul bánt a feleségével s kasszínókkal csalta a korán megvényt, szomorú asszonyt; amit persze mindenki tudott. Az asszony kissé regényesen viselte ballsorsát, nyitott ablakok mellett zongorázott, nagyon szépen, de feltűnően és sokáig Weinrebékről tudták a házban,

hogy nem esznek „kóser”, megették a sonkát és disznósírral főztek; valahogy ez sem tetszett a házbelieknek. Különösebben. Ha volt „zsidókérdés” ebben a kispolgári bérházban, úgy semmiesetre sem a népes Jónap-család adott okot a megjegyzésekre. Valamennyien, akik a házban éltek, rokonszenvesebbnék találtak Jónapék galíciai rokonait, akik kaftánban jártak és lobogó hajtinceseket viseltek, mint a tökéletesen civilizált üveggyárost és családját, akiknek magassabbrendű, polgáriusult életmódját különös féltékenységgel szemléltük, valamint féltettünk tőlük, magunk sem tudtuk, mit? A szűkreszábot társadalmi érintkezésben a férfi udvarias volt és közömbös a keresztényekkel, leereszkedő és gögös a földszint „szegény” zsidáival szemben. Például mi soha sem hallottuk szüleinktől, hogy kerüljük a Jónap-gyermekek társaságát, soha nem tiltotta nekünk senki a közös játékokat s sápadt, nagyszemű süvölvényekkel, akik különös, öreges ruhájukban miniatűr felnőtteknek hatottak, mindig kalapban jártak s egyáltalán nem voltak türelmesek, a játék hevében nem egyszer „sabszój”-nak csufolták a keresztény gyerekeket, amit azok annál kevésbé vettek rossznak, mert nem is értették a kifejezést. A féltucat Jónap-gyerek vígan viháncolt a keresztény kölykökkel, akik az udvarban nevedekünk, de a Weinreb-cseméték, akiket már „Fräulein” kísért az iskolába s instruktorok és nevelők jártak hozzájuk, gondosan vigyáztak arra, hogy el ne vegyüljenek ezekkel a zsidó proletárokkal. Soha nem álltak le a közös játékhöz s ez az előkelő érzékszókottság annyira sértette igazságérzetemet, hogy a legidősebb Weinreb-fiút, aki már harmadikos volt, egy délután lecsaltam a pincébe, a kazánfülkébe zártam s mint aki jól végezte dolgát,

hazamentem és hallgattam. Éjszaka is hallgattam, mikor már a rendőrség is kereste az elveszett gyermeket s Weinrebé eszelős sikoltozása, hívó szava felverték a házat. A fiút reggel találta meg a fűtő. A legkülönösebb az volt, hogy a Weinreb-fiú soha nem árult el. A lomha, tunya, álmos-szemű fiú makacsan hallgatott, mikor faggatták, később is, soha nem vetette szememre ezt a különös bosszút s később, amikor megbarátkoztunk, nem beszélt erről. Talán úgy érezte, hogy igazam volt. A gyerekek gyorsan itélkeznek és megfellebbezhetetlenül.

A Jónap-fiúk lassan kiöltöztek, de a sátrat minden esztendőben megépítették az udvaron, ágytakarókból és szőnyegekből s az öreg Jónap, ez a különös és szűkszávu törzsfőnök, bevonult oda délutánra s magányosan hosszabb időt töltött a szokatlan építményben. Fiát azt állították, hogy ilyenkor imádkozik. Egyszer meglestük az ágytakaró résein át, de csak annyit láttunk, hogy ül a sátor közepén egy széken és szomorúan néz maga elé. Valószínűleg unatkozott. Egy reggel különös izgalomra ébredt a ház, a földszintes lakásban egymásnak adták a kilincset kaftános zsidók, benn a lakásban tucatjával sűrűgtek az idegenek. Egyik Jónap-fiú, a kilenc éves Lajos, végre előmászott a tömegből s büszke és gondterhes arccal adta meg kérdésünkre a választ.

— Apám meghalt éjjel. Csupa bosszúság, — mondta mellékesen és utánozhatatlan fölényvel.

S egész nap oly gögősen viselkedett, hogy azt már nem lehetett elviselni. Ezért alkonyatkor, különösebb ok nélkül, elvertük.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegzsák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

M. Hegyi Ilona:

Egy kormos misszionárius

— Na hallja, — mondta egy barátnőm, mi-
lutt a tizennyolc lejt lepengette a konyhaasz-
talt, — maguk keresik meg legkönnyebben a
pénzt. Két perc alatt elkészült a három ké-
mény.

— Itt a lényeg a fontos, nagyságos asszony,
— válaszolt a kéményseprő fölényesen, mialatt
a pénzt zsebreavágta, — a lényeg pedig, őszin-
tén szólva: pénz. Mert, kérem, nem az a cé-
lunk, hogy minél több munkát végezzünk, ha-
nem, hogy minél több pénzt keressünk. Mint
ahogy enni sem azért eszik az ember, hogy ki-
fárasztassa magát az étkezéssel, hanem, hogy
táplálja a testét.

— Na, igen, — fordult felém a barátnőm, —
mindig így beszél. Egyébként az adventisták
vezére, szónoka és gyémántja. Ha akarsz, ná-
la áttörhetsz az adventista hitre.

— Kérem, — mondtam komolyan és a ké-
ményseprő felé fordultam, — amennyiben Ön
meg tudja győzni, nagyon hálás lennék.

— Már pedig én négy perc alatt meg tudok
győzni mindenkit, — mondta a szónok lelke-
sen, — még magát Lenint, vagy Stalint is,
ha idehozzák. Mert, kérem, én mindenkit sa-
rokba szorítok és ha elkezdek kérdezni, ma-
guk nem tudnak válaszolni, kérem. Ez pedig
mit jelentene más, mint az én győzelmemet?
Hát lássuk, mit tesz ez a szó itten? — kérdezte
hirtelen és egy kis fekete bőrkötéses köny-
vet tartott az orrom elé.

— Biblia, — olvastam le a fedeléről. — Hogy
— hogy mit jelent?

— Na mit? — kérdezte diadalmasan, — mert
ez az, kérem, hogy ma csak beszélnek az em-
ber. Kommunizmus, mondják erre is, arra is,
aztán, ha megkérdelem, hogy mit jelent a szó,
hát legnagyobb részt nem tudnak válaszolni.
Mert jóformán semmit sem tudnak.

Elpirultam. Ebben igaz van. Nagyon keve-
sen vannak, akik tudnak. Ez igaz. És ekkor
megszólt a házigazda, aki egyébként, széke-
létére, orientalista, keresztény létére talmudista,
aztán filológus, filozófus és esztétikus és
egy szerényen meg merte jegyezni, hogy bib-
lia, csekély tudása szerint annyit jelent
könyv.

— Igaz, — felelt elismerő pillantással a pré-
dikátor, — könyv, ahogy én mondom, a köny-
vek könyve! Ebben van minden írva. In-
nen meritem egész tudásomat. Belőle tudtam
meg azt is, hogy ma, kérem, cserépkorszakban
élünk. És mit csinál a cserép? — kérdezte.
Majd azonnal válaszolt is magának: — Eltö-
rik. Török, kérem. Ma minden össze fog törni.
A népek nem tudják megérteni egymást. Harc-
ban állnak. De ne tessék se fentről, se lentől
várni a támadást. A támadás kelet felől fog
jönni. És valamennyien összezúzódnak. Az em-
beriség háromnegyedrészre ki fog pusztulni
ezekkel a háborúkkal.

— Ó, — mondtam ijedten, — háromnegyed-
rész! Magam is mindig háborus rémeket lá-
tok. De, hogy háromnegyedrész elpusztuljon,
ezt mégse gondoltam volna. És a megmaradó
negyedrész nyilván az adventisták lesznek?

— Nem, — szólt meggyőződéssel, — az egy-
negyedrész majd az Isten pusztítja el különféle
csapásokkal.

— Ó, — feleltem kedvetlenül, — így hát
nem érdemes adventistának lenni!

— De, — mondta titokzatos mosollyal, —
mégis lesznek néhányan a kiválasztottak, aki-
ket az Ur megment. Persze, a leghívőbbeket.
A tizparancsolat megtartóit.

Akkor gyorsan felolvasott nekem a bibliá-
ból, ide-oda lapozgatott, majd kívülről idézett,
hosszu és szép dolgokat. A hangja lelkesen
zengett, tökéletes hittel.

— Engedjen meg egy kérdést, — szóltam. —
Hogy van magának ilyen erős hite?

— Mert meggyőződtem — mondta és fölénye-
sen mosolygott hozzám, — egyszerűen próbá-
ta tettem a jó Istent. Azt mondtam: „Na Uram,
Isten, ha vagy, hát ezt, meg ezt tedd meg ne-
kem. Ha úgy lesz, akkor hiszek benned. Mint
ahogy a bibliai Gedeon is kitette annak idején
a gyapjút a háza elé. „Ha van Isten, akkor
reggelre egészen vizes lesz a gyapjú!” — mon-
dta. S reggel, mikor vizesen megtálatta, meg-
jelent az angyal és megkérdezte: „Akarsz-e
próbát?” És akart, azt, hogy másnapra

száraz legyen a gyapjú. És úgy lett.

— Ugy, s maga is gyapjúval próbálta ki?

— Nem, nem, kérem. Erről ugyan nem szok-
tam beszélni, de most, hogy meggyőztem ma-
gát, hát elmondom. Válfőfelben voltam a fele-
ségemtől. A tárgyalóteremben, két perccel a
tárgyalás előtt azt mondta, nem válik, ha nem
adok tizennyolcezer lejt. A rokonsága kint
várta, azok beszéltek rá.

— Hagyj békét, — mondtam neki, — nem
adok egy fillért se többé, kaptál már tizen-
kettőt. Hat évig kint voltál, tönkretettél fizikai-
lag, szellemileg. Nem adok.

— Akkor megyek is, — felelt és megindult
a kijárat felé.

— Istenem, — gondoltam. Még két perc és
vége mindennek. Ha elmegy, újra csak rem-
választanak el. Az ügyvédem is sürgött:
„Ajánljon neki valamit.” Nem! Egy percig vár-
janak, — kértem őket és behúzódtam a folyosó
végére.

— Na, most mutasd meg, Uram Isten, a ha-
talmadat, — gondoltam és egy percig erősen
imádkoztam. Akkor az egész fejemben érez-
tem, hogy az asszony bele kell egyezzen min-
denbe. Visszamentem a terembe. És kérem, az
asszony jött, szemét ráemelte, egészen sápad-
tan, mintha nem is tudna magáról.

Mindenbe beleegyezett. Elválasztottak hon-
nunkat.

Mikor kiléptünk, a rokonai rátámadtak. De
mindenkinek azt mondta, hogy nem tehet ró-
la, mintha csak valami huzta volna és paran-
csolt volna neki. Így mondta. Mi lehetne ez
egyéb, mint Isten? És így volt az még máskor
is. Az állásomra is többen pályáznak. Vasár-
dikták, fajmagyarok, furfangos zsidók, de csak
nevetem őket. Előre megmondtam nekik: jól
vigyázzatok, mert én nem földi fegyverekkel
dolgozom. Csak egyszerűen megfogalmazom a
kérdést: így, meg úgy, ezt meg azt tegye az
Isten és olyan zavar támad köztük, hogy hol-
tuk napjait megemlegetik. Vagy talán nem
hiszik, hogy ilyen csodákat tesz Isten? — kér-
dezte szigorúan.

— De hiszem, — mondtam, — ezekkel az

Milyen gyönyörű fehér fogak van!

Rövid időn belül már meg fogja
állapítani, hogy KOLYNOS ra-
gyogó fehérséget ad fogorának,
melyhez hasonló közönséges fog-
pasztával sosem fog elérni. Finom
habja behatol a legkisebb foghezagok-
ba is és eltünteti a fogakon levő sár-
ga foltokat és lerakódást. A KOLY-
NOS fogkrém soha nem támadja meg a
fogzománcot. Kezdje meg már ma a
KOLYNOS használatát, — 1 cm.
hosszu darab száraz fogkefére nyom-
va, naponta kétszer használva, azon-
nal észlelni fogja a hatást: fehér és
egészséges fogak, rózsaszín foghús.
Vegyen még ma egy tubus KOLYNOS
fogkrémet.

átható szemekkel, ezzel a nagy meggyőződés-
sel, ezzel a hihetetlen akaraterővel csodákat
művel az Isten maga által is. S az asszonyról
is hiszem, hogy mintegy hipnózisban, így cse-
lekedett.

— Igen, kérem, négy ellenségem már a po-
kolban van, — mondta és lelkesen nevetett.
Szép fogai fehéren vakítottak ki kormos ar-
cából: két gyöngyör. Nagy, értelmes szemei
lobogtak. Az egész arc csupa mozgékony, csu-
pa akarás.

— Igazán szívből sajnálom, — mondtam ne-
ki, — hogy a mennyországban nem találko-
zhatunk. Nagyon szívesen eldiskurálnék ott
egy pár évmilliót önrel. Sajnos azonban, va-
lószerűleg az ellenségei közé kerülök.

— A mennyország itt lesz a földön, —
mondta.

— Ugy? — fordultam felé meglepetten, —
de hiszen akkor végeredményben egy nevező-
re jutottunk. Én is azt mondom, hogy itt kell

hogy legyen a mennyország a földön. Csak az
utat látom másnak, mint maga, amelyik odáig
vezet bennünket.

— Tessék eljönni egy prédikációra, én a vi-
lágban mindenre feleletet tudok adni.

— Az nagyszerű, — lelkesedtem, — akkor
legyen szíves mondja meg, hogy vajjon miért
füstöl a konyhakályhám. Dolgozott rajta la-
katos, kályhás, kéményseprő és semmi ered-
mény. Már fáj a szemem a sok füst miatt. Hát
erre válaszoljon!

Szomorúan rámnézett.

— Kitér magából a materialista, — mondta
és megvetően legyintett a kezével.

Igy mondtam a kéményseprő. Aztán ceruzát
vett elő és felírta a címet.

— Kezécsókolom, — bucsuzott és sajnál-
kozva végignézett rajtam. Lelki szemeivel va-
lószerűleg már látta a gyehenna tűzét, ahogy
magasan felcsap körülöttem, azonban remé-
lhetőleg — füst nélkül.

A hollywoodi nagy csőd kulisszái mögül

Newyork, február 24.

Hollywood halódó aranyvilága mosta-
nában özönével szolgáltat újabb és újabb
szenczációt, de ezek a sokszor megdöb-
bentő és gyakran nagy port felverő hírek
távolról sem a szokott régi pikantiák.
Ma már nem Chaplin válási és szerelmi
botrányai, vagy Clara Bow hírhedt orgiái
keltenek kinos feltűnést, a film koroná-
zatlan királyi párjaul kikiáltott Fair-
banks-Pickford-duóválási afférjának
újabb fordulatai sem érdeklik ma már a
tömegeket. Hollywood, a régi, a maga
króziusi kincseivel, álmodott és hazug
édenével, Potemkin-csillogásával, szerel-
mi posványával és házszoba-intimitá-
saival ma már a múlté. Ezt a multat
azonban még likvidálni kell, a romokat
eltakarítani és felszámolni a csődtö-
meget.

Ez a munka folyik most, idestova más-
fél év óta és ennek kapcsán vetődnek
fel színre olyan újabb és megdöbbentően
érdekes adatok, amelyeknek apró mo-
zaikkockái összességükben Filmország
gazdasági összeomlásának igazi képét
adják.

NEM A HANGOSFILM. HANEM
AZ OKTALAN PÉNZPOCSÉKO-
LÁS ŐLTE MEG HOLLYWO-
DOT

Hollywood csődjé még ma is úgy él a
köztudatban, mint a talkie, a hangosfilm
által fölidézett kataklizmus, holott a va-
lóság az, hogy a hangosfilm keltette álta-
lános fejtelenség csak közbenő esemény
az amerikai filmgyártás válságának ut-
ján. Maga a válság sokkal régebb keletű
és visszanyúl az időkbe, amikor
még játszva ölték bele százezreket, sőt
milliókat egy-egy film elkészítésébe.
Amerika egén akkor még a „Prosperity”
aranygyapja ragyogott és a Wall-Street
urai szívesen fektették pénzüket a film
bussiens-be. Mert azt talán mondani sem
kell, hogy Amerika bankárvilága tartotta
a lelket Hollywoodban is. Természetesen,
a busás haszon reményében.

Hét-nyolc évvel ezelőtt mutatkoztak
először olyan jelenségek, amelyek miatt
a pénzemberek bizalma meggingott Holly-
wood iránt. Még nem voltak százezeres
deficitek, elértéktelenedett részvények,
elneptelenedett stúdiók és munkanélküli
sztárok, csak éppen az történt, hogy a
„filmcorporation”-ek kezdtek egyre ke-
vesebb osztalékot fizetni. A gyengebb
profit láttán azok az erők, amelyek
keresztül a Wall-Street aranya Newyork-
ból Hollywoodba szivárgott és ömölt,
kezdtek elcsékesedni, hogy végül telje-
sen elapadjanak.

Ekkor még nyoma sem volt a hangos-
filmnek, ezt csak évekkel később a csőd

szélén álló Warner-gyár „hozta ki” vég-
ső kétségbeesésében, hogy a szenzációs
ujdonsággal lendítsen zilált helyzetén.
Az amerikai filmgyártás főként azért ju-
tott válságba, mert horribilis tőkéket ál-
doztak olyan filmek elkészítésére, ame-
lyek lévén az amerikai mentalitás kife-
jezői, (cow-boy és gangster-romantika
stb.), az európai piacon „nem váltak be.”

Amerika, az üzleti gondolkodás hazá-
ja, a mindenható dollár göggyével moso-
lyogta le a filmben szívet, művészetet
reklamáló Európát. „Nem elég művészi
a „gyártás”?... „Még több dollárt bele!”

Uncle Sam összevetésztette a szívet a
zsebbel. Vesztere, mert a Wall-Streetről
csapolt dollármilliók szétfolytak a holly-
woodi stúdiók között és nem kamatoztak
többé. Sőt nemsokára fölütötte fejét a
deficit, a fizetéseképtelenségek sorozata,
amit nem akasztott meg, csak inkább
siettetett a „talkie”-re való áttérés. Az
azonban, ami mostanában Amerikában a
hangosfilm körül történik, már külön fe-
jezet, amely alig van kapcsolatban Hol-
lywooddal, hiszen a stúdiók legutóbbja
Newyorkba költözött.

Hollywood aranyapja leáldozott és a

GYORY DEZSÓ:

AZ EMBER TRAGÉDIAJA, LEGUJABB SZIN

(Lucifer miniatűr-Napoleon maszkban, fekete talárban, nyakán sárga arany-
kereszttel, Ádám kopott városi bundában, aktatáskával, állnak a hídfőnél. A
tulsó parton falanszterszerű épület ostroma, előttük feldöntött villamoskocsi,
szuronyos csapatok menetelnek.)

Ádám: Ah, élni, élni, milyen borzalom,
a megbolydult Európa őrhelyén.
Hol a kedély s hol itt a béke, rend?

Lucifer: No, látod, polgár, végre ébred ezsz,
és gondolkodni, tépelődni kélsz.
A sok szabadság az, csupán csak az,
ami bajt szül, mert tekintélyt rohaszt
és fennhéjázó szájalókat ad
a tömegnek, mely vakon beve szi,
s önértékében ellenállni mer.
Rend kell? Kedély? És béke? s újra rend?
Halló, parancsnok: Tűzet nyitni! (Ádámhoz) Nos,
figyelj tehát: Diktálok rendet, újat,
erkölcsöt, békést, polgárit, honit,
s aki ellenkezik, hát golyót neki.
Mi lesz, mi lesz? Ni, megtört a roham?
Gépfegyvertűz!! Kevés? Hát ágyukat,
kartácsot, aknát, páncélvonatot!

Ádám: (Közbe akar szólni.)

Lucifer: Mit? Gyereksobák, nők s mu nkáslakás?
s az anyák mellén csecsemő szopik?!
Ellenség, ki a rend élébe áll:
a rend nevében összelőni mind
s meglásd polgár, hogy béke lesz legott.
Tovább, tovább! Nincs kimélet s ha kell,
hombát az ágyba, tüzhelybe, hasakba!
(Ádámhoz) Lám mindjárt rend lesz,

Ádám: (felkiált) Nem, nem kell a rend!

Lucifer: Megőrültél? A lázadókhöz állsz?
Polgár, holond vagy?

Ádám: Nem, Ember vagyok.
Nem érted, állat, nem kell ez a rend!

EZEN TABLETTÁK

NEURALGINE

JURIST

*megriintetik
a leghevesebb
fejfájást*

bukott filmcézárak ellen indított perla-
vinák aktáinak számadatai bizonyítják,
hogy a nagy hollywoodi csődöt az okta-
lan pénzpocekolás, a fejedelmi szlárfi-
zetések és a filmgyárak igazgatóinak
horribilis jövedelmi részesedései okozták.

**TIZSZER ANNYI JOVEDELME
VOLT ZUKOR ADOLFNAK,
MINT AZ UNIO ELNÖKÉNEK**

Egy los-angelesi tárgyaláson például
kiderült, hogy amikor a Fox-társaság fel-
vásárolta a Metro-film részvényeit, ezen
a tranzakción a filmvilágban híres két
Schenk-testvér nyolcemillió dollárt kere-
sett provizóban! Ehhez tudni kell, hogy
a két Schenk közül az egyik: Joseph, az
United Artists fő részvényese, a másik
pedig: Nicholas, elnöke volt ugyanannak
a Metro-filmvállalatnak, amelynek rész-
vénypaketteit nyolcemillió dollárnyi ügy-
nöki jutalék fejében elköszvetítette a kon-
kurrens vállalatnak! Csoda, ha a Wall-
Street kivonta a tőkéjét Hollywoodból?

De vannak még más adatok is. A leg-
felsőbb bíróság a napokban tárgyalta
azt a pört, amelyet A. C. Blumenthal
nevű producer indított a Paramount-tár-
saság ellen, amelynek részvénytöbbsége
tudvalevőleg a zempléni származású Zn-
kor Adolf és Jesse Lasky kezében van.
A per során szóba került, hogy Zukor és
Lasky a Paramounttól 1929-ben, tehát a
szakmai válság kelles közepén egyenként
130.000 dollár fizetést vettek föl és ezen-
felül még 757.000 dollárt vágtak zsebre
haszonrészesedés címén!

Az ügyész: Krough C. Austin, ennek
hallatára felugrott és magából kikelve
kiáltott rá a két alperesre:

— Nem szégyelik magukat? Olyan jö-
vedelmet huztak, amely több mint tiz-
szerese az Egyesült Államok elnöke fize-
tésének!

Egyéb pikantériák is kiderültek a tár-
gyalás folyamán. Az egyik igazgató:
Kent R. Sidney, egy év előtt váratlanul
leköszönt állásáról. Kitünt, hogy ezért a
spontán gesztusért a vállalat 200.000 dol-
lárt fizetett neki. Az ügyész megkérdez-
te az egyik tanutól, hogy nem hallgatási
díjra kapta-e Kent igazgató a 200.000
dolláros „lelépést”, minthogy tulontul so-
kat tudott a vállalat diszkrét ügyeiről?
A bírő azonban nem engedte meg, hogy a
tanu válaszoljon a kérdésre. Ekkor az
ügyész felállt és egész sereg újabb tanu
kihallgatását kérte, mert — ugymond —
„bizonyítani akarja, hogy ez a rablógaz-
dálkodás juttatta a vállalatot oda, hogy
1932. év első felében tizenötmillió dollárt
vesztett.” A tárgyalást az újabb tanu
kihallgatása céljából elnapolták.

Ime, ilyen hírek járnak mostanában
Hollywood felől.

Kozma Béla

Egy magyar találmány jubileuma

200 éves a tajtékpipa

Egyik német szaklap hosszú cikkben
emlékezik meg arról az érdekes magyar
vonatkozású eseményről, hogy kétszáz
évvél ezelőtt került forgalomba a tajté-
kpipa s azt egy pesti polgár: Horváth Ká-
roly készítette.

Tajtékból faragott pipákat tulajdon-
képpen már kétszáz évvel ezelőtt is
gyártottak, de azok anyaga és külső esi-
nosítása alig különbözött az akkoriban
használatos gipsz-vagy cserép-pipáktól.
A tajtékpipa gyártásának kialakulása
Magyarországon történt meg. Ugyanis
egyik Andrássy gróf cselédje a tajtékból
kifaragott nyers pipáját véletlenül for-
ró viaszba ejtette s ott, ahol a viasz be-
szívódott a tajtékbba, megbarnult és szí-
vász közben borvörös színűvé szépült.

Az a felismerés, hogy a forró viasz-
kal kezelt tajtékpipa szívas által színét
állandóan változtatja s legtöbb esetben
ez a különös színátalakulás műtárggyá
emeli a tajtékpipát, olyan jelentős he-
lyet biztosított számára, hogy azóta
egyetlen más anyagu gyártmány sem
tudta kiszorítani.

A művelődéstörténészek megállapítot-
ták, hogy az első magyar, aki pipázott,
Báthory Kristóf volt. 1526-ban ajándék-
ba kapott a törököktől egy pipát s ezzel
kezdődött el Magyarországon a pipázás.

A tajtékpipa elterjedésére jellemző,
hogy mintegy 100—150 évvel ezelőtt, mi-
kor Pestnek alig 30.000 lakosa volt, már
16 pipafaragó és 23 pipakereskedő mű-
ködött.

**Szépnek lenni nem
művészet, de művészet
a szépséget megtartani!**

Minden nő szép akar lenni,
Minden nő szép lesz, ha a
„LA REINE DES CREMES”
nevű csodálatos készítményt
használja, amely megtisztítja és
frissen tartja arcborét.

**La reine des crèmes
PARIS**

Bokréta fiatal költők verseiből

FRIGYES MARCEL (Nagyvárad):

A G Y Á R

Reggel 8-kor indul a gyár.

A gyár.

Reggel 8-kor
szirenák hangján,
motorok szíján;
felzug a gyár.

A gyár.

Nap, mint nap
Reggel nyolckor
2000 lóerő,
2000 ember:

4000 kéz,
4000 láb
munkába áll

és zug
és dohog
és sikolt
a gyár,
a gyár,
mely 2000 lóerőt
vigan zabál!

Nap, mint nap
zugnak a gépek:

2000 lóerő,
2000 ember:
4000 kéz,
4000 láb
csak tovább!
csak tovább!
futószalag

nincs megállás!

hol van ma állás?

munkabér!

munkabér!

A drótfűző belesikolt:

eh! — mit ér!

eh! — mit ér!

gyerünk tovább

nincs megállás,

nincs hátfájás

és rossz tudó,

nincs idő

egy percre sem

s ha zsiabb a láb,

csak tovább,

hajrá, tempó! ...

Szalad a szalag,

szalad az élet,

gyenge a béred,

a munkabér

mit sem ér:

2000 lóerő

2000 ember:

4000 kéz,

4000 láb

csak tovább,

csak tovább!

Sikolt, dohog, zug

a gyár,

a gyár,

mely nap, mint nap

2000 emberből zabál!

Es mégsem jut falat kenyér a szádhoz;
Mire leszáll az est fűjön és szürkén.

Az est nem hoz békét s az éj nem ad ál-
mokat.
Virrasztva vergődsz izzó parázs-párnán.
Letört őrszem gyehennás inség-vártán,
Nem várod a reggelt, mely hazug és ál-
nok.

Már nem hiszel az enyhe sugaraknak!
Hiába kacag rád a Nap új hitet;
Már hitetlen vagy. Pogány vagy. Nem
hiszel.
Jaj neked, ki már nem hiszel a Napnak!

Botár Béla (Székelyudvarhely):

Ének utódomhoz

Óh, elmúlt szerelmem tündérálma,
Óh, foltozó, szép bágyadt olvadás...
A kihalt sétányon jaj, ki járna;
Ha elmulnék, — nyomomba jönne más?

Hiszem s szeretném, ha erős lenne,
Ahol megtörtém; Ó ne törne meg —
Es ne sína soha esteletem.
Ha az égen egy c illag megremeg.

Óh, ha nem lenne Ó is átkozott,
Lenne dalos, vigkedű, szép legény...
Es dala, kedve ne állna meg ott:
Ahol megállt, elnémult az enyém.

Szeretném, ha soha nem égne,
Ha szíve nem mozdulna soha;
Még akkor sem, ha szemébe nézne,
— Ugy, mint nekem — az Almok-Az-
szonya.

Óh, elmúlt szerelmem tündérálma,
Óh, foltozó, szép, bágyadt olvadás...
A park-sétányon utódom áldoa;
Kisért a régi, legszebb pallomás!

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegsé-
gekben szenvedők részére. Ára 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Az arcom tiszta, mosolyos gyermekarc-
vált:

keresett megértő, szelíd ember-arcot,
keresett puha, simogató kezeket,
keresett szerető testvér-embereket —
és látott
eltorzult, gyűlölő arcokat,
nem kapott
meleg simogatásokat.
Az arcom most bus, megbánó és néma.

Detrehemy József (Bukarest):

Erőtlen ösztönzés

Váltód lejár s nem lehet prolongálni.
A szerződés megszűnik s nem bírsz fi-
zetni.

Az élet rövid, sietni kell, sietni,
Nem alélt karral tehetetlen állni.

... Loholsz is rogyásig, hiába fűgén.
Kában és kergén kapkodszt fűhöz-fához

Adám Zsigmond (Kolozsvár):

Önarckép

A szemeim szépek és csillogók voltak:
Látni akarták az Olasz-Kivierát,
Nápolyt, Párist, Rómát s a Helikont,
látni akartak nemlátott szépségeket
és láttak
gyárakat, munkást és robotot.
Nem láttak
csak véres kenyérharcot.
A szemeim most üresek és busak.

Az ajkaim épek és tüzesek voltak.
Izlelvi akartak jóízű borokat,
csókolni akartak istennő-arcokat,
csókolni akartak baráti arcokat —
s csókolnak
szennyes, utcai-lányokat.
Nem kaptam
soha érdemes arcokat.
Az ajkaim most sirók és fanyarak.

Halk riport:

LISZTNÉL WEIMARBAN

Egy koratavaszi látogatás Liszt utolsó otthonában, virágok, egy néma zongora, Carmen Sylva verse, Nagy Frigyes kottája és IX. Pius pápa ajándék-órája a weimari muzeumban

Weimar, február 24.

(Kiküldött németországi tudósítónktól.) Ahitatos tisztelettel lépem át annak a háznak a küszöbét, ahol a legnagyobb magyar muzsikuss, Liszt Ferenc élt és alkotott. Itt, a nagyszerű őspark legészén, ahol az öreg Goethe léptei vesznek el a multak szárnyán a fübe, itt, ahonnan egy Nietzsche eszméi hatottak át egy századot, ahonnan Herder szavai s egy Bach muzsikája szállt orgonázva fel lesten kék égbe, ahová a zenik alkotni s teremteni jöttek, ... itt élt s ide jött meghalni Liszt, a muzsika örök, kóbor vándora.

A weimari parkban egy kő-Liszt áll sziklán, kezében kottatekercsel s hirdeti al ángész és tehetség örökkévalóságát.

gát, de a „Hofgärtneri“ szegénységében egyszerű kis lakja csak a multról beszél, még nem hirdeti a jövőt. Ez a csodás kis ház miniatűrje a multnak... itt megalltak az óramutatók, az idő, a kor s a mi Liszt Ferencünk szelleme él s jár még mindig ebben a házban, ahol a naptár még ma is 1886-ot mutat. Itt nem tudnak arról, hogy Liszt végleg bevonult abba az aranykönyvbe, amelyben csak a szellem koronázatlan királyai pihenhetnek meg, itt nem tudnak arról, hogy Liszt Ferenc földi teste immár majdnem 50 éve porlad egy számára mindig csak idegen maradó Bayreuth földjében, hogy ezek a csodásan s emberi jóságukban mérhetetlen kék szemek nincsenek többé... egy ház, egy elvarázsolt sziget a XX. század véré-

től és gyűlölettől izzó tengerén, ahová még ma is a multak szelleme jár vissza s várja a muzsika legnagyobb mesterét.

Profán mindenki, ki a falak közé lép, mert ki is tudná magát Liszttel, a művésszel, vagy akár Liszttel, az emberrel is összehasonlítani, ki tudja megérezni, kinek szívében csendül fel az a muzsika, melyet ezek a falak egy évtizeden át szívtak oly sóvár gyönyörűséggel magukba? Ki lesz az a varázsló, aki ezeket a hangokat újra életre kelti, a rideg tégláktól számonkéri... s akkor mi, magyarok, ide fogunk zárakodolni, itt fogjuk lelkünkbe lsten legcsodásabb orvosságát csepegtetni, itt fogunk az élet fájdalmait és kínjai között egy percre megpihenni.

LISZT SZELLEME A RÉGI BUTOROK KÖZÖTT

Kora tavaszi napfény, százados fák ölelik körül ezt a házat. Három kis szoba, köztük az egyik csak kamrányi, fogadta be 1869-től 1886-ig Liszt szellemét. Az első szoba, ahová belépünk, a dolgozó- és fogadószobát egyetítő szalon. Nem sok benne a butor, de mindegyik darab egy emlék, mindegyiknek külön története és jelentősége van. A karosszéknek puhák s lágyan fogadják be a kifáradó testet, a képek mind olyanokat ábrázolnak, akik Liszt életében szerepet játszottak, vagy a nagy mester barátságát élvezhették. A könyvek értékes, komoly fölhangok, de még a legapróbb csecsebecsek is éreztetik közüket Liszt Ferenchez. Az íróasztal fakuló lapján a kedves tanítvány s bizalmas Hans von Bülow, Kosima későbbi férje pillant a látogatóra, az álló óra beépített hőmérője a betegeskedő maestro egészségét szolgálta éppugy, mint azok a vastagtáblás kettős ablakok, melyeket az aggódó Károly Ágost nagyherceg építtetett be külön, Liszt minden ellenérve dacára is. Egy kis secrétaire, lábainál az 1867-es Larousse-lexikonok magyarázzák céljukat: Grand Dictionnaire Universel Du XIX. Siècle; fölötté pedig az a híres Beethoven-kép, melyről az emlékeztetés monda azt jegyzi fel, hogy midőn a gyermek Liszt Ferencet otthon apja egyszer tréfálkozva megkérdezte: „Hát te mi akarsz lenni?“, a fiatal Ferenc (mily csodálatos megérzése s varázsa a jövőnek!) habozás nélkül s bátran apja szeméi közé nézve mutatott fel Beethoven képmására: „Ilyen!“

Egy eleárgult fotográfia ábrázolja Lisztet a Hofgärtneri ablakában: A kép értéke megfizethetetlen s dacára a minden nyáron szabályosan felbukkanó, mindent összevásárolni akaró amerikai és angol „gyűjtőknek“, eddig még nem sikerült érte olyan árat kinalni, amiért az aacheni professzor, Peter Raabe, a weimari Liszt-bizottság elnöklő feje, legfőkétebb ritkaságát odaadná. A koromfekete Beethoven-zongora alatt kerekén guruló kottatartó. A beteg Liszt ferenc tanítványai és barátai mindent átalakítottak, kerekével látták volna el talán még a tintatartót, tollat és kottapapirost is, hogy csak ezzel is megkíméljék s megkönnyítsék a legjobb, legerősebb mester élete utolsó napjait.

Ugyanebben a szobában a zongorán kívül még egy kis lbach-harmónium is áll, ezt Liszt utolsó születésnapjára kapta a gyárostól ajándékba; fölötté dus gobelinű faldisz, egy női tanítvány többéves munkája Szent Erzsébet legendájának néhány képével s az első fuvola-andante mod. dolcissimo motívumának hangjegeivel. Nem kevésbé szép és festői a kis pihenő-pad tarka párna-halmaza, az egyiken Liszt nemesi címerének Pegazus-paripája. A szoba másik érdekes színtöltője a virágokkal teli, szébbnél-szebb cserépek sora. Mint vezetőm mondja, nyáron a női látogatók szinte kivétel nélkül mind virágokkal a kezükben jelennek meg Liszt egykori otthonában s ilyenkor az egész kis lakás olyan, mintha darabja lenne a melléte elterülő parknak.

A fogadó-szobánál egyszerűségében még jóval tulsez a belőle nyíló kis hálókamra. Egész butorzata egy faágy, Liszt védőszentjének, Assisi Szent Ferencnek képe, egy szekrény, két szék, mosdó s melléte egy apró zongora, amelyet a nagy zenész utazásainál mindig magával vitt. Ennek a zenei instrumentumnak fő

érdekessége, hogy néma s megsárgult bilentyűi csak alig hozhatók mozgásba. Célja az volt, hogy rajta Liszt mindenütt kézügyességét gyakorolhassa, de amint a feljegyzések is tanúsítják, Liszt Ferenc utazásainál, „gyakorlás“ közben nem egyszer feledkezett meg tulajdonképpeni céljáról s lázas sietséggel felugorva melőle, kezdte hirtelen feljegyezni lelkének a mások előtt csak néma maradó, de neki annál többet mórdo zongorából kitörő dallamait.

Az ágy fákó paplanán Károly Ágost monogramja és nagyhercegi koronája, a szürke márvány-lapos mosdó pedig olyan egyszerű, mintha nem is Liszt, hanem csak a szolgáljaé lenne. A vizeskorsó éppugy csak olcsóbb fajta porcelán, a szekrény pedig, amelyben most öt lakat alatt őriznek eredeti Liszt-kéziratokat — a legköznapibb asztalos munka. Azok, akik valaha is Lisztet megvadták, — s ebben nyilván Wagnerrel tévesztették össze — hogy luxus-lakásokat tartott s különcös volt, azok ide jöhetnek meggyőződni s nem csak látni, hanem tanulni is.

S amit most látunk, azok kincsek. Liszt Ferenc relikviák, emlékek s sikerek tanúi. Néha szinte mulatságosan jelenték-

Ahogyan a karikaturisták látták

Itt van azután Liszt Ferenc a karikaturista tollában. Bettina von Arnim mely humoru és finom grafikájú születésnapjatekerése nagy, magyaros betűkkel hirdeti; el-jen, azaz éljen Franz Liszt; alatta hangjegyek szárán himbálózó amorettek, — az egyik éppen nagyot üt a másikra... egy harmadik pufóképű pedig a magas Cé-re kapaszkodik fel éppén, vagy például az ismeretlen rajzoló hangjegyei, akik katonáknak öltözve indultak neki, hogy az ellenséges hangvárat hangjegy-lövegeikkel s bátor millitárizmussal vegyék be: „Der General Bass wird durch Liszt in seinen festen Linien überrumpelt und überwunden.“

Berlioz egyik levele aggódva érdeklődik Liszt egészségi állapotáról. A francia nemzet becsületrendet, IX. Pius pápa csodás aranyórát ajándékoz Lisztnek, óra számlapja színezüst, a külső tok pedig az ötvösművészet valaha is látott egyik legszebb darabja. Itt vannak azután a spanyol kitüntetések; III. Napoleon óriási ezüst cigarettakosara, amelyhez azonban Lisztünk a cigarettát nemcsak, hogy a „Zigarettegeld“-ből, de élete utolsó éveiben már vagyonából sem tudta összeszedni. Értékes történelmi darab Nagy Frigyes eredeti s legbecesebb hangjegykézirata, a „Flötenkonzert in Sanssouci“, ez a porosz császári család ajándéka volt a magyar művészeknek. Beethoven pedig, aki életét Lisztnél szintén nem sokkal jobban fejezte be, legnagyobb kincsét s azt amiye csak ennek a kifosztott, szegény öreg Beethovennek volt s még megmaradt, adta: a Missa Solennis örökbecsű partitúráját.

Liszt örökanyja névjegye „Mme Liszt“ is itt fakul az egyetlen, róla készült daguerrotyp mellett, emitt pedig Liszt különböző kézügyességei bronzban, márványban és gipszben. A furcsa sétabotgyűjtemény (van belőle vagy 52 darab!) melyből azonban a mester büszkeségből élete végéig sem használt egyet. (Értelhetlen okból, majdnem minden születés-

telen olcsó vásári darabok, máskor meg nehéz ezüstjei és aranyai annak a Liszt Ferencnek, aki életét szegénység és magarahagyatva fejezte be. Itt, ebben a muzeumban berendezett tulzsfot szobában áll Liszt lakásának negyedik zongorája, egy remekbe készült Boisept-hangszer, tetején most üveg alatt Carmen Sylva, a költő lelkű román királynő Liszthez írt sajátkezű versével. Címe „An Franz Liszt“ s első strófája, melyben benne van egy asszony szíve és legtisztább rajongása, Liszt életének egész tragikuma, így szól:

„Von Seelengröße überragt
So steht dein Genius, oh Meister,
Vor Opfern hast Du nie gezagt,
Du aller Schöpfer freier.“

A pergament mellett a königsbergi egyetem tiszteletbeli doktori diplomája:

„Ab Ordine Philosophorum
Vivam Celeberimum
FRANCISKUM LISZT
Hungarum
1842“

napjára mégis ezeket kapta.) Az öblös uti-kulacs, itt pihen a mindig mélyen vallásos pianista halványárga elefántcsontfedél, pápamegáldotta imádságos könyve mellett, jobbról töle d'Agoult grófnő és Wittgenstein hercegnő miniatűrjei, Liszt Ferenc fekete bőrbe kötött utleleve, az utolsó napokban hordott bársony művészakabát, a mester apróbetűs kezeirása a 23-ik zsoltárban; fehér, sárga és halványkék papírokon Liszt jegyzetei éppugy nem hiányoznak, mint Viktoria angol királynő, a nagy „Queen Viktoria“ ajándék-szobor képmása sem. (Presented to Dr. Franz Liszt by Queen Viktoria of his visit to Windsor.)

Érdekesekek a remek kivitelű karmesterről pálcák s különösen két ébenfafaragásu, ezüstnyelű, ismeretlen nő-hódolótól ajándékozott „tactier Stock“-ok, Rietschelnak a weimari Goethe-Schiller szobor alkotójának nemes művészetű Liszt relíeffe, Schuman és felesége levelei, Liszt evőeszközei és tubákos szelencéje, száz meg száz apróság... végül, igen, ezek is itt vannak... sok, sok hol szomorú, hol rajongó szerelmes-levele, — egy nagy muzsikuss arany szívének el-sárguló dokumentumai.

Magyar vonatkozásokat alig találtam. Munkácsy Kolpachban festett Liszt-portréja — a mester utolsó képmása — eléggé gyenge reprodukcióban, néhány magyar név hosszas kutatás után a kitett vendégkönyvben s végül az első s egyben utolsó, itt — a hivatalos Liszt-muzeumban — látható magyar kitüntetés: a Lipótvárosi Kaszinó (!) 1911 október 23-i centennáriumi átírata. Ennyi. Egy darabbal sem több, vagy kevesebb.

Mégegyszer körüljáróm Liszt Ferenc

MOST EGÉSZSÉGESEK

és a nadrágjukat szaggatják! De hagyjuk csak őket, mertez sokkal jobb, mintha hűléssel az ágyat őriznék! Az előrelátó anya azonban idejében gondoskodik betegség esetére és — főként az átmeneti időszakban — mindig van házában Kresival. Az első köhécselésnél azonnal Kresival-t ad begyermekének, mert tudja jól, hogy a Kresival a köhögést és hörghurutot gyorsan és biztosan meggyógyítja.

KRESIVAL CSAKIS A BAYER-KERESZTTEL VALÓDI!

hajlékának minden zugát, darabját. Egy egész délutánt töltöttem itt el édes-bus meghatottsággal. Fáj ettől a világ zajától és nyomorúságától messze különváltan élő kis laktól elbucsznom, fáj, ettől a, ha sokan tagadják is, de: nagy magyar emléktől újból kiszakadni. Egy könnyecseppel szememben lépek ki ismét az utcára; az emberek gondterhelt arcával, kárörvendő mosollyal, vidáman, vagy szomorú könnyűvel haladnak el a szent ház előtt... nem tudják, hogy itt egy nagy magyar lángelme élt és szenvedett...

Doros Ferenc.

SZÁMLAMÁSOLATOK HELYETT FOTOKÓPIÁKAT KÉSZITENEK A NEWYORKI IRODAÜZEMEK

A newyorki nagy irodaüzemekben a nap-nap után készülő sokezer számláról nem másolatot készítenek, hanem egy kisméretű fényképet. Erre az újításra helymegtakarítás miatt volt szükség. Ugyanis az amerikai drága házbérek következtében minden talpalatnyi helyet gazdaságosan kell kihasználni s ez a módszer megfelelőbb, amennyiben 4000 számla másolata alig száz négyzetmilli-méter helyet igényel.

Erre a célra egy különleges fényképezőgépet áll rendelkezésre, mely az iratgyűjtő-kosár széléhez van erősítve. Amikor egy-egy számla a kosárba hull, megmozgat egy érzékeny kart, amely a fényképezőgépet bekapcsolja s az érzékeny filmszalagra két kép rögződik le. Az egyik fotokópia a könyvelőségé lesz, míg a másik a vállalat pánccsaszékébe kerül.

Páris verekszik, de diktálja a divatot

Délutáni sportkosztüm kockás és mintás selyemből

Még mindig uszályos az estélyi ruha

Mialatt Páris utcai politikai tüntetésektől hangosak és a legszélesebb rétegek, ugyiszlóval mindenki a politikai harcok izgalmainak él, a divat, — amelyet mégis csak Páris diktál, akármennyire igyekszik is Amerika és Berlin magához ragadni a vezetést — az utóbbi évek stílusának olyan csúcspontjára ért el, hogy ezt csak a leggondtalanabb, legbékésebb időkben tarthattuk volna lehetségesnek.

A divatművészek, mint szobrászok egyéni és nagyvonalú kompozícióval, de egyúttal mint festők is meglepő, különleges, harmónikus és egyszerű színösszeállítások segítségével arisztokratikus stílust hoztak létre.

Az estélyi ruhákat a legelőkelőbb, legnehezebb anyagokból készítik. Minden egyes toalettnak szabásában meglepő és más pikantiát találunk. Mulatságos és egyben általánosan jellemző, hogy az estélyi ruhát a tavalyi szövet, sport- és utcai-ruha sémájára építik fel, egyszerű, sima, majdnem „sportszerű”. A széles angol vállakat szintén átvették. A hangsúly a profilsiluetten van. Néha a legabszurdabb ellentétet hozzák ki a ruha eleje és hátrésze között.

Láttunk egy fekete-fehér kockamintás diner-toiletet, nehéz szatintból, amely elől teljesen simán esik le bokáig, hosszú ránc és dísz nélküli ujjal, derékban keskeny öv fogja össze, magasan pubi-kör-gallérban zárul, viszont hátul hirtelen a legmerészebb dekoltázsba szalad le, szabadon hagyva a hátat.

Egy másik, fényes fekete bársonyból készült, amely szigorúan takarja le az egész alakot, raglanszabásu ujjal a nyakat és széles sál fedi, de hátul derékig lefutó, szízen kivágott.

A kepp gyakori, de új formában. Elöl rövid, hátul mélyen leesik, egyenes szabadon ög darabból áll, az alak felső részének hátradőlő vonalát, az új profilsiluettvonalát hangsúlyozza. Az alak hosszú és karcsu, a hosszú, gyakran uszályban végződő ruhában, amely saját súlyánál fogva szorosan simul a csipő vonala köré.

A bő ujjak, a ruha felső részének gazdagsága, mintegy hátrahúzni látszik az alakot. Ugy tűnik, mintha szemben fújó tavaszi szél duzzasztaná az ujjakat és a vállkörüli díszítést.

Az ujjak néha ráncatlanul simák, más-
kor csak a kézfejtől a könyékig, viszont
azonfelül bővebb és bugyosak. Szép az az
ujj, amely a vállon alul hirtelen zacskó-
alakúan szélesedő lesz, lassan szűkülve
könyéktől kezdve már követi a kar for-
máját. A másik ruha ujjatlan, széles és
mély hátkivágással a derék felé egyre
keskenyedő, laza, lebegő fodor keretezi,
amely úgy lebeg az alak mögött, mint
két nagy angyalszárny.

Az érző, vergődő, melegszióú asz-
zony lelki keresztmeiszelét adja

A MODENAI ORVOS

Castano-Kőszeghy
Marianne

finom és izgalmas regénye

EZ A REGÉNY FEBRUÁRI AJAN-
DÉK-REGÉNYÜNK ÉS AZT LA-
PUNK MINDEN ELŐFIZETŐJE
ÉS OLVASÓJA 4 LEJ KEZELÉSI
DIJ BEFIZETÉSE ESETÉN MEG-
KAPJÁTJA.

Megint egészen más és egyben gyö-
nyörű ruhát láttunk nehéz fekete szatin-
ból. A földig érő uszály alkotta széles
talpazaton, mintegy fekete ércből öntve
áll az alak, a csipő körül keskeny és
karcsu, a kézfejtől kezdődően a kar is
feketébe burkoltan csatlakozik a testhez.
Vállon alul hirtelen vízszintes vonalban
végződik a ruha, mintha a fej a szabad
váll és nyak, fehér márvány mellszobor
lenne fekete oszlopra helyezve. Széles
pánt a nyak körül keresztbe futva tartja
a ruhát.

Az ujjak néha még szörme, róka vagy
majomprém intárziákat is viselnek bő
részeiken.

Sportkosztüm-kisestélyi is van. Szürke
szatin szoknya, ugyanolyan ujjatlan

mellény, alatta ezüst-lamé blúz, hosszú
ujjakkal, nagy csokorra kötött sállal a
nyakán. Maguk az anyagok is sportszerű
mintákat mutatnak, nehéz selyemből,
kockás parkett-mintákat.

A sziluette profilban hátrafelé irá-
nyuló tendenciáját a frizura is követi,
elől és a fejtetőn sima, csak a hátsó fején
rendeződik dus fürtökbe. A fejdísz is
mintha hátrahúzni igyekezne a haját.
Természetes, hogy a sport-estélyi toalett-
hez kalap tartozik. Karimás, hátracsá-
pott formában készülnek, gyakran toll-
díszít viselnek, köcsag és struccdíszeket
is láttunk.

Sportszerűsége ellenére egészen nőies
az idei divat, disztelen, néha merész, de
mindig előkelő.

Kozmetika

Rovatvezető: Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A helyi fogyás

a tavasz közeledtével ismét időszerűvé
válk. A tél folyamán ugyanis könnyen
lehetett az esetleges itt-ott jelentkező el-
hízódást a vastagabb kabátokra és még
vastagabb bundákra fogni, tavaszra
azonban ez a nem túlságosan megfelelő
kifogás is elesik s a nők kénytelenek va-
lódi alakjukban megjelenni az emberek
szeme előtt.

A tél különben is rendszerint megnö-
veli a test hájrtegeit. Az ilyen természe-
tű hízás ellen még a sport sem igen segít,
mert jóllehet az erős testmozgás a fele-
legesen lerakódott szövetrétegek jórészt
izomszövetekké alakítja át, ez azonban
mégis csak azoknak a testrészeknek törté-
nik meg, amelyeket az illető sport éppen
foglalkoztat.

A test többi részein viszont a hár an-
nál erőteljesebb fejlődésnek indul és ez
okozza aztán nagyon gyakran az alak
összhangjának megbomlását. Nem szabad
ugyanis figyelmen kívül hagynunk azt a
megfontolást, hogy az egyenletesen kö-
vér test távolról sem tesz olyan rossz be-
nyomást, mint az aránytalanul hajas
test, mert az egyes testrészek fejlettsége

között lévő különbség sokkal hamarabb
szembetűnik, mint magának az egész
testnek talán a szokottnál is nagyobb hu-
sossága.

Természetes, hogy a rendesenél jobban
elhízott asszony, még ha e hízás az egész
test felületén arányosan oszlik is el, szin-
tén rá van utalva a szakorvos segítségé-
re, ha testét egészséges karcsúságában
karja fenntartani, de az aránytalanul
meghízott nőnek számszoros szükségé-
re van az orvosi beavatkozásra.

Mert az egyenletesen elhízódott test
kellő arányokra való visszavezetéséhez
néha talán elégséges az orvosi felügyelet
és folytonos ellenőrzés melletti keresztül-
vitt diéta (noha ez a diéta egymagában
rendszerint nem vezet a kívánt ered-
ményre), ám a diéta egymagában soha-
sem okoz megfelelő fogyást akkor, ha
csupán egyes testrészeknek a többi test-
résszel arányban nem álló elhízódásá-
nak eltüntetéséről van szó.

Ilyen esetekben okvetlenül szükség van
a kozmetikus orvos másirányú beavatko-
zására is. E beavatkozásnak természet-
esen magátólértetődően a beteg állapotától és

THERMOGÈNE
meleget fejleszt és leküzd a
köhögést, légcsőhurutot, grippeket, a
reumát és idegfájdalmakat.

Használati utasítás: A Thermogène-t
a fájós helyre tenni és ügyelni, hogy a
vatta feszesen a bőrön feküdjék. Erősebb
és gyorsabb hatás elérésére elegendő, a
vattát egy kevés vízzel vagy szesszel
megnedvesíteni.

Vezérképviselő: I. DILLAN
Bukarest, str. Pitar Mog, 4

A világ összes gyógyszeráraitán és
droguériáiban kapható.

a lefogyasztani szándékoló testrészt mi-
lyenségtől függ. Mint ahogy az általá-
nos fogyáshoz az orvos a beteg egészségi
állapotától teszi függővé az előírandó
étrend összeállítását, éppen úgy a helyi
fogyasztáshoz is azt az eljárásit módot
választja ki, ami a páciens életkörülmé-
nyeinek megfelelően a legjobb eredmén-
nyel kecsegtet.

Igen szép eredményeket lehet elérni
mechanikus eljárási módokkal, mert az
elektromos masszázsgépek, kellő fel-
ügyelet mellett alkalmazva az általános
egészségi állapotra teljesen ártalmatlan-
ul igen hamar előidéznek a várt fogyást.

A kozmetikus orvos ilyenfajta beavat-
kozása természetesen nem jelenti a kel-
lően megállapított étrend teljes mellőzé-
sét, mert kétségtelen, hogy a mechanikai
eljárásoknak is csak akkor lesz meg a
várt eredménye, ha azokhoz szakszerűen
előírt diéta járul. A diéta pedig minden
esetben a páciens szervezetehez alkal-
mazkodik, tehát teljesen egyéni.

KOZMETIKAI ÜZENETEK:

J. A., Argis. Címére a válasz elment.
„Napsugár.” Mossa kénes szappannal
hetenként egyszer, langyos vízben.
„Barna.” Diathermiával véglegesen e-
lehet távolítani a felesleges szőröket.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Reich Magda (Arad) munkája.

1	2	3	4	5		6	7	8	9		10	11
12						13					14	
15					16	17			18			
19					20		21	22				
		23	24	25		26					27	28
29	30				31						32	
33							34		35			
36						37					38	
39			40	41					42		43	44
		45			46	47	48		49			50
51	52		53					54	55		56	57
58		59				60				61		
62					63				64		65	66
	67					68	69	70		71	72	
73											74	

Vízszintes sorok: 1. Tibet felkutatója, 10.
Filmkomikus, 12. Operette, 13. Hivatalnok
id. nyelv., 15. Ágyutöltelék, 18. Afrikai part-
vidék, 19. Rag, 20. Ütközettel szemben, 23. Le-
vegő, id. nyelv., 26. Írószer, 27. Ez viszi a di-
jat, 29. Tulajdonom, 32. ikus sugarak,
33. Hatalmon, 34. I-vel: régeu mindent itt ál-
litottak elő (i=ii), 36. Ur, id. nyelv., 37. Két

szó: 1. Fogoly, 2. Vadász teszi, 38. Korszak,
39. O-val: kicsal, 42.—46. vizsz., 44. Azonos be-
tűk, 45. Francia város, 49. Napisten, 50. Azo-
nos betűk, 51. Betű fon., 53. Két szó: 1. B. M.,
2. Az elevátor felfedezője, 56. Hallgass! — dur-
ván, 58. Lo Rajnai szikla, 60. Zenei
kifejezés, 62. Látomás, 64. Betű fon., 65. Idő-
határozó, 67. Csillagász, 71. Étel-ízestítő, 73.

Két szó: 1. Női név, 2. Dinamit felfedezője
74. Orosz folyó.

Függőleges sorok: 1. Híres felfedező, 2. A
közmondás szerint: Ilyen a török szerencséje,
3.—12. vizsz. mássalhangzói, 4. Névmas nyelv-
tanilag és sürgönyileg, 5. Nemzet mássalhang-
zói, 6. S. B., 7. Sürgönyöz, 8. Felfedező, 9.
.... et, varázsereje van, 10. Odüsszeus felesé-
ge, 11. Északi állat, névelővel, 14. Afrikai na-
gyar utazó (gróf), 16. Ilyen halál is lehet, 17.
Az országot védi, 21. Szesz ital, id. nyelv.,
22. Cél mássalhangzói, 23. Hegység, 24. E-vel
női név, 25.—21. függ., 28. Két szó: 1. O. M.,
2. Körmönfont, 30. Szem része, 31. Évek szá-
ma, 34. Vizi állat mássalhangzói, 35. Főzéshez
használat, 40. Az automatikus fonógép feltá-
lálója, 41. A mozi feltalálója, 43. Vizi állat,
46. Folyadék, 47. Védő, 48. Rag, 51.—38. vizsz.,
52. Román cigaretta, 54. I-vel, figyelmeztet,
55. Csik, 57. Város, 59. Női név (i=y), 61. Gra-
viroz, 63. Enyém, id. nyelv., 66. Szülő, 68. Ide-
gen tagadás, 69. Orosz folyó, 70. M. E, 72.
Azonos betűk.

Megfejtésül elegendő a vízszintes 1, 45, 53,
67, 73 és a függőleges 1, 10, 11, 40, 41. sorok
beküldése.

A Vasárnapi Lapok február 11-iki szá-
mában közölt keresztrejtvény megfejté-
se a következő:

Vízszintes sorok: 1. Pizzaro Ferenc, 11.
ros, 12. palota, 15. omárom, 15. gallér, 18.
álom, 19. jeled, 20. Danton, 23. Hera, 24.
Gogol, 27. 6l, 28. Prometheus, 31. Napo-
leon, 33. pi isz, 34. rubadur, 38. ér, 39. da,
40. eladó, 41. távirat, patkol, 45. if, 46.
ite, 47. Robespierre, M. A.

Függőleges sorok: 1. Proudhon Péter,
2. iom, 3. zsá, 4. ápoló, 5. Ramon, Noé, 6.
ol, 7. fog, 8. etaj, 9. Raleigh, Walter, 10.
Corday Sarolta, 14. Rátaposni, 16. L. L.,
17. E. E., 21. ae, airá, 22. N. R., 24. Genu,
25. oe, 26. lu, 29. R. L. Z., 30. Morat, 32.
pi, 35. Beatr, 36. Dák, 37. ndo, 39. dasp,
42. V. R. B., 43. ris, 44. P. I. E,

Helyes megfejtést küldtek be:
Andrásofszky Jenő, Brassó. Fodor Jó-
zsef, Galócás. Ugron Árpád, Kovászna.
Arató Gyula, Brassó. Csontos Andor,
Középlek. Tanczos Balázs, Csikmind-
szent. Schlett Piroska, Zilah. Szép Annus
Középlek (Csikmegye). Gidály Bandi,
Székelykeresztur. Indig M. Emil. Baka-

rest. Gergely Anna, Brassó. Költő Jó-
zsef, Brassó. Rózsahegy I., Bukarest.
Bécsy Miklós, Kolozsvár. Lengyel Piro-
ka, Medgyes. Kovács Nagy Ödön, Buzás-
bocsárd. Nagy Ilona, Bethlenszentmiklós.
Dr. Hód Károlyné, Csikszentmárton.
Nasch Miklós, Nagyvárad. Büchsenpan-
ner Emil, Rátosnya. Neumann Miklós,
Kolozsvár. Büchler Elia, Brad. Weisz Sa-
mu, Kristyor. Takács Alici, Marosvásár-
hely. Ujvárossy Ernőné, Brassó. Wagner

I. K. Brassó. Pitz Margit, Brassó. Pitz Fr-
zsebet, Brassó. Bede Irénke, Brassó. Ká-
sás Béláné, Brassó. Hadnagy Jolán, Bras-
só. Hermann Rózsi, Kolozsvár. Strul Nu-
si, Brassó.

E heti nyereménykönyveinket sorsolás
utján a következők nyerték:

1. Arató Gyula, Brassó.
2. Hermann Rózsi, Kolozsvár.
3. Indig M. Emil, Bukarest.

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora

Az éther színe-java

OPERA K É S OPERETTE K

Bécs, vasárnap, 12.20, Szimf. hgv.
Hamburg, vasárnap 17. Wagner-hgv.
Hamburg, vasárnap, 22.20: Templomi
hgv.
Luxemburg, vasárnap. 23.45: Szimf. hgv
Prága I. hétfő, 22: Szimf. hgv.
Strassburg, hétfő, 22.30: Szimf. hgv.
Bécs, hétfő, 22.50: Bach hgv.
Brüsszel I. kedd, 22: Diszhgv.
Zágráb, kedd, 22.45: Vokál-hgv.
Luxemburg, kedd, 23.05: Szimf. hgv.
Prága I. szerda, 21. A VII-ik szimfónia.
Zágráb, szerda, 21.45: Zenekari hgv.
Strassburg, szerda, 22.30: Szimf. hgv.

Bécs, szerda, 22.35: Opera-hgv.
Budapest, szerda, 23.15: Az Opera ze-
nekarának hgv.
Bécs, csütörtök, 21.45: Szigethi-hgv.
Strassburg, csütörtök, 22.30: Szimf. hgv.
Prága I. csütörtök, 23.30: Smetana-hgv.
Bukarest, péntek, 21: Szimf. hgv.
Prága I. péntek, 21: Szimf. hgv.
Toulouse, péntek, 23.30: Operahgv.
Strassburg, péntek, 22.45: Szimf. hgv.
Berlin, szombat, 21: Történelmi hgv.
Zágráb, szombat, 21.45: Zenekari hgv.
Strassburg, szombat, 23.30: Mandolin-
hgv.

SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Budapest, vasárnap, 20.35: Három a kis-
lány.
Laibach, vasárnap, 21: Operarészletek.
Palermo, vasárnap, 21.30: Operarész-
letek.
Budapest, hétfő, 20.30: Aida.

Bécs, kedd, 20.30: Martha.
Stockholm, kedd, 21: A bohémek.
Varsó, kedd, 21: Nebántsvirág.
Ital. Nord, csütörtök, 21.50: Operarész-
letek.
Parisién, csütörtök, 22.10: Szerelmesem.
Budapest, péntek, 20.50: Operarészletek.

Vasárnapról - vasárnapig

Vasárnap, február 25.

Bukarest. 11: Vallásos előadás. 12:
Hanglemezek. 14: Könnyű zene. A rádió-
zenekar hgv. 20: Rádiószabadegyetem.
Mlle. Pavelescu dalhgv. 20.45: Heti hírek.
Jean Athanasiu dalhgv. 21.20: Katona-
zene. — Budapest. 10.15: Hírek. 11: Pro-
testáns istentisztelet. 12: Katolikus isten-
tisztelet. 13.30: Az Opera zenekarának
hgv. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági
előadás. 16.45: Pertis cigányzenekara.
17.35: Előadás. 18.10: A főváros zeneka-
rának hgv. 20.35: Három a kislány. Köz-
vetítés a stúdióból. 23.20: Hírek, majd
Rácz Berci cigányzenekara. — Bécs. 9.05:
Reggeli hgv. 12.20: Szimf. hgv. 13.30:—
15: Szórakoztató zene. 16.30: Kamarazene.
17.55: Hanglemezek. 23.10: A bécsi szim-
fonikusok esti hgv.

Hétfő, február 26.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemezek. 14.15
Könnyű zene. 20: Rádiószabadegyetem. 21
Kamarazene. 21.30: Előadás, majd Nia
Roma operett-részleteket ad elő. 22.15: He-
gedűhgv. — Budapest. 7.45: Torna, hang-
lemezek. 10.45: Hírek, 11: Időszériések
órása. 13: Déli harangszó. 13.05: Lakatos
cigányzenekara. 14.30: Balázs Béla sza-
lonzenekara. 16.30: Diákok félórása. Asz-
szonyok órája. 18: Előadás. 18.30: Kálmán
Mária hegedűhgv. 19.30: Hanglemezek. 20:
Csevegés. 20.30: Verdi „Aida” című ope-
rája. Közv. az Operaházból. 24.10: Ma-
gyari cigányzenekara. — Bécs. 13: Déli
hgv. 20.15: A bécsi szimf. szórakoztató
hgv. 21.30: Svájci zene. 22.50: Bach-mű-
vek zongorán és orgonán. 23.20: A bécsi
szimf. esti hgv.

Kedd, február 27.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemezek. 14.15
Könnyű zene. 18: Zenekari hgv. 20: Rá-
diószabadegyetem. 21: Mme Aida Helta
dalhgv. 21.20: Szimf. hgv. 22: Előadás
Romániáról, majd a hgv. folyt. — Bu-
dapest. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45:
Hírek. 11: Időszériések apróságok. 13: Déli
harangszó. 13.05: Kvintett, 14.30: Katona-

zene. 17: Gyermekek órája. 18: Az Opera-
zenekar hgv. 19.10: Francia ayeivlecke.
19.40: Roosz zenekar hgv. 20.15: Munkás-
félóra. 22.20: Toll Árpád cigányzeneka-
ra. 24: Angol előadás, Mándits dzsezz. —
Bécs. 13: Déli hgv. 18.05: Hgv. órája. 20.50
Flotow: Martha c. operája. 23.20: A bécsi
szimf. esti hgv.

Szerda, február 28.

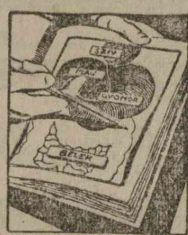
Bukarest. 13: Hírek, hanglemezek. 14.15
Könnyű zene. 18: Rádiószabadegyetem.
21.45: Ritta Stern asszony dalhgv. majd
kamarazene. 23: Hgv. közvetítés. — Bu-
dapest. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45:
Hírek. 11: Időszériák apróságok. 13: Déli
harangszó. 13.05: Balalajka hgv. 14.30:
Hanglemezek. 16.30: A diákok félórása.
18: A fővárosi szalonzenekar hgv. 19.45:
Zongora-hgv. 20.15: Földi Mihály előadá-
sa. 20.45: Szemelvények Szirmai Albert és
Fényes Szabolcs műveiből. 22: Hírek,
majd Pertis cigányzenekara. 23.15: Az
Opera-zenekar hgv. 24.15: Heinemann-
dzsezz. — Bécs. 13: A bécsi szimf. déli
hgv. 14.20—15: A déli hgv. folytatása.
13.15: Élő sztrák zenészek művei.
19.55: Szórakoztató hgv. 22.35: Operarész-
letek. 23.45: Esti hgv.

Csütörtök, március 1.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemezek. 14.15
Könnyű zene. 17: Zenekari hgv. 19.30:
Rádiószabadegyetem előadás. 20.30: Ope-
rarész. — Budapest. 7.45: Torna, hang-
lemezek. 10.45: Hírek. 11: Időszériák apr-
ságok. 13: Déli harangszó. 13.05: Rádió-
hgv. 14.30: A rendőrszenekar hgv. 18.30:
Dzsezz. 21: Zilahy Lajos előadása. 21.30:
Hanglemezek. 23.45: Hetényi-Buday-
Sebő-hármas. 24.30: Pataky-dzsezz. —
Bécs. 10: Reggeli hírek. 13: Déli hgv.
14.10—15: A déli hgv. folytatása. 18.05:
Hgv.óra, 19.55: Hgv. 21.45: Beethoven.
23.20: Esti hgv. hanglemezek.

Péntek, március 2.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemezek. 14.15
Könnyű zene. 18: Dzsezz. 20: Rádiósa-

A szervezet egészse-
ges működése a belek
tisztaságától függ.

Nemcsak az egészség —
a szépség is függ a
rendes széklettől

Nagy a száma azok-
nak a nőknek, a-
kiknek az arcukra fol-
tos, tele pattanások-
kal. Befedik arcukat
vastag krém és puder-
réteggel, de nem tud-
ják, vagy nem gondol-
nak arra, hogy a szép
arcuk alapja a rendes
széklet.

Nemcsak a mindennapi,
hanem a tökéletes kiürítés is fontos

Még a legegészségesebb szervezet sem választ ki min-
dig tökéletesen és akkor, a legelső tünetnél, minden
kétséget nélkül segítsen a beleknek, hogy feladatukat
teljesíthessék. Artin az ideális hashajtó, ezek és ezek
részesítik előnyben, mert hatása biztos és fájdalom-
mentes. Ez a hashajtó nemcsak Romániában népszerű,
hanem az összes nyugati államokban és Amerikában is.

Belső tisztaság — külső szépség

ÁRA lei 20.— 33.— 88.—

Dr. Wander r. t. üzemek készítménye.

badegyetem. 21: Szimf. hgv. 22: Előadás.
— Budapest. 7.45: Torna, hanglemezek.
10.45: Hírek. 11: Időszériések órája. 13:
Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.30
Dzsezz-hgv. 17: Előadás. 18: Csevegés.
18.30: Brácsa-hgv. 19: Papp Viktor elő-
adása, sport hírek. 19.45: A Bertha szalon-
zenekar hgv. 20.50: Közvetítés az Opera-
házról, majd cigányzene. — Bécs. 10:
Reggeli hírek. 13: Déli hgv. hanglemeze-
ken. 17.15: Délutáni hírek. 18.30: Hgv.óra.
20: Cigányzene. Bambó Jenő cigányze-
nekara.
Szombat, március 3.
Bukarest. 13: Hírek, hanglemezek. 14.15
Könnyű zene. 18: A Rádió zenekarának
hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Modern
zene. két zongorán. 21.30: A rádió postája.
Vrioni Viorica és Maria Daia dalkettese.
22.15: Vegyes zene. — Budapest. 7.45:
Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11:
Időszériések órája. 13: Déli harangszó.
13.05: A postások zenekarának hgv. 14.30
Rádió hgv. 17: Meseóra. 18: Előadás
18.30: Magyar dalok zongorán, előadja
Kárpáth Zoltán, 18: Csevegés, hangleme-
zek. 20.40: Vigjáték a stúdióban. „Dorrit
kisasszony”. 23: Veres cigány- és Feje-
dzsezz-zenekara hangversenyeznek. — Bécs
10: Reggeli hírek. 13.30: Déli hgv. hang-
lemezek. 19.15: Délutáni hgv. 20.30:
Dalok és áriák, 22.45: Esti hírek. 23.05:
Esti hgv.

SPORT

A magyar profibajnokság elsőosztá-
lyának vasárnapi programja: Ferenc-
város—Attila, Hungária—Somogy, Kis-
pest—Szege F. C., III. Ker. F. C.—Nem-
zeti, Phöbus—Kispest, Bocska—Budai
„11”.

Sportkülönvonalat indul március 18-án
Bukarestbe Temesvárról, a fővárosban
tartandó Kinizsi—Vénusz meccsre, Vagy
ötszáz temesvári „drukker” kíséri el csa-
patát.

Csikszeredán szombaton és vasárnap a
bukaresti Teniszkлуб és Telefonklub já-
tékosaiól összeállított jégkorongütőcsa-
pat vendégszerel a nagyszerű csikszere-
dai jégkorongütők ellen.

A magyar kupa elődöntőjében hétköz-
nap mérkőzésen a Soroksár 8:0 (6:0)
arányban fölényesen verte a Vasas csa-
patát.

Az atlétikai szövetség június, július és
augusztus hónapokra városközi atlétikai
mérkőzéseket tervez Erdély nagyobb
városaiban, az atlétika fejlesztése és
propagálása céljából. Elsősorban Arad-
ról, Temesvárról, Nagyváradról és Ko-
lozsvárról van szó. A brassói atlétákat
viszont Bukarestbe akarják hívni, ahol
június hónapban, kétnapos nagyszabású
versenyt rendeznek a fővárosi és bras-
sói atléták között. A városközi mérkőzé-
seket úgy tervezik a szövetség, hogy Bu-

karest válogatott atlétacsapata sorra lá-
togatná a városokat. A szövetség megelé-
gednék a csapat ellátási költségeinek fe-
dezésével.

Kehrling és Gabrovitz, a két legjobb
magyar teniszjátékos, elutazott a Rivié-
rára, ahol az ott folyó sorozatos verse-
nyeken indulnak.

Szerkesztői üzenetek

P. I. Margit, Kolozsvár. Régebbi levele is
feltűnt, de kezdőbetűkkel aláírt levélre ugye-
bár legfeljebb szerkesztői üzenetekben lehet
válaszolni. Amiket újabb levelében megállapít,
valóban mind igaz. Az is igaz, hogy „itt már
nem elég a rosszalló kritika és a versszavalás.
Cselekedni is kell”. A gondolat pedig, amik
fölvet, nagyon meglepő és nagyon eredeti. Saj-
nos, a megvalósítása a legkevésbé függ tőle.
A többségi nemzethez tartozó szülőknek kellene
felbuztatni. Igaz viszont, hogy a gondolat to-
vábbvitele már azt is jelentené, hogy minden
szakminisztert az érdekeltnek válasszának. A
kereskedelmi minisztert a kereskedők, az igaz-
ságügyminisztert a jogászok, a hadügyminisz-
tert a katonák, stb. stb. Ez pedig már megint
veszedelmes közel járna a rendi alkotmány
gondolatához. Ettől függetlenül azonban az Ön
gondolata a szülők megszervezéséről, a Szü-
lők Tanácsáról és Szövetségéről még akkor is
hasznos és hasznosítható volna, ha nem jut el
a miniszterválasztás lehetőségéig. Igazán ki-
váncsian várjuk „részletesebb fejtegetését”.

Csúsz és köszvény

bántalmak gyógyításánál gyógytea használata fontos gyógytényező. Tapasztalati tény, hogy a hasonló teakeverékek között Prof. Dr. Péter csúsz és köszvény elleni teája a legjobb. Ezen tüneményes hatású teakülönlegesség használata feleslegessé teszi a drága fürdőhelyek és kúrák használatát. Ezen teától a csúsz és köszvényben szenvedők otthonában olcsón és kényelmesen megszabadul a bajától. Ezen tények igazolására itt közöljük a következő hitelesített nyilatkozatot: „Jimbolea, 1927. február 25. Izületi csúsz és köszvénybántalmakban szenvedek. 1913. óta végig jártam az összes gyógyfürdőket, ugymint Püstyén, Lukácsfürdő, Vízakna, Buziás és Velence fürdőhelyeket. Mind az nem használt s erre 3 hónapon keresztül használtam Prof. Dr. Péter csúsz és köszvény elleni teáját és ettől a köszvény-okozta dagadtatok és csúsz-okozta ujjizületi csomók elmúltak. Szíveskedjenek felvilágosítani az ebben szenvedőket, hogy 8-14 napos teahasználat nem hoz gyógyulást, különösen, ha évek óta szenvednek a bajban. B. P. kereskedő.” Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Postai szétküldés Csillag-gyógyszertár által, Brassó, Hosszu-utca 5. szám.

Bármely komoly cikk kiváltképpen **élelmezési cikkek** bukaresti általános képviselőt vállalja elismert és bevezetett cég — Szolid garanciák — Manolescu Testvérek. Calea Rahovei 255 București.

Ne kísérletezzon egészségével. Kérjen Ön is kimondottan eredeti „**OLLA**” övszert, mely megőrzi egészségét.

Prima **bükk-tüzfűtő** szálit napi áron **ORBÁN és KELEMEN** BRASSÓ, MIRCEA VODĂ 8. - Telefon 3-86. Megrendelések feladhatók: Kapu-utca 42 sz. az udvarban — Telefon 242; Gonser R., Fekete-utca 23 és az „Agisz” rozsatéri üzletében

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitűnő befőzési recept a háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvét 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

FONTOS! Kertészek! FONTOS!

BOIADJEFF N. ȘTEFAN magkereskedése Bukarest, Strada Carol 67 szám.

A „Balkánfélsziget” legrégibb magkereskedése — saját ültetvényekkel — megnyitotta 1932-ben üzletét Bukarestben; szállít mindennemű zöldség- és lőszék, valamint takarmány- és cukorrépa-magvakat dísznövény-, kerti fű- és virágmagvakat Kertészeknek és érdeklődőknek díjtalanul küldjük nagy, képes árjegyzékünket **Válogatott magvak! — Legkitűnőbb minőség!** Telefon 3-63/65. **Próbálja ki, meg fogja győződni!** Telefon 3-63/65

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Ingyenutalvánnyal 4 pár zokni 100 lej, hatszoros talppal, sarokkal, orral. Felvilágosítás Gross Ferenc harisnyagyárában, Kapu-utca 38., udvarban.

Adóhónokat — korlátolt mennyiségben — veszek. Írásbeli ajánlatokat az összeg és a címletek megjelölésével „Március 1-ig” jellegre a B. L. kiadóhivatalába kérek. A bónokért, a tétel nagyságától függően, 37-40 lejt fizetek.

Brassó központjában 975 m² építendő telek, családi házzal olcsón eladó. Cioflec, Brassó, Kapu-utca 42. 1596

SUPER RÁDIÓK

abszolút szelektív **LUMOPHON STANDARD MINERVA ORION** kedvező fizetési feltételekkel. **BRAUN S.** rádió- és villanyfelszerelési vállalat Brassó, Str. N. Titulescu (Tehénpiac) 7.

A szőnyeg teszi!

Csak a szőnyeg teszi lakását igazán otthonossá és barátságossá. Tehát minden szobába jó szőnyeget a

Tellmann & Wocel cégtől, Brassó, Buza-sor 8 szám.

KOTTAVASÁRLÁS előtt okvetlenül kérje legolcsóbb árjegyzékemet. Galambos kottantiktivárium, Timișoara.

Modern tülgyfa üzleti berendezés azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Bene Albert, Târgul Săcușo. 1639

Allást keres

Utazó, ki beszél magyar, német, román, önállóan vezet autót, többévi gyakorlattal állást keres. Schenk, Arad, Str. Brătianu 7. II. 1688

Allást nyer

Regáti városban létesítendő rentábilis iparüzemhez pénzes társ kerestetik. Ajánlatok „200.000, Librie Tükör”, Târgu-Mureș küldendők. 1587

Perfekt román, házias, szórny református tanítónő, óvónő keres 3 gyermekhez azonnal dr. Teleki József, Acațari, Mureș. 1677

Házasság

Mely vagyonos lány volna hajlandó ötvenháromeves keresztény, jó, rendezett viszonyokban élő agglegénnyel boldog házasságot kötni. „Tavasza remény” jellegre a lap kiadóhivatalában. 1600

Vegyes

Impotensek bizalommal küldjenek válaszbélyeget. Garantiált, biztos eredmény. „Laboratórium” Brașov, Str. Rațiu 4. 1575

Gyümölcs- és sétányfákat,

cserjéket, rózsákat és szőlőültvényeket szállít a legjobb minőségben:

Ambrosi-Fischer és Tsai rt.

Kérjenek árjegyzéket. **Átut - Nagynyed.** Kérjenek árjegyzéket

No. 90—1934

HIRDETmény

Ezennel közhirrét tétetik, hogy 1934 évi március hó 15-én d. u. 2 órakor Rotbav község-házánál egytömegben nyilvános árverésen eladásra kerül: 875 köbméter tölgy mufa, 197 m-öl tölgy tűzifa, 30 m-öl tölgy ága, 150.737 lej becslési árban, mely ár a brassó megyei Rotbav község erdejében lábon állva van számítva. Az eladás a L. C. P. 88—110 paragrafusai alapján történik.

A részletes árverezési feltételek Rotbav község-házánál, valamint Brassóban, a járási erdőhivatalban megtekinthetők. Ideiglenes óvadék a kikiáltási ár 5 százaléka. Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe. Rotbav község előjárósága

Primăria Municipiului Brașov

No. 3.738—1934. Serv. Economic

ÁRLEJTÉSI HIRDETmény

A városi tanács hivatalaiban 1934—1935 évben szükségelt író- és iroda-szükségletek beszerzése céljából, a nyilvános számvitelről szóló törvény 88—110 szakaszai, valamint az 1931 évi hivatalos lap 127. számában közzétett, az árlejtésekre vonatkozó általános utasítások értelmében, 1934. március 21-én d. e. 10 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyegezett ajánlatokkal fog tartatni.

Az ajánlattal egyidejűleg egy 1000 lej óvadék készpénzben, vagy állami értékpapirokban letétbe helyezendő.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban tekinthetők meg. Brassó, 1934 február 19.

Primar delegat: Dr. Polony mp. Secretar General: Socăciu mp.

Primăria Municipiului Brașov

No. 3.739—1934. Serv. Economic

ÁRLEJTÉSI HIRDETmény

A városi tanács hivatalaiban 1934—1935 évben szükségelt nyomtatványok beszerzése céljából a nyilvános számvitelről szóló törvény 88—110 szakaszai, valamint az 1931 évi hivatalos lap 127. számában közzétett, az árlejtésekre vonatkozó általános utasítások értelmében, 1934. március 21-én, 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy nyilvános árlejtés bélyegezett, lepecsételt ajánlatokkal lesz megtartva.

Az ajánlattal egyidejűleg az ajánlott összeg 5 százaléka óvadékképpen készpénzben, vagy állami értékpapirokban letétbe helyezendő.

A közelebbi feltételek, valamint a szükségelt nyomtatványok jegyzéke a városi gazdasági ügyosztálynál tekinthetők meg.

Brassó, 1934 február 19. Primar delegat: Dr. Polony mp. Secretar General: Socăciu mp.

100.000 felvilágosodott ember

vár erre az értékes műre, melyet orvostudós szerzője negyven évi orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írt az emberiség gyógyítására és segítségére. Aki szeretneinek a legjobbat akarja, ajándékozza meg őket ezzel a könyvvel:

Természetes gyógy mód és táplálkozás

Írta: BUCSANYI GYULA dr., egészségügyi tanácsos, főorvos.

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A természetes életmód alapfogalma. Természetes táplálkozás. Mi az ember természetes tápláléka? Vegetarizmus. A vér megromlása, helytelen táplálkozás folytán. A táplálékok. A hús, Tej, Húvelvények. A sajt. A szénhidrátok. A zsírok. A vitaminok. Főzelék. Gyümölcs. A fűszerek. Alkohol. Nyersdiéta. Hogyan és mennyit együnk? Napfürdés. A nap a tüdőbajoknál. A nap a köszvényeknél. Napfény a szívbántalmak kezelésénél. A napfény az anyagcsere bántalmaknál. Napfürdő a gyomorbántalmaknál. Napfény a női bajoknál. A gyermekek napfürdője. Minek tulajdonítom a napfény gyógyhatását? A légfürdés. A torna. Fürdés, mosakodás. Hogyan használjuk a hideg vizet belülről. Az alvás. A levegő. Idegápolás. Lélekápolás. A lélek gondozása. A vízgöygmódok. A hideg víz, mint gyógytényező. Gyermekápolás. A csecsemő gondozása. A szoptatás. A gyermek ápolása az első életévben. A koplálókúra. Gyümölcskúra. A betegség megelőzése. Egyes, gyakrabban előforduló betegségek természetes gyógykezelése. Aggervész. Álmatlanság. Aggervész. Aranyér. Arczsába. Asthma. Angolkór. Buskomorság. Bőrbántalmak. Belsőfűrés. Belsőhurut. Csúsz. Csukorhajok. Csontszu. Étvágytalanság. Elhízás. Epekö. Farsontzsába. Fehér folyás. Gégehurut. Gerincvelő sorvadás. Gyomorbajok. Görsős havibaj. Hányás. Hasmenés. Heregyulladás. Hólyaghurut. Hízáló gyógy mód. Hőrhurut. Ideggyengeség. Idegbénulás. Idegszába. Impotencia. Karbunkulus. Köszvény. Légcsőhurut. Májbajok. Méhgyulladás. Ondófolys. Orrvérzés. Orrbűz. Paralizis progressiva. Petefészekgyulladás. Sápikór. Szájbűz. Sáragság. Székrekedés. Szédülés. Skrophulózis. Szív bájok. Rekedtség. Rheumatizmus. Ischiás. Térisony. Tüdővész. Tüdő táglulás. Vérhas. Verszegénység. Vér bájok. Vértisztító teák. Vesebájok. Vízibetegségek. Visszértágulatok. Utóérelmezésedés, stb., stb. E mű a magyar könyvpiac szenzációja. A leg többet forgatott olvasmánya öregnek és fiatalnak.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Ára 120.— Lei. (V dékre plusz portó).

Szőlőoltványokat

a legkeresettebb fajokból garantált fajtisztán, ugymint amerikai sima és guókerecs alanyvesszőket szállít:

CASPARI FR. Mediaș

Arjegyzék kívánatra ingyen!

ÜZLETFELHAGYÁS

miatt hagyatéki leltár textil, szövet, kötöttáru, vászonáru, női kabát

egész olcsó árban

való kiárusítása megkezdődött. Viszonteladók nagyobb tételnél, gyári árnál

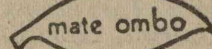
olcsóbban vásárolhatnak

Haas József-cég

Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 10

Életvidámnak

és telve energiával érzik magukat mindazok, akik a Mate-ombo teát háziitallal választották. Növelje tehát Ön is szellemi és testi jólétét. Iggyék valódi paraguay-i

nemes teát. Reggelihez és vacsorához kitűnően ízlik és felette idegmegnyugtató, kiválasztja a húgsavat és előmozdítja az anyagcserét.

Kapható gyógyszertárakban és drogériákban. Kérjen ingyen kóstolópróbát!

Képviselő és raktár.

L. BARTMES ügynöksége, Brassó.

Fontos könyvjelzés 40 éven felüli férfiak számára!

A prostatamegnagyobbodás

lényege, jelei és gyógyítása

Írta: Dr. Goldner Viktor urológus főorvos.

Fontos minden férfi számára, aki a rendkívül elterjedt betegségekben szenved, s bajára utmutatást és biztos gyógyulást akar nyerni. A mű stílusa világos és mindenki számára könnyen érthető.

Ára 102.— Lei. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.